

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

2016. gada 22. aprīlī *

Valsts atbalsts — Direktīva 92/81/EEK — Akcīzes nodoklis minerāleļļām — Minerāleļļas, ko izmanto kā kurināmo alumīnija oksīda ražošanai — Atbrīvojums no akcīzes nodokļa — Pastāvošs vai jauns atbalsts — Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i), iii) un iv) apakšpunkts — Juridiskā noteiktība — Tiesiskā palāvība — Saprātīgs termiņš — Labas pārvaldības princips — Pilnvaru nepareiza izmantošana — Pienākums norādīt pamatojumu — Valsts atbalsta jēdziens — Priekšrocība — Tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšana — Konkurences izkropļošana

Apvienotās lietas T-50/06 RENV II un T-69/06 RENV II

Īrija, ko pārstāv *E. Creedon, A. Joyce* un *E. McPhillips*, pārstāvji, kuriem palīdz *P. McGarry, SC*,

Aughinish Alumina Ltd, Asketona [*Askeaton*] (Īrija), ko pārstāv *C. Waterson, C. Little* un *J. Handoll, solicitors*,

prasītājas,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *V. Di Bucci, N. Khan, G. Conte, D. Grespan* un *K. Walkerová*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību atcelt Komisijas 2005. gada 7. decembra Lēmumu 2006/323/EK saistībā ar Francijas, Īrijas un Itālijas īstenoto atbrīvojumu no akcīzes nodokļa minerāleļļām, ko attiecīgi Gardannā [*Gardanne*], Šenonas [*Shannon*] reģionā un Sardīnijā izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā (OV 2006, L 119, 12. lpp.), ciktāl šis lēmums attiecas uz atbrīvojumu no akcīzes nodokļa minerāleļļām, ko Šenonas reģionā (Īrija) izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā.

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs H. Kanninens [*H. Kanninen*], tiesneši I. Pelikānova [*I. Pelikánová*] (referente), E. Butidžidžs [*E. Buttigieg*], S. Žervazoni [*S. Gervasoni*] un L. Madise [*L. Madise*],

sekretāre S. Spiropula [*S. Spyropoulos*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2015. gada 6. maija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – angļu.

Spriedums

Tiesvedības priekšvēsture

Strīdīgais atbrīvojums

- 1 Alumīnija oksīds ir balts pulveris, ko galvenokārt izmanto metāllietuvēs alumīnija ražošanai. To iegūst boksīta rūdas attīrīšanas procesā, kura pēdējais posms ir kalcinēšana. Vairāk nekā 90 % no kalcinētā alumīnija oksīda izmanto, lejot alumīniju. Atlikumu apstrādā tālāk un izmanto ķīmiskos preparātos. Pastāv divu dažādu produktu tirgi, proti, metalurģiski izmantojama alumīnija oksīda (turpmāk tekstā – “AM”) tirgus un ķīmiski izmantojama alumīnija oksīda (turpmāk tekstā – “AC”) tirgus. Minerāleļļas var tikt izmantotas par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā.
- 2 Īrijā, Itālijā un Francijā ir tikai pa vienam alumīnija oksīda ražotājam. Īrijas gadījumā runa ir par *Aughinish Alumina Ltd* (turpmāk tekstā – “AAL”), kas ir reģistrēta Šenonas reģionā. Alumīnija oksīda ražotāji ir arī Vācijā, Spānijā, Grieķijā, Ungārijā un Apvienotajā Karalistē.
- 3 Kopš 1983. gada 12. maija Īrijā minerāleļļām, ko izmanto alumīnija oksīda ražošanai, tiek piemērots atbrīvojums no akcīzes nodokļa (turpmāk tekstā – “strīdīgais atbrīvojums”). Strīdīgais atbrīvojums Īrijas tiesībās tika ieviests ar 1983. gada 12. maija *Statutory instrument n° 126/1983, Imposition of Duties (n° 265) (Excise Duty on Hydrocarbon Oils) Order, 1983* (Rikojums par nodokļu uzlikšanu (Nr. 265) (akcīzes nodoklis ogļūdeņražu eļļai), turpmāk tekstā – “1983. gada rikojums”).
- 4 Strīdīgā atbrīvojuma Šenonas reģionā piemērošana tika atļauta ar Padomes 1992. gada 19. oktobra Lēmumu 92/510/EEK, ar kuru dalībvalstīm tiek atļauts turpināt piemērot attiecībā uz noteiktām minerāleļļām, kad tās tiek izmantotas noteiktiem nolūkiem, samazinātas akcīzes nodokļu likmes vai atbrīvojumu no akcīzes nodokļa saskaņā ar Direktīvas 92/81/EEK 8. panta 4. punktā noteikto procedūru (OV L 316, 16. lpp.). Eiropas Savienības Padome ar 1997. gada 30. jūnija Lēmumu 97/425/EK, ar kuru dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvā 92/81/EEK paredzēto procedūru ir atļauts piemērot vai turpināt piemērot pastāvošās pazeminātās akcīzes nodokļa likmes vai atbrīvojumus no akcīzes nodokļa dažām minerāleļļām, ko izmanto īpašiem mērķiem (OV L 182, 22. lpp.), šo atļauju pārskatīja un pagarināja līdz 1998. gada 31. decembrim. Ar 1999. gada 17. decembra Lēmumu 1999/880/EK, ar kuru dalībvalstīm saskaņā ar Direktīvā 92/81/EEK paredzēto procedūru ir atļauts piemērot vai turpināt piemērot pastāvošās pazeminātās akcīzes nodokļa likmes vai atbrīvojumus no akcīzes nodokļa dažām minerāleļļām, ko izmanto īpašiem mērķiem (OV L 331, 73. lpp.), Padome vēlreiz pagarināja šo atļauju līdz 2000. gada 31. decembrim.
- 5 Ar Padomes 2001. gada 12. marta Lēmumu 2001/224/EK, kas attiecas uz pazeminātām akcīzes nodokļa likmēm vai atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa dažām minerāleļļām, ja tās izmanto īpašiem mērķiem (OV L 84, 23. lpp.), kas ir pēdējais lēmums attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu, minētais atbrīvojums tika pagarināts līdz 2006. gada 31. decembrim. Atbilstoši šī lēmuma 5. apsvērumam šis lēmums “neattiecas uz to procedūru iznākumu, kas var tikt uzsāktas attiecībā uz iekšējā tirgus darbības traucējumiem, sevišķi saskaņā ar [EKL] 87. un 88. pantu”, un “tas neatbrīvo dalībvalstis no prasības saskaņā ar [EKL] 88. pantu ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem”.

Administratīvais process

- 6 Ar 1983. gada 28. janvāra vēstuli Īrija informēja Eiropas Kopienų Komisiju, ka tā gatavojas īstenot saistības, kādas tā ir uzņēmusies attiecībā uz *Alcan Aluminium Ltd* (turpmāk tekstā – “Alcan”) 1970. gada aprīlī saistībā ar rūpnīcas alumīnija ražošanai būvniecību Šenonas reģionā, kas vēlāk tika pārdota AAL, un saistībā ar atbrīvojumu no akcīzes nodokļa minerāleļļām, kas tiek izmantotas kā kurināmais alumīnija ražošanai šajā rūpnīcā. Ar 1983. gada 22. marta vēstuli Komisija norādīja, ka šis

atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, par kuru ir jāpaziņo. Tāpat tā precizēja, ka, ja atbalsts ir īstenojams vienīgi tobrīd, tā 1983. gada 28. janvāra vēstuli var uzskatīt par paziņojumu EKL 88. panta 3. punkta izpratnē. Ar 1983. gada 6. maija vēstuli Īrija prasīja Komisijai šo vēstuli par tādu uzskatīt. Komisija pēc šīs sarakstes nepieņēma nekādu lēmumu.

- 7 Ar 2000. gada 17. jūlija vēstuli Komisija pieprasīja Īrijai paziņot par strīdīgo atbrīvojumu. Ar 2000. gada 27. septembra vēstuli Komisija atgādināja Īrijai par savu pieprasījumu un aicināja to sniegt papildu informāciju. Īrija sniedza atbildi 2000. gada 18. oktobra vēstulē.
- 8 Ar 2001. gada 30. oktobra Lēmumu C(2001) 3296 Komisija uzsāka EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procedūru attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu (turpmāk tekstā – “formālā izmeklēšanas procedūra”). Šis lēmums Īrijai tika paziņots ar 2001. gada 5. novembra vēstuli un 2002. gada 2. februārī tika publicēts *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* (OV C 30, 25. lpp.).
- 9 Pēc tam, kad Īrija, 2001. gada 1. decembrī nosūtot faksu, bija lūgusi termiņa pagarinājumu, kas tika piešķirts 2001. gada 7. decembrī, tā ar 2002. gada 8. janvāra vēstuli iesniedza savus apsvērumus.
- 10 Komisija 2002. gada 18. februāra vēstulē lūdza Īrijai papildu informāciju.
- 11 Ar 2002. gada 26. un 28. februāra un 1. marta vēstulēm Komisija saņēma attiecīgi *AAL, Eurallumina SpA, Alcan Inc.* un Eiropas Alumīnija apvienības apsvērumus. Tie Īrijai tika paziņoti 2002. gada 26. martā.
- 12 Ar 2002. gada 26. aprīļa vēstuli Īrija atbildēja uz lūgumu, kuru Komisija tai bija nosūtījusi 2002. gada 18. februāra vēstulē.

I lēmums par alumīnija oksīdu

- 13 2005. gada 7. decembrī Komisija pieņēma Lēmumu 2006/323/EK saistībā ar Francijas, Īrijas un Itālijas īstenoto atbrīvojumu no akcīzes nodokļa minerāleļļām, ko attiecīgi Gardannā, Šenonas reģionā un Sardinijā izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā (OV 2006, L 119, 12. lpp.; turpmāk tekstā – “I lēmums par alumīnija oksīdu”).
- 14 I lēmums par alumīnija oksīdu attiecas uz laikposmu pirms 2004. gada 1. janvāra, dienas, kurā kļuva piemērojama Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīva 2003/96/EK, kas pārkārtu Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 51. lpp.) un ar ko groza Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/81/EEK par minerāleļļu akcīzes nodokļu struktūras harmonizāciju (OV L 316, 12. lpp.), kā arī Padomes 1992. gada 19. oktobra Direktīvu 92/82/EEK par minerāleļļām uzlikto akcīzes nodokļu likmju tuvināšanu (OV L 316, 19. lpp.), un kura stājās spēkā 2003. gada 31. decembrī (57. apsvērums). Taču formālā izmeklēšanas procedūra ar to tika pagarināta attiecībā uz laikposmu pēc 2003. gada 31. decembra (92. apsvērums).
- 15 I lēmuma par alumīnija oksīdu rezolutīvajā daļā ir paredzēts:

“1. pants

Līdz 2003. gada 31. decembrim piešķirtie Francijas, Īrijas un Itālijas atbrīvojumi no akcīzes nodokļa smagajai dīzeļdegvielai, ko izmanto alumīnija oksīda ražošanā, ir uzskatāmi par valsts palīdzību [EKL] 87. panta 1. punkta nozīmē.

2. pants

Laikposmā no 1990. gada 17. jūlija līdz 2002. gada 2. februārim piešķirtā palīdzība, ciktāl tā ir nesaderīga ar kopējo tirgu, nav jāpiedzen, jo tas būtu pretrunā Kopienas tiesību vispārīgajiem principiem.

3. pants

Šā lēmuma 1. pantā minētā palīdzība, kas ir piešķirta laikposmā no 2002. gada 3. februāra līdz 2003. gada 31. decembrim, ir saderīga ar kopējo tirgu [EKL] 87. panta 3. punkta nozīmē, ciktāl saņēmēji maksā nodokļa likmi vismaz EUR 13,01 par smagās dīzeļdegvielas 1000 kg.

4. pants

[..] palīdzība, kas ir piešķirta laikposmā no 2002. gada 3. februāra līdz 2003. gada 31. decembrim, nav saderīga ar kopējo tirgu [EKL] 87. panta 3. punkta nozīmē, ciktāl saņēmēji nav maksājuši nodokļa likmi EUR 13,01 par smagās dīzeļdegvielas 1000 kg.

5. pants

1. Francija, Īrija un Itālija veic visus vajadzīgos pasākumus, lai no saņēmējiem piedzītu 4. pantā minēto nesaderīgo palīdzību [atbalstu].

[..]

5. Divu mēnešu laikā no šā lēmuma izziņošanas dienas Francija, Īrija un Itālija 4. pantā minētās nesaderīgās palīdzības [atbalsta] saņēmējiem pieprasa atmaksāt nelikumīgi piešķirto palīdzību [atbalstu] ar procentiem.”

Tiesvedība un lietas dalībnieču prasījumi

- 16 Ar prasības pieteikumiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegti attiecīgi 2006. gada 17. un 23. februārī, Īrija un AAL cēla šīs prasības, kas tika reģistrētas attiecīgi ar numuriem T-50/06 un T-69/06.
- 17 Ar atsevišķu dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 22. martā, AAL iesniedza pieteikumu par pagaidu noregulējumu atbilstoši EKL 242. pantam, lai apturētu I lēmuma par alumīnija oksīdu izpildi tiktāl, ciktāl tas attiecas uz to. Šis lūgums tika reģistrēts ar numuru T-69/06 R. Ar 2006. gada 2. augusta rīkojumu Vispārējās tiesas priekšsēdētājs noraidīja minēto lūgumu un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.
- 18 Saskaņā ar 1991. gada 2. maija Vispārējās tiesas Reglamenta 14. pantu un pēc otrās palātas priekšlikuma Vispārējā tiesa pēc lietas dalībnieku uzklaušanās saskaņā ar minētā reglamenta 51. pantu nolēma nodot lietu izskatīšanai paplašinātā tiesas sastāvā.
- 19 Ar 2007. gada 24. maija rīkojumu Vispārējās tiesas otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētājs, uzklaušījis lietas dalībniekus, atbilstoši 1991. gada 2. maija Reglamenta 50. pantam nolēma apvienot lietas T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 un T-69/06 (turpmāk tekstā – “I alumīnija oksīda lietas”) mutvārdu procesā.
- 20 Ar 2007. gada 12. decembra spriedumu Īrija u.c./Komisija (T-50/06, T-56/06, T-60/06, T-62/06 un T-69/06, EU:T:2007:383) Vispārējā tiesa apvienoja I alumīnija oksīda lietas sprieduma taisīšanai, atcēla I lēmumu par alumīnija dioksīdu un lietā T-62/06 noraidīja prasību pārējā daļā.

- 21 Ar 2008. gada 26. februāra prasības pieteikumu Komisija iesniedza apelācijas sūdzību par šo Vispārējās tiesas spriedumu.
- 22 Ar 2009. gada 2. decembra spriedumu Komisija/Īrija u.c. (C-89/08 P, Krājums, EU:C:2009:742) Tiesa atcēla spriedumu Īrija u.c./Komisija, minēts 20. punktā (EU:T:2007:383), ciktāl Vispārējā tiesa bija atcēlusi I lēmumu par alumīnija oksīdu, nosūtīja I alumīnija oksīda lietas atpakaļ Vispārējai tiesai un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.
- 23 Pēc sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 22. punktā (EU:C:2009:742), un saskaņā ar 1991. gada 2. maija Reglamenta 118. panta 1. punktu I alumīnija oksīda lietas ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2009. gada 18. decembra lēmumu tika nodotas otrajai palātai paplašinātā sastāvā.
- 24 Ar otrās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2010. gada 1. marta rīkojumu I alumīnija oksīda lietas tika apvienotas rakstveida un mutvārdu procesā, kā arī sprieduma taisīšanai. Ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2010. gada 20. septembra lēmumu I alumīnija oksīda lietas tika nodotas ceturtajai palātai paplašinātā sastāvā.
- 25 Ar 2012. gada 21. marta spriedumu Īrija/Komisija (T-50/06 RENV, T-56/06 RENV, T-60/06 RENV, T-62/06 RENV un T-69/06 RENV, Krājums, EU:T:2012:134) Vispārējā tiesa atcēla I lēmumu par alumīnija oksīdu, ciktāl tajā ticis konstatēts vai ciktāl tas ticis balstīts uz konstatējumu, ka tie atbrīvojumi no akcīzes nodokļa minerāleļļām, ko izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā, kurus Francijas Republika, Īrija un Itālijas Republika bija piešķīrusi līdz 2003. gada 31. decembrim (turpmāk tekstā – “atbrīvojumi no akcīzes nodokļa”), ir uzskatāmi par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, un ciktāl ar to Francijas Republikai, Īrijai un Itālijas Republikai ticis noteikts pienākums veikt visus vajadzīgos pasākumus, lai atgūtu minētos atbrīvojumus no to saņēmējiem, ja tie nav samaksājuši akcīzes nodokli vismaz EUR 13,01 apmērā par smagās dīzeļdegvielas 1000 kg.
- 26 Ar 2012. gada 1. jūnija prasības pieteikumu Komisija iesniedza apelācijas sūdzību par šo Vispārējās tiesas spriedumu.
- 27 Ar 2013. gada 10. decembra spriedumu Komisija/Īrija u.c. (C-272/12 P, Krājums, EU:C:2013:812) Tiesa atcēla spriedumu Īrija/Komisija, minēts 25. punktā (EU:T:2012:134), nosūtīja I alumīnija oksīda lietas atpakaļ Vispārējai tiesai un atlika lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu.
- 28 Pēc sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), I alumīnija oksīda lietas ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2014. gada 21. janvāra un 10. marta lēmumiem tika nodotas pirmajai palātai.
- 29 Saskaņā ar 1991. gada 2. maija Reglamenta 119. panta 1. punktu lietas dalībnieki iesniedza procesuālos rakstus ar apsvērumu izklāstu attiecīgi 2014. gada 21. februārī attiecībā uz Īriju un 2014. gada 14. aprīlī attiecībā uz Komisiju lietā T-50/06 RENV II, kā arī 2014. gada 26. februārī attiecībā uz AAL un 2014. gada 15. aprīlī attiecībā uz Komisiju lietā T-69/06 RENV II. Savos procesuālajos rakstos ar apsvērumu izklāstu prasītājas tomēr apstiprināja, ka tās saglabās visus pamatus, kurus tās ir izvirzījušas, lai pamatotu savus prasījumus šajās prasībās. Komisija to ņēma vērā savos procesuālajos rakstos ar apsvērumu izklāstu.
- 30 Ar Vispārējās tiesas priekšsēdētāja 2014. gada 30. septembra lēmumu I alumīnija oksīda lietas saskaņā ar 1991. gada 2. maija Reglamenta 118. panta 1. punktu tika nodotas atpakaļ pirmajai palātai paplašinātā sastāvā.
- 31 Pēc tiesneša referenta ziņojuma uzklaušanās Vispārējā tiesa nolēma sākt mutvārdu procesu un, veicot 1991. gada 2. maija Reglamenta 64. panta 3. punkta d) apakšpunktā paredzētos procesa organizatoriskos pasākumus, lūdza Īrijai lietā T-50/06 RENV II iesniegt 2002. gada 8. janvāra un 26. aprīļa vēstules (skat. iepriekš 9. un 12. punktu). Īrija šo lūgumu izpildīja noteiktajā termiņā.

- 32 Ar pirmās palātas paplašinātā sastāvā priekšsēdētāja 2015. gada 23. marta rīkojumu šīs lietas tika apvienotas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.
- 33 Lietas dalībnieču apsvērumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas mutvārdu jautājumiem tika uzklašītas 2015. gada 6. marta tiesas sēdē.
- 34 Īrijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt I lēmumu par alumīnija oksīdu, ciktāl šis lēmums attiecas uz strīdīgo atbrīvojumu;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- 35 *AAL* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto lēmumu tiktāl, ciktāl tas attiecas uz prasītāju;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus;
- 36 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasības noraidīt;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

- 37 Vispirms ir jānorāda, ka abas šīs prasības ir jāinterpretē kā tādas, kuru mērķis būtībā ir atcelt I lēmumu par alumīnija oksīdu, ciktāl tajā ir konstatēta strīdīgā atbalsta – ko Īrija, pamatojoties uz strīdīgo atbrīvojumu, piešķīrusi laikposmā no 2002. gada 3. februāra līdz 2003. gada 31. decembrim – esamība (turpmāk tekstā – “strīdīgais atbalsts”) un Īrijai uzlikts pienākums to atgūt (turpmāk tekstā – “apstrīdētais lēmums”). Līdz ar to abām prasībām ir viens priekšmets.
- 38 Prasības lietā T-50/06 RENV II pamatojumam Īrija būtībā izvirza četrus pamatus. Pirmais pamats ir balstīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot strīdīgo atbalstu saskaņā ar EKL 88. pantu. Otrais pamats ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa, nepieļaujamības principa un Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu. Trešais pamats ir balstīts uz tiesiskās palāvības ievērošanas principa pārkāpumu. Ceturtais pamats būtībā ir balstīts uz nepieļaujamības principa, kā arī pilnvaru nepareizas izmantošanas principa pārkāpumu.
- 39 Prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam *AAL* izvirza sešus pamatus. Pirmais pamats būtībā ir balstīts uz kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot strīdīgo atbalstu saskaņā ar EKL 88. pantu. Otrais pamats būtībā ir balstīts uz tiesiskās noteiktības, iestāžu aktu lietderīgās iedarbības, kā arī pilnvaru pārsniegšanas un pilnvaru nepareizas izmantošanas principu pārkāpumu. Trešais pamats ir balstīts uz prasību, kādas izriet no EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunkta un 157. panta, pārkāpuma. Ceturtais pamats ir balstīts uz tiesiskās palāvības aizsardzības principa un tiesiskās noteiktības principa pārkāpumu. Piektais pamats būtībā ir balstīts uz saprātīga termiņa ievērošanas principa, tiesiskās noteiktības principa un labas pārvaldības principa saistībā ar formālās izmeklēšanas procedūras pārmērīgo ilgumu pārkāpumu. Sestais pamats būtībā ir balstīts uz EKL 87. panta 1. punktā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu.
- 40 Vispirms ir jāizvērtē pamati, ar kuriem prasītājas būtībā apstrīd normu valsts atbalsta jomā piemērošanu strīdīgajam atbrīvojumam, proti, pirmkārt, otrais pamats, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa, nepieļaujamības principa un Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu, un

ceturtais pamats, kas ir balstīts uz nepieļaujamības principa, kā arī pilnvaru nepareizas izmantošanas principa pārkāpumu; šie pamati ir tikuši izvirzīti, lai pamatotu prasību lietā T-50/06 RENV II, un, otrkārt, otrais pamats, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principa, kā arī pilnvaru pārsniegšanas un pilnvaru nepareizas izmantošanas principu pārkāpumu, un trešais pamats, kas ir balstīts uz prasību, kādas izriet no EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunkta un 157. panta, pārkāpumu un kas ticis izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-69/06 RENV II.

- 41 Pēc tam ir jāizvērtē pamats, ar kuru AAL būtībā iebilst pret to, ka strīdīgais atbrīvojums laikposmā līdz 2003. gada 31. decembrim tiek kvalificēts par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, proti, sestais pamats, kas ticis izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam un kurš ir balstīts uz pienākuma norādīt pamatojumu un EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 42 Turpinājumā ir jāizvērtē pamati, ar kuriem prasītājas būtībā kritizē strīdīgā atbrīvojuma kvalifikāciju par jaunu atbalstu, nevis pastāvošu atbalstu EKL 88. panta izpratnē, proti, pirmie pamati, kas ir izvirzīti šo prasību pamatošanai un kas ir balstīti uz kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot strīdīgo atbalstu saskaņā ar EKL 88. pantu.
- 43 Visbeidzot, noslēgumā ir jāizvērtē pamati, ar kuriem prasītājas būtībā apstrīd strīdīgā atbalsta atgūšanu, proti, pirmkārt, trešais pamats, kas izriet no tiesiskās palāvības ievērošanas principa pārkāpuma un kas ticis izvirzīts prasības pamatošanai lietā T-50/06 RENV II, un, otrkārt, ceturtais pamats, kas ir balstīts uz tiesiskās palāvības aizsardzības un tiesiskās noteiktības principu pārkāpumu, un piektais pamats, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu, tiesiskās noteiktības principa un labas pārvaldības principa, kurš ir saistīts ar formālās izmeklēšanas procedūras pārmērīgo ilgumu, pārkāpumu, kuri tikuši izvirzīti prasības pamatošanai lietā T-69/06 RENV II.

Par, pirmkārt, otro pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa, nepieļaujamības principa un Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu, un ceturto pamatu, kas ir balstīts uz nepieļaujamības principa, kā arī pilnvaru nepareizas izmantošanas principa pārkāpumu, kuri tikuši izvirzīti, lai pamatotu prasību lietā T-50/06 RENV II, un, otrkārt, otro pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principa, kā arī pilnvaru pārsniegšanu un pilnvaru nepareizu izmantošanu un kas ticis izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-69/06 RENV II

- 44 Otrā pamata, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatojumam, ietvaros Īrija pārmet Komisijai, ka tā nav ievērojusi tiesiskās noteiktības principu, kāds tas ir interpretēts judikatūrā, attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu pieņemot lēmumu, kas rada pretrunīgas sekas tām, kādas radīja Lēmums 2001/224, jo, kaut arī ar šo pēdējo minēto lēmumu Padome atļāva turpināt piemērot strīdīgo atbrīvojumu līdz 2006. gada 31. decembrim, Komisija ar I lēmumu par alumīnija oksīdu nolēma, ka strīdīgais atbalsts ir uzskatāms par atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu EKL 87. panta 3. punkta izpratnē, un tāpēc ir jāatgūst. Turklāt Īrija apgalvo, ka Komisija nav ievērojusi nepieļaujamības principu, pieņemot apstrīdēto lēmumu, kas radīja pretrunīgas sekas tām, kādas radīja Lēmums 2001/224, par šo pašu lēmumu uz EKL 230. panta pamata neceļot prasību atcelt tiesību aktu. Visbeidzot Īrija apgalvo, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Komisija ir pārkāpusi Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktu, jo, ja tā uzskatīja, ka strīdīgais atbrīvojums, kuru tā ar Lēmumu 2001/224 bija atļāvusi piemērot līdz 2006. gada 31. decembrim, ir pamats konkurences izkropļošanai vai nav saderīgs ar kopējo tirgu, tad tai bija jāievēro šajā pantā paredzētā procedūra un jāiesniedz Padomei atbilstoši priekšlikumi, lai atsauktu vai grozītu izsniegtu atļauju.
- 45 Ceturtā pamata, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatojumam, ietvaros Īrija būtībā apgalvo, ka, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Komisija nav ievērojusi nepieļaujamības principu un pieļāvusi pilnvaru nepareizu izmantošanu. Tā uzskata, ka nepieļaujamības princips neļāva Komisijai pieņemt apstrīdēto lēmumu, ciktāl, neraugoties uz zināšanām, kādas tai bija par strīdīgo atbrīvojumu

un tā īstenošanu, tas saskaņā ar Lēmumu 2001/224 aizkavēja I lēmuma par alumīnija oksīdu pieņemšanu. Pirmkārt, Īrija balstās uz paziņojumu 1983. gada sākumā par stridīgo atbrīvojumu Komisijai, kura vēlāk pieņēma pozitīvu lēmumu par šo atbrīvojumu. Otrkārt, Īrija balstās uz periodiskas informācijas nosūtīšanu Komisijai, sākot no 1995. gada, par stridīgā atbalsta plānotajām summām, ko pārņēma Komisija saviem paziņojumiem par atbalstu Pasaules tirdzniecības organizācijai (PTO). Treškārt, Īrija atsaucas uz lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, kurus 1997., 1999. un 2001. gadā pieņēma Padome, vienprātīgi lemjot par Komisijas priekšlikumu. Ceturtkārt, Īrija atsaucas uz to, ka Komisija nebija iesniegusi Padomei priekšlikumu saskaņā ar Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktu, kas tika pieņemta saskaņā ar EKL 93. panta *lex specialis*. Piektkārt, Komisija atsaucas uz to, ka Komisija neesot cēlusi prasību atcelt tiesību aktu attiecībā uz Lēmumu 2001/224, pamatojoties uz EKL 230. pantu. Sestkārt, Īrija norāda uz Komisijas kavēšanos pieņemt I lēmumu par alumīnija oksīdu, pretēji prasībai ievērot saprātīgu termiņu, jo minētais lēmums tika pieņemts vairāk nekā 43 mēnešus pēc tam, kad Komisija 2002. gada aprīlī bija saņēmusi Īrijas atbildi uz pēdējo šīs iestādes lūgumu sniegt papildu informāciju. Septītkārt, Īrija atsaucas uz Komisijas paziņojumiem un Padomes lēmumiem par atļaujas piešķiršanu visu formālās izmeklēšanas procedūras laiku, kas ļāva uzskatīt, ka stridīgais atbalsts tika atļauts. Astotkārt, Īrija balstās uz Komisijas rīcību, kas visos gadījumos stridīgo atbalstu vērtēja kā pastāvošu atbalstu. Devītkārt, Īrija atsaucas uz to, ka Komisija nepieņēma rīkojumu par atbalsta apturēšanu saskaņā ar Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88]. panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 11. panta 1. punktu, kas ļautu mazināt atbalsta ietekmi uz kopējo tirgu un tā atgūšanas sekas attiecībā uz AAL. Īrija turklāt apgalvo, ka Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, lai neitralizētu sekas Lēmumam 2001/224, kurā stridīgo atbrīvojumu bija ļauts turpināt piemērot līdz 2006. gada 31. decembrim, kaut arī Komisija piedāvāja Padomei pagarināt minēto atļauju tikai līdz 2002. gada 31. decembrim.

- 46 Otrā pamata, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ietvaros AAL apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi tiesiskās noteiktības principu, kāds tas ir interpretēts judikatūrā, un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principu un ka tā ir pārsniegusi savas kompetences robežas, ciktāl apstrīdētais lēmums attiecībā uz stridīgo atbrīvojumu rada sekas, kas ir pretrunā Lēmuma 2001/224 radītajām sekām, jo, kaut arī ar šo pēdējo minēto lēmumu Padome pagarināja Īrijai piešķirto atļauju piemērot stridīgo atbrīvojumu līdz 2006. gada 31. decembrim, I lēmumā par alumīnija oksīdu ir konstatēts, ka atbalsts, kas piešķirts, pamatojoties uz stridīgo atbrīvojumu, ir daļēji nesaderīgs ar kopējo tirgu un šajā ziņā tas ir jāatgūst no tā saņēmēja, izņemot laikposmu no 1990. gada 17. jūlija līdz 2002. gada 2. februārim. Šajā ziņā, pirmkārt, AAL balstās uz Direktīvu 92/81, kas tika pieņemta saskaņā ar *lex specialis*, par ko ir uzskatāms EKL 93. pants, kas ļāva Īrijai atkāpties no noteikumu valsts atbalsta jomā *lex generalis* saskaņā ar EKL 87. panta 1. punktu, ciktāl Padomes lēmumi par atļaujas piešķiršanu balstījās cita starpā uz konstatējumu, ka stridīgais atbrīvojums neietekmē konkurenci vai netraucē kopējā tirgus darbību. Otrkārt, tā norāda uz to, ka Komisija neizmantoja Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktā paredzēto procedūru, lai atrisinātu iespējamās problēmas saistībā ar konkurences izkropļošanu stridīgā atbrīvojuma sakarā, ko atļāva Padome, kā arī uz prasības atcelt tiesību aktu necelšanu saskaņā ar EKL 230. pantu par Lēmumu 2001/224. Treškārt, tā balstās uz Padomes 1999. gada 29. novembra priekšlikumu lēmumam par atļaujas piešķiršanu un uz Padomes 2000. gada 15. novembra priekšlikuma lēmumam par atļaujas piešķiršanu 3. pantu, no kā izriet, ka Komisija nebija paredzējusi pieņemt negatīvu galīgo lēmumu valsts atbalsta jomā, pirms ir beidzies Padomes lēmumu par atļaujas piešķiršanu termiņš, un ka tā neapšaubīja attiecīgo stridīgo atbalstu. Ceturtkārt, tā balstās uz Padomes lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, kas tika pieņemti pirms Lēmuma 2001/224, kuros nav minēta iespēja paralēli piemērot normas valsts atbalsta jomā. Piektkārt, tā min Lēmuma 2001/224 5. apsvēruma nepiemērojamību stridīgajam atbrīvojumam, kas ir pastāvošs atbalsts un kas ir ticis paziņots 1983. gada janvārī. Sestkārt, tā atsaucas uz izmaiņām Komisijas politikā, kādas izriet no formālās izvērtēšanas procedūras uzsākšanas attiecībā uz stridīgo atbrīvojumu, ar 2001. gada 30. oktobra lēmumu, proti, apmēram četrpadsmit mēnešus pirms atļaujas turpināt piemērot minēto atbrīvojumu termiņa beigām, ko tā pati bija piedāvājusi Padomei noteikt kā 2002. gada 31. decembri. Septītkārt, tā atsaucas uz Komisijas rīcības prettiesiskumu, kad tā pieņēma

apstrīdēto lēmumu, atsaucot atļauju piemērot strīdīgo atbrīvojumu, ko ar Lēmumu 2001/224 izsniedza Padome, līdz 2006. gada 31. decembrim un līdz ar to atņemot Direktīvai 92/81 jebkādu nozīmi un lietderīgo iedarbību.

- 47 Katrā ziņā *AAL* apgalvo, ka pat tikai noteikumu valsts atbalsta jomā piemērošanas ietvaros vien Komisija nepareizi izmantoja pilnvaras, apstrīdētajā lēmumā kvalificējot strīdīgo atbalstu kā prettiesisku atbalstu, kaut arī Padome to bija atļāvusi. Šādu secinājumu nemainot fakts, ka Padome piešķīra atļauju uz ilgāku laiku, nekā to piedāvāja Komisija, jo Padome rīkojās likumīgi savu pilnvaru nodokļu saskaņošanas jomā ietvaros.
- 48 Komisija lūdz noraidīt šos pamatus kā acīmredzami nepamatotus.
- 49 Vispirms jānorāda, ka, ciktāl ceturtajā pamatā, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ir atsauce uz netiešu lēmumu par atļaujas piešķiršanu, kurš esot pieņemts saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 4. panta 6. punktu pēc strīdīgā atbrīvojuma paziņošanas Komisijai 1983. gada sākumā un kurš esot ļāvis pārveidot paziņoto atbalstu par pastāvošu atbalstu, šis pamats nav atdalāms no pirmā pamata, kas ticis izvirzīts šīs pašas prasības pamatošanai, pirmās daļas, uz kuras izvērtēšanu ir atbilstoši atsaukties (skat. tālāk 135.–163. punktu).
- 50 Turpinājumā, ciktāl šajā pašā pamatā Īrija, šķiet, pārmet Komisijai, ka tā ir negatīvi ietekmējusi tiesisko paļāvību, ko tā pati bija radījusi *AAL* par to, ka strīdīgais atbrīvojums ir likumīgs, kavējoties ar I lēmuma par alumīnija oksīdu pieņemšanu, šis pamats būtībā var tikt saprasts kā tāds, kas ir balstīts uz principa par tiesiskās paļāvības ievērošanu pārkāpumu. Šajā ziņā tas nav atdalāms no trešā pamata, kas ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un tāpēc ir jāatsaucas uz tā izvērtēšanu (skat. tālāk 205.–263. punktu).
- 51 Visbeidzot, ciktāl ceturtais pamats, kas ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ietvaros Īrija pārmet Komisijai, ka tā esot novēloti pieņēmusi apstrīdēto lēmumu, Īrija būtībā izvirza iebildumu, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu pārkāpumu, kurš ir līdzīgs *AAL* izvirzītajam iebildumam piektajā pamatā prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, un kas būtu jāizvērtē kopā ar šo pēdējo pamatu (skat. tālāk 264.–273. punktu).
- 52 Papildus minētajam šie pamati būtībā liek uzdot jautājumu par to, vai Komisija nav pārkāpusi tiesiskās noteiktības un iestāžu tiesību aktu lietderīgās iedarbības principus, ciktāl apstrīdētais lēmums rada tādas juridiskās sekas, kas ir pretrunā sekām, kādas rada Lēmums 2001/224, kurā ir skaidri paredzēta atļauja Īrijai turpināt piemērot strīdīgo atbrīvojumu līdz 2006. gada 31. decembrim, it īpaši tāpēc, ka minētais atbrīvojums neizkropļo konkurenci.
- 53 Turklāt otrais un ceturtais pamats, kas ir izvirzīti prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, liek uzdot jautājumu par nepieļaujamības principa iespējamu pārkāpumu saistībā ar pretrunā esošajām juridiskajām sekām, kādas it kā radot Lēmums 2001/224 un apstrīdētais lēmums, kā arī jautājumu par iespējamu Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu saistībā ar faktu, ka pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas Komisija neievēroja procedūru, kas paredzēta Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktā, lai panāktu, ka tiek grozīts vai atcelts Lēmums 2001/224.
- 54 Turklāt ceturtais pamats, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ietvaros Īrija pārmet Komisijai, ka tā šajā gadījumā nav pieņēmusi rīkojumu par strīdīgā atbalsta apturēšanu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punktu.
- 55 Visbeidzot, ceturtais pamats, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un otrais pamats, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, liek noskaidrot, vai Komisija, pieņemot strīdīgo lēmumu, ir pieļāvusi pilnvaru nepareizu izmantošanu.

- 56 Attiecībā, pirmkārt, uz iebildumu, kas ir balstīts uz nepieļaujamības principa pārkāpumu un kas ticis izvirzīts otrajā un ceturtajā pamatā, kuri [savukārt] tikuši izvirzīti prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ir jānorāda, ka nepieļaujamības princips ir anglosakšu tiesību institūts, kas kā tādās Eiropas Savienības tiesībās neeksistē, [taču] tas neliedz noteiktus principus, tādus kā tiesiskās noteiktības un tiesiskās palāvības aizsardzības principi, un noteiktas Eiropas Savienības tiesībās paredzētas normas, piemēram, *nemo potest venire contra factum proprium* normu, uzskatīt par saistītiem ar šo principu. Tāpēc šis iebildums, ciktāl tas ir balstīts uz nepieļaujamības principa pārkāpumu, kas neietekmē iespēju izvērtēt Īrijas argumentus gadījumā, ja tie var tikt uzskatīti par tādiem, kas atbalsta pamatu, kurš būtībā izriet no tiesiskās noteiktības vai tiesiskās palāvības aizsardzības principiem, ir jānoraida kā juridiski nepamatots.
- 57 Runājot, otrkārt, par iebildumiem, kas ir balstīti uz tiesiskās noteiktības un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principu pārkāpumu, Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu vai pilnvaru pārsniegšanu, kas ir izvirzīti otrajos pamatos, kuri [savukārt] ir izvirzīti šo prasību pamatošanai, vai ceturtajā pamatā, kurš ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar kompetenču sadalījuma principu, kas ir paredzēts EKL 5. un 7. pantā, Eiropas Kopiena rīkojas tai piešķirto kompetenču ietvaros, kā arī, ievērojot EK līgumā noteiktos mērķus, un katra iestāde rīkojas ar šo pašu līgumu piešķirtās kompetences robežās.
- 58 Turklāt saskaņā ar judikatūru iestāžu tiesību akti principā tiek uzskatīti par likumīgiem un līdz ar to tie rada tiesiskas sekas tik ilgi, kamēr tie netiek atsaukti, atcelti prasības atcelt tiesību aktu ietvaros vai atzīti par spēkā neesošiem pēc prejudiciāla nolēmuma vai iebildes par prettiesiskumu (šajā ziņā skat. spriedumus, 1994. gada 15. jūnijs, Komisija/BASF u.c., C-137/92 P, Krājums, EU:C:1994:247, 48. punkts; 1999. gada 8. jūlijs, *Chemie Linz*/Komisija, C-245/92 P, Krājums, EU:C:1999:363, 93. punkts, un 2004. gada 5. oktobris, Komisija/Grieķija, C-475/01, Krājums, EU:C:2004:585, 18. punkts).
- 59 Visbeidzot ir jāatgādina, ka tiesiskās noteiktības princips ir uzskatāms par Savienības tiesību vispārējo principu (skat. rīkojumu, 2007. gada 8. novembris, *Fratelli Martini* un *Cargill*, C-421/06, EU:C:2007:662, 56. punkts un tajā minētā judikatūra). No pastāvīgās judikatūras izriet, ka šī principa mērķis ir nodrošināt situāciju un tiesisko attiecību, ko regulē Savienības tiesības, paredzamību (spriedumi, 2003. gada 10. aprīlis, *Schulin*, C-305/00, Krājums, EU:C:2003:218, 58. punkts, un 2005. gada 15. septembris, Īrija/Komisija, C-199/03, Krājums, EU:C:2005:548, 69. punkts). Šajā ziņā ir būtiski, lai Savienības iestādes ievērotu to aktu neaizskaramību, kurus tās pieņem un kuri ietekmē tiesību subjektu tiesisko un faktisko situāciju, kas nozīmē, ka šīs iestādes var grozīt šos aktus tikai tad, ja tās ievēro kompetences un procesuālās tiesību normas (skat. spriedumu, 1997. gada 21. oktobris, *Deutsche Bahn*/Komisija, T-229/94, Krājums, EU:T:1997:155, 113. punkts un tajā minētā judikatūra). Tiesiskās noteiktības principa ievērošana tāpat prasa, lai iestādes principā izvairītos no nekonsekvences, kas var rasties dažādu Savienības tiesību normu īstenošanā, it īpaši gadījumos, kad šīm tiesību normām ir viens un tas pats mērķis, piemēram, neizkropļota konkurence kopējā tirgū (šajā ziņā un pēc analogijas skat. spriedumus, 1993. gada 15. jūnijs, *Matra*/Komisija, C-225/91, Krājums, EU:C:1993:239, 41. un 42. punkts, un 2001. gada 31. janvāris, *RJB Mining*/Komisija, T-156/98, Krājums, EU:T:2001:29, 112. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 60 Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta redakcija ir šāda:
- “Ja Komisija uzskata, ka 4. punktā minētie atbrīvojumi vai samazinājumi vairs nav noturīgi, īpaši attiecībā uz godīgu konkurenci vai iekšējā tirgus darbības traucējumiem, vai attiecībā uz Kopienas politiku vides aizsardzības jomā, tā iesniedz Padomei attiecīgus priekšlikumus. Padome pieņem vienprātīgu lēmumu attiecībā uz šiem priekšlikumiem. Lēmumu par šo pieprasījumu pieņems Padome, visiem tās locekļiem lemjot vienprātīgi.”
- 61 Šajā lietā, kā to pamatoti norādījusi Komisija, argumentācija, kas ir šī iebilduma pamatā, ir tieši atspēkota spriedumā Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812).

- 62 Faktiski sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 45.–48. punktā Tiesa ir skaidri nošķirusi Padomes un Komisijas attiecīgās pilnvaras, pirmkārt, tiesību aktu par akcīzes nodokļiem saskaņošanas jomā un, otrkārt, valsts atbalsta jomā. Turklāt tā ir noteikusi, ka Direktīvas 92/81 8. panta 4. punktā paredzētajai procedūrai ir cits mērķis un piemērošanas joma nekā EKL 88. pantā paredzētajam režīmam.
- 63 Tā paša sprieduma 49. punktā Tiesa no tā ir secinājusi, ka līdz ar to Padomes lēmums, ar kuru dalībvalstij tiek atļauts saskaņā ar Direktīvas 92/81 8. panta 4. punktu ieviest atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, nevar kavēt Komisiju īstenot EK līgumā piešķirtās pilnvaras un līdz ar to piemērot EKL 88. pantā paredzēto procedūru, lai izvērtētu, vai šis atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, un vajadzības gadījumā šis procedūras noslēgumā pieņemt tādu lēmumu kā I lēmums par alumīnija oksīdu.
- 64 Tiesa turklāt sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 50. punktā ir precizējusi, ka tas, ka ar Padomes lēmumiem par atbrīvojumu atļaušanu tikuši piešķirti pilnīgi atbrīvojumi no akcīzes nodokļiem, nosakot precīzus nosacījumus attiecībā uz ģeogrāfisko izvietojumu un termiņiem, un ka dalībvalstis tos pilnībā ir ievērojušas, nekādi neietekmē pilnvaru sadali starp Padomi un Komisiju un līdz ar to nevar liegt Komisijai īstenot tās pilnvaras.
- 65 Tā paša sprieduma 51. punktā tā ir norādījusi, ka turklāt, ievērojot šo pilnvaru sadali, Lēmuma 2001/224 5. apsvērumā, kurš bija spēkā laika posmā, par kuru ar apstrīdēto lēmumu tika noteikts atgūt strīdīgo atbalstu, bija noteikts, ka minētais lēmums neattiecas uz to procedūru iznākumu, kas var tikt uzsāktas saskaņā ar EKL 87. un 88. pantu, un neatbrīvo dalībvalstis no pienākuma “ziņot Komisijai par potenciālajiem valsts atbalsta gadījumiem”.
- 66 Visbeidzot, sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 52. un 53. punktā Tiesa vēlreiz ir norādījusi, ka tas, ka Padomes lēmumi par atbrīvojuma atļaušanu ir tikuši pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma un ka tā vispār nav izmantojusi Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktā vai EKL 230. un 241. pantā piešķirtās pilnvaras, lai panāktu šo lēmumu atcelšanu vai grozīšanu, nevar radīt šķērsli tam, lai atbrīvojumi no akcīzes nodokļa tiktu kvalificēti par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ja pastāv visi valsts atbalsta esamības nosacījumi.
- 67 Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta otro daļu, ja lieta tiek nodota atpakaļ Vispārējai tiesai, tai ir saistoši Tiesas lēmumi par tiesību jautājumiem. Ņemot vērā sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 54. punktā ietverto pamatojumu, ir jākonstatē, ka iepriekš 62.–66. punktā minētais pamatojums ir atbalsts tā paša sprieduma, ar kuru Tiesa atcēla spriedumu Īrija/Komisija, minēts 25. punktā (EU:T:2012:134) un nosūtīja I alumīnija oksīda lietas atpakaļ Vispārējai tiesai, rezolutīvajai daļai.
- 68 No šī pamatojuma izriet, ka, īstenojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru, lai izvērtētu, vai strīdīgais atbrīvojums ir bijis valsts atbalsts, un pēc šīs procedūras pieņemot I lēmumu par alumīnija oksīdu, Komisija ir tikai īstenojusi pilnvaras, kas tai EK līgumā ir piešķirtas valsts atbalsta jomā, un, šādi rīkojoties, tā nevarēja apdraudēt Padomes pilnvaras, kas tai paredzētas EK līgumā tiesību aktu par akcīzes nodokļiem saskaņošanas jomā, vai arī aktus, ko Padome pieņēmusi, īstenojot minētās pilnvaras.
- 69 No minētā izriet, ka, īstenojot – iepriekš neuzsākot Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktā paredzēto procedūru – EKL 88. pantā paredzēto procedūru, lai izvērtētu, vai strīdīgais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, un šīs procedūras beigās pieņemot I lēmumu par alumīnija oksīdu, kaut arī Lēmuma 2001/224 1. panta 2. punktā Īrijai skaidri bija atļauts turpināt piemērot strīdīgo atbrīvojumu līdz 2006. gada 31. decembrim, Komisija nevarēja pārkāpt tiesiskās noteiktības un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principus un pat ne, kā to apgalvo Īrija, Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktu. Faktiski Padomes lēmumi par atļauju piešķiršanu, kas tika pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma, varēja

radīt sekas tikai to noteikumu piemērošanas jomā, kas attiecas uz tiesību aktu par akcīzes nodokļiem saskaņošanu, un tie neietekmēja tāda lēmuma iespējamās sekas kā I lēmums par alumīnija oksīdu, ko Komisija varēja pieņemt, īstenojot savas pilnvaras valsts atbalsta jomā.

- 70 Turklāt no sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 52. un 53. punkta, kuros Tiesa ir atgādinājusi, ka valsts atbalsta jēdziens faktiski atbilst objektīvai situācijai un tas nevar būt atkarīgs no iestāžu rīcības vai paziņojumiem, izriet, ka apstākļi, ka Komisija Padomes lēmumu par atbrīvojuma atļaušanu pieņemšanas laikā uzskatīja, ka atbrīvojumi no akcīzes nodokļa nerada konkurences izkropļojumus un netraucē normālai kopējā tirgus darbībai, nevarēja radīt šķērslī tam, lai atbrīvojumi no akcīzes nodokļa tiktu kvalificēti par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ja pastāv visi valsts atbalsta esamības nosacījumi.
- 71 No Tiesas izdarītā secinājuma *a fortiori* izriet, ka Komisijai, kvalificējot atbrīvojumus no akcīzes nodokļa par valsts atbalstu, nebija saistošs Padomes vērtējums, kas ietverts tās lēmumos tiesību aktu par akcīzes nodokļiem saskaņošanas jomā un saskaņā ar kuriem minētie atbrīvojumi nerada konkurences izkropļojumus un netraucē normālai kopējā tirgus darbībai.
- 72 Tāpēc AAL nevar pamatoti apgalvot, ka Komisija ir pārsniegusi pilnvaras, pieņemot apstrīdēto lēmumu. Prasītājas līdz ar to nevar pamatoti apgalvot, ka apstrīdētais lēmums rada juridiskas sekas, kas ir pretrunā Lēmuma 2001/224 radītajām sekām.
- 73 Ciktāl otrā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ietvaros AAL būtībā pārmet Komisijai, ka tā ir kvalificējusi strīdīgo atbrīvojumu par nelikumīgu valsts atbalstu, kaut arī šo atbrīvojumu Padome bija atļāvusi, lai noraidītu šo iebildumu kā nepamatotu, ir pietiekami atgādināt, ka tas ir norādīts sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 49. punktā, ka Padomes lēmums par atļaušanu, ņemot vērā tiesību aktu saskaņošanas normas attiecībā uz akcīzes nodokļiem, nevarēja kavēt Komisiju īstenot pilnvaras valsts atbalsta jomā un EKL 88. pantā paredzētās procedūras beigās vajadzības gadījumā pieņemt tādu lēmumu kā apstrīdētais lēmums.
- 74 Rezultātā iebildumi, kas ir balstīti uz tiesiskās noteiktības un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principu pārkāpumu, Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu vai pilnvaru pārsniegšanu, ir jānoraida kā nepamatoti.
- 75 Runājot, treškārt, par iebildumiem, kas ir balstīti uz Komisijas pieļautu pilnvaru nepareizu izmantošanu un kas ir izvirzīti ceturtajā pamatā, kurš [savukārt] ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un otrajā pamatā, kurš ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pilnvaru nepareizas izmantošanas jēdzienam Savienības tiesībās ir precīzi definēts apjoms un tas attiecas uz situāciju, kurā administratīvā iestāde izmanto pilnvaras ar citu mērķi nekā mērķis, kāpēc tai šīs pilnvaras tikušas piešķirtas. Lēmumā ir nepareizi izmantotas pilnvaras, ja uz objektīvu, atbilstošu un saskanīgu norāžu pamata ir redzams, ka tas ir pieņemts citu mērķu, nevis to, kas ir noteikti, sasniegšanai (skat. spriedumu, 2008. gada 9. septembris, *Bayer CropScience* u.c./Komisija, T-75/06, Krājums, EU:T:2008:317, 254. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 76 Šajā gadījumā, lai noteiktu pilnvaru nepareizu izmantošanu, prasītājas nav sniegušas objektīvas, atbilstošas un saskanīgas norādes, kas ļautu secināt, ka apstrīdētais lēmums ir ticis pieņemts citiem mērķiem, nevis tiem, kas paredzēti, proti, ar kopējo tirgu nesaderīga valsts atbalsta atgūšanai EKL 87. panta 3. punkta izpratnē.
- 77 Tādējādi iebildumi, kas ir balstīti uz Komisijas pieļautu pilnvaru nepareizu izmantošanu, ir jānoraida kā nepamatoti.

- 78 Ceturtkārt, tiktāl, ciktāl ceturtā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ietvaros Īrija pārmet Komisijai, ka tā šajā gadījumā nav izdevusi rīkojumu par strīdīgā atbalsta apturēšanu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punktu, ir jāatgādina, ka atbilstoši šai normai: “pēc tam, kad attiecīgai dalībvalstij dota iespēja iesniegt savas piezīmes, Komisija var pieņemt lēmumu, kas prasa dalībvalstij pārtraukt jebkādu nelikumīgu atbalstu, līdz Komisija pieņem lēmumu par attiecīgā atbalsta saderību ar kopējo tirgu”.
- 79 Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punktā Komisijai nav uzlikts pienākums, kad ir izpildīti noteikti nosacījumi, izdot rīkojumu par apturēšanu, bet tikai paredzēts, ka tā var izdot šādu rīkojumu, ja tā to uzskata par nepieciešamu. No minētā izriet, ka Īrijai nav pamata pārnest Komisijai, kura šajā gadījumā neuzskatīja par pienākumu izdot rīkojumu par apturēšanu, Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 80 Līdz ar to iebildums, kas attiecas uz Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punkta pārkāpumu, ir noraidāms.
- 81 Neskarot iebildumus, kuri ir jāizvērtē vai nu citu pamatu ietvaros (skat. iepriekš 49. un 50. punktu), vai atsevišķi (skat. iepriekš 51. punktu), un tā kā citi iebildumi, kas tikuši izvirzīti otrajos pamatos, kuri [savukārt] tikuši izvirzīti šo prasību pamatošanai, un ceturtajā pamatā, kurš ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, tika pilnībā noraidīti, tad arī šie pamati ir jānoraida kā nepamatoti.

Par prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam izvirzīto trešo pamatu, kas ir balstīts uz EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunktā un 157. pantā paredzēto prasību pārkāpumu

- 82 AAL apgalvo, ka Komisija nav izpildījusi prasības, kādas izriet no EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunkta un 157. panta, ciktāl tā vietā, lai palīdzētu Kopienas uzņēmumiem būt konkurētspējīgiem, apstrīdētais lēmums padarīja Kopienas mazāk konkurētspējīgu un nostādīja to neizdevīgākā situācijā pasaules tirgū, kur tā eksportēja lielāko daļu tās produkcijas. Padomes lēmumi par atļaujas piešķiršanu esot bijuši balstīti uz konkurences izkropļojumu neesamību strīdīgā atbrīvojuma rezultātā, ko Komisija sākotnēji atzina un kas pat tika izklāstīts Lēmuma 92/510 ceturtajā apsvērumā.
- 83 Komisija prasa noraidīt šo pamatu kā nepamatotu.
- 84 Šis pamats būtībā liek uzdot jautājumu par to, vai, pieņemot apstrīdēto lēmumu, Komisija nav pārkāpusi prasības, kādas izriet no EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunkta un 157. panta, ciktāl šis lēmums liedza piemērot pasākumu, proti, strīdīgo atbrīvojumu, kura mērķis bija stiprināt AAL konkurētspēju alumīnija ražošanas pasaules tirgū, neizkropļojot konkurenci, kā tas izriet no Lēmuma 2001/224.
- 85 EKL 3. pantā cita starpā ir noteikts:
- “Lai sasniegtu 2. pantā izvirzītos mērķus, Kopienas darbība saskaņā ar šo Līgumu un tajā ietverto grafiku paredz:
- [..]
- m) stiprināt Kopienas rūpniecības konkurētspēju [..].”
- 86 EKL 157. pantā cita starpā ir noteikts:

“1. Kopiena un dalībvalstis nodrošina vajadzīgos apstākļus Kopienas rūpniecības konkurētspējai.

Lai to panāktu, saskaņā ar atvērtu un konkurētspējīgu tirgu sistēmu to rīcības mērķis ir:

- paātrināt rūpniecības pielāgošanos strukturāliem pārveidojumiem;
- veicināt tādas vides veidošanu, kas labvēlīga iniciatīvai un uzņēmumu, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu, attīstībai visā Kopienā;
- veicināt tādas vides veidošanu, kas ir labvēlīga uzņēmumu sadarbībai;
- veicināt inovāciju, pētniecības un tehnoloģijas attīstības politikas radītā rūpniecības potenciāla labāku izmantojumu.

[..]

3. Kopiena veicina šā panta 1. punktā izvirzīto mērķu sasniegšanu, īstenojot politiku un veicot darbības saskaņā ar citiem šā Līguma noteikumiem. Padome, ievērojot [EKL] 251. pantā paredzēto procedūru un apspriedusies ar Ekonomikas un sociālo lietu komiteju, var noteikt īpašus pasākumus, lai atbalstītu rīcību, ko dalībvalstīs veic 1. punktā minēto mērķu sasniegšanai.

Šo sadaļu Kopiena nevar izmantot, lai ieviestu pasākumus, kas varētu radīt konkurences izkropļojumus vai kuros paredzēti nodokļu noteikumi vai noteikumi attiecībā uz nodarbinātu personu tiesībām un interesēm.”

- 87 Kā to pamatoti apgalvo Komisija, EKL 3. panta 1. punkta g) apakšpunktā bija arī paredzēts, ka Kopienas darbība ietver “sistēm[u], kas nodrošina, ka iekšējā tirgū nav izkropļota konkurence”. Turklāt EKL 157. pantā bija noteikts, ka tas nevar tikt izmantots par pamatu, lai Kopiena varētu ieviest jebkādas pasākumus, kas varētu radīt konkurences izkropļojumus.
- 88 Kaut arī Tiesa sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 52. punktā ir konstatējusi, ka tad, kad Padome pieņēma lēmumus par atļaujas piešķiršanu, piemērojot normas nodokļu tiesību aktu saskaņošanas jomā, Komisija uzskatīja, ka strīdīgais atbrīvojums neizkropļo konkurenci un netraucē normālai kopējā tirgus darbībai, Tiesa šī paša sprieduma 53. punktā arī ir norādījusi, ka tas nav šķērslis tam, ka šis atbrīvojums tiek kvalificēts par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ja ir izpildīti nosacījumi valsts atbalsta pastāvēšanai, jo valsts atbalsta jēdziens atbilst objektīvai situācijai un nevar būt atkarīgs no iestāžu rīcības vai paziņojumiem.
- 89 I lēmumā par alumīnija oksīdu Komisija ir konstatējusi, ka strīdīgais atbrīvojums ir jākvalificē par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, it īpaši tāpēc, ka varēja tikt pieņemts, kā tas ir norādīts šī paša lēmuma 61. un 62. apsvērumā, ka tas izkropļo vai draud izkropļot konkurenci, lai arī nozīmīga alumīnija produkcijas daļa tiek izmantota rūpnīcās alumīnija ražošanai, ciktāl strīdīgā atbrīvojuma skaidrs mērķis bija stiprināt saņēmēju konkurētspēju salīdzinājumā ar to konkurentiem, it īpaši konkurentiem Kopienā, kas ir reģistrēti Grieķijā, Spānijā, Vācijā un Ungārijā (ar Ungārijas pievienošanās brīdi Savienībai 2004. gada 1. maijā), un to darīt, samazinot saņēmēju ražošanas izmaksas.
- 90 Šī pamata ietvaros AAL tikai norāda, ka iepriekš 89. punktā minētais Komisijas vērtējums ir pretrunā vērtējumam, kas ir pamatā lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, kurus pieņēma Padome pēc Komisijas priekšlikuma nodokļu tiesību aktu saskaņošanas jomā, neapstrīdot konkrēti šī vērtējuma pamatojumu.
- 91 Ciktāl iepriekš 88. punktā izklāstīto iemeslu dēļ Komisijai šajā gadījumā nebija saistoši vērtējumi lēmumos par atļaujas piešķiršanu, kurus bija pieņēmusi Padome pēc Komisijas priekšlikuma nodokļu tiesību aktu saskaņošanas jomā, ir jākonstatē, ka Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu, nav pārkāpusi EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunktu un EKL 157. pantu.

92 Līdz ar to prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam izvirzītais trešais pamats ir jānoraida kā nepamatots.

93 Šī noraidīšana neietekmē vērtējumu, kāds tiks veikts sestā pamata, kas ticis izvirzīts šīs pašas prasības pamatošanai, ietvaros, par to, vai Komisija neizpildīja pienākumu norādīt pamatojumu un pārkāpa EKL 87. panta 1. punktu, I lēmumā par alumīnija oksīdu konstatējot, ka nosacījums par ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm šajā gadījumā bija izpildīts (skat. tālāk 94.–131. punktu).

Par prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam izvirzīto sesto pamatu, kas ir balstīts uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu

94 Pirmkārt, AAL apgalvo, ka Komisija, apstrīdētajā lēmumā nesniedzot atbilstošu pamatojumu attiecībā uz noteiktiem nosacījumiem, lai kvalificētu strīdīgo atbalstu par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, proti, nosacījumus par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošanu, nav izpildījusi pienākumu norādīt pamatojumu. Saskaņā ar dažu Komisijas locekļu izteikto vēlmi tai apstrīdētajā lēmumā esot bijuši jānorāda iemesli, kāpēc pēc pilnīgas un aktuālas strīdīgā atbalsta ekonomiskās analīzes attiecībā uz ietekmi uz konkurenci un tirdzniecību starp dalībvalstīm tā nonāca pie secinājuma, ka šajā gadījumā bija izpildīti iepriekš minētie nosacījumi.

95 Otrkārt, AAL apgalvo, ka Komisija, ciktāl tā apstrīdētajā lēmumā nopietnas ekonomiskās analīzes neveikšanas dēļ kļūdaini ir konstatējusi, ka strīdīgais atbalsts tai esot piešķīris priekšrocību, ietekmējis tirdzniecību starp dalībvalstīm vai izkropļojis vai draudējis izkropļot konkurenci, ir pārkāpusi EKL 87. panta 1. punktu. Šajā ziņā tā balstās uz to, ka Komisija, analizējot ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm I lēmuma par alumīnija oksīdu 62. apsvērumā, nav ņēmusi vērā divu dažādu produktu pastāvēšanu, proti, AM un AC, kaut arī tā kā AM ražotāja būtībā konkurē ar ražotājiem, kas nav no Eiropas, nevis ar citiem Eiropas ražotājiem, it īpaši tiem, kas ražo AC. Otrkārt, tā atsauca uz Komisijas sniegtu kļūdainu situācijas aprakstu I lēmuma par alumīnija oksīdu 61. apsvērumā, kur tā apstiprina, ka strīdīgā atbalsta mērķis bija stiprināt AAL konkurētspēju salīdzinājumā ar tās konkurentiem, samazinot izmaksas, kas ir taisnība tikai attiecībā uz ražotājiem, kas nav no Eiropas, un neattiecas uz Eiropas alumīnija ražotājiem, starp kuriem konkurences līmenis bija ļoti zems, ņemot vērā, ka Kopiena bija alumīnija neto importētāja un ka nozīmīga Kopienā saražotā alumīnija daļa bija ar garantētu noietu. Treškārt, tā atsauca uz to, ka Komisija nav ņēmusi vērā faktu, ka, pirmkārt, Eiropas alumīnija ražotāji, it īpaši tie, kas ir reģistrēti Vācijā, saņēma atbrīvojumus attiecībā uz enerģiju, ko tie izmanto un kas jau tā bija lētāka, un faktu, ka, otrkārt, dažādu valsts tiesisko regulējumu attiecībā uz licencēm un dabas aizsardzības jomā dēļ AAL bija neizdevīgākā situācijā izmaksu ziņā salīdzinājumā ar citiem Eiropas alumīnija ražotājiem.

96 Komisija prasa noraidīt šo pamatu kā nepamatotu.

97 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru EKL 253. pantā paredzētais pamatojuma norādīšanas pienākums ir būtiska formalitāte, kas ir jānošķir no jautājuma par pamatojuma pamatotību, kas attiecas uz strīdīgā akta likumību pēc būtības (skat. spriedumus, 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine*/Komisija, C-521/09 P, Krājums, EU:C:2011:620, 146. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2014. gada 14. maijs, *Donau Chemie*/Komisija, T-406/09, Krājums, EU:T:2014:254, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).

98 Tāpēc vispirms ir jāizvērtē iebildums, kas ir balstīts uz EKL 253. pantā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, un pēc tam kā nākamais – iebildums, kas ir balstīts uz apgalvoto EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu.

99 Runājot, pirmkārt, par iebildumu, kas ir balstīts uz EKL 253. pantā paredzētā pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi, ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamatojumam, kas prasīts EKL 253. pantā, ir jābūt pielāgotam attiecīgā akta būtībai un tajā skaidri un neapšaubāmi ir jābūt norādītai

iestādes – akta autores – argumentācijai, lai ļautu ieinteresētajām personām noskaidrot pieņemtā akta pamatojumu un kompetentajai tiesai veikt pārbaudi (skat. spriedumu, 1998. gada 2. aprīlis, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, C-367/95 P, Krājums, EU:C:1998:154, 63. punkts un tajā minētā judikatūra). Prasība norādīt pamatojumu ir izvērtējama, ievērojot lietas apstākļus, kā arī attiecīgā tiesību akta saturu, norādīto motīvu būtību un akta adresātu vai citu personu, uz kurām tas attiecas tieši un individuāli, iespējamo interesi saņemt paskaidrojumus (skat. spriedumu, Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, minēts iepriekš, EU:C:1998:154, 63. punkts un tajā minētā judikatūra).

100 Saistībā ar atbalsta pasākuma kvalificēšanu pienākums norādīt pamatojumu nozīmē, ka ir jābūt norādītiem iemesliem, kāpēc Komisija uzskata, ka attiecīgajam pasākumam ir piemērojams EKL 87. panta 1. punkts (skat. spriedumu, 2010. gada 15. jūnijs, *Mediaset*/Komisija, T-177/07, Krājums, EU:T:2010:233, 144. punkts un tajā minētā judikatūra), ar kuru ir aizliegti valsts atbalsti, kas ietekmē tirdzniecību dalībvalstu starpā un rada vai draud radīt konkurences izkropļojumus (spriedums, 2009. gada 4. septembris, Itālija/Komisija, T-211/05, Krājums, EU:T:2009:304, 151. punkts).

101 Runājot par iemesliem, kādi šajā ziņā bija jāsniedz Komisijai, tie ir jānosaka, atsaucoties uz prasībām, kādas ir noteiktas judikatūrā, lai konstatētu iepriekš 112.–115. punktā atgādināto nosacījumu par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošanu izpildi.

102 Līdz ar to judikatūras, kas ir atgādināta, pirmkārt, iepriekš 99. un 100. punktā un, otrkārt, turpinājumā 112.–115. punktā, gaismā šajā gadījumā ir jānovērtē, vai Komisija pietiekami ir pamatojusi apstrīdēto lēmumu, ciktāl runa ir par nosacījumu attiecībā uz ietekmes uz starpvalstu tirdzniecību un konkurences izkropļošanu izpildi.

103 Šajā gadījumā apstrīdētā lēmuma 60.–62. apsvērumā Komisija ir norādījusi šādus pamatus:

“60 Atbrīvojumi no akcīzes nodokļa samazina viena svarīga ieguldījuma izmaksas, tādējādi dodot priekšrocības saņēmējiem, kas līdz ar to nonāk labvēlīgākā finansiālā situācijā nekā citu ražošanas nozaru vai reģionu uzņēmumi, kuri arī izmanto minerāleļļas.

61 Iesniegtajos apsvērumos saņēmēji un Francija ir pauduši viedokli, ka atbrīvojumi nerada konkurences traucējumus un neiespaido vienotā tirgus darbību, jo īpaši tādēļ, ka Kopiena alumīnija oksīdu pārsvarā importē, Kopienas ražotājiem ir jākonkurē pasaules mērogā un tie atrodas neizdevīgā situācijā augsto enerģijas cenu dēļ, turklāt atbrīvojumu atcelšana neuzlabotu alumīnija oksīda tirgus situāciju Kopienas limenī un tās rezultātā alumīnija ražošanas primāro resursu piegādes vairs nebūtu tik drošas. Apsvērumos ir apgalvots – konkurences traucējumu neesamību apstiprina fakts, ka neviens konkurents nav iesniedzis apsvērumus saistībā ar Komisijas lēmumu sākt [formālās izmeklēšanas] procedūru. Tomēr šie argumenti nekādi neietekmē 60. apsvērumā pausto novērtējumu. Gluži pretēji, tie apstiprina, ka akcīzes nodoklis ir pazemināts ar skaidru mērķi, proti, ar samazinātām izmaksām celt saņēmēju konkurētspēju attiecībā pret to konkurentiem. Komisija ir konstatējusi, ka alumīnija oksīdu ražo arī Grieķijā, Spānijā, Vācijā un Ungārijā (lai gan Ungārija ir dalībvalsts tikai kopš 2004. gada 1. maija).

62 Dalībvalstu starpā notiek tirdzniecība gan ar metalurģiski un ķīmiski izmantojamo alumīnija oksīdu, gan ar alumīniju, kura tirgus ir cieši saistīts ar alumīnija oksīda tirgu. Tādēļ var pieņemt, ka palīdzība ietekmē Kopienas iekšējo tirdzniecību un rada vai draud radīt konkurences traucējumus, lai arī lielu saražotā alumīnija oksīda daļu patērē tuvīnās alumīnija ražotnes.”

104 Ciktāl apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā Komisija atsaucas uz “alumīniju (AM un AC)”, ir jāprecizē, ka šī paša lēmuma 16. apsvērumā tā ir norādījusi:

“[...] Vairākos lēmumos saistībā ar apvienošanas Komisija ir konstatējusi, ka pastāv divu dažādu produktu tirgi, proti, ir metalurģiski izmantojams alumīnija oksīds [AM] un ķīmiski izmantojams alumīnija oksīds [AC]. Salīdzinājumā ar metalurģiski izmantojamo alumīnija oksīdu ķīmiski

izmantojamais alumīnija oksīds ir produkts ar daudz lielāku pievienoto vērtību. Kamēr metalurģiskā alumīnija oksīda tirgus aptver visu pasauli, ķīmiski izmantojamā alumīnija oksīda tirgus robežas nesniedzas tālāk par Eiropu.”

- 105 Apstrīdētā lēmuma 61. un 62. apsvērumā Komisija ir konstatējusi, ka saskaņā ar analizēm Komisijas 2000. gada 3. maija Lēmumā 2002/174/EK, ar ko koncentrāciju atzīst par saderīgu ar kopējo tirgu un EEZ līgumu (Lieta COMP/M.1693 – *Alcoa/Reynolds*) (OV 2002, L 58, 25. lpp.; turpmāk tekstā – “lēmums *Alcoa/Reynolds*”), kas ir citēts apstrīdētā lēmuma 16. apsvēruma zemsvītras piezīmē, *AM* un *AC* bija divi atsevišķi Eiropas mēroga tirgi, jo tie ietvēra ne tikai Īrijā, Itālijā un Francijā reģistrētos, bet arī Grieķijā, Spānijā, Vācijā un Ungārijā (sākot no 2004. gada 1. maija) reģistrētos ražotājus. Turklāt Komisija saskaņā ar analīzi, kas veikta lēmuma *Alcoa/Reynolds*, minēts iepriekš, 13. apsvērumā, ir konstatējusi, ka alumīnijs (*AM* un *AC*) bija tirdzniecības starp dalībvalstīm priekšmets, kas principā ietvēra ierobežotu daļu alumīnija produkcijas, kura netika izmantota tuvākajās alumīnija rūpnīcās (turpmāk tekstā – “pāri palikušais alumīnijs”) un tika piedāvāta trešajām personām brīvā tirgū atšķirībā no “izmantošanai paredzētā alumīnija”, ko vietējām pašu vajadzībām izmantoja integrēti ražotāji.
- 106 Turklāt apstrīdētā lēmuma 60. un 61. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka tādi atbrīvojumi no akcīzes nodokļa kā strīdīgais atbrīvojums samazināja viena svarīga ieguldījuma izmaksas, ko izmantoja tie alumīnija ražotāji, uz kuriem attiecās šis atbrīvojums, proti, ražotāji, kas bija reģistrēti Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā, kas lika domāt, ka strīdīgais atbalsts, lai arī Komisija to skaidri nav norādījusi apstrīdētajā lēmumā, bija minētajiem ražotājiem piešķirts atbalsts darbībai, kuru ražošanas apjoms bija palielināts salīdzinājumā ar citiem Eiropas alumīnija ražotājiem, kas nebija saņēmuši šos atbrīvojumus un bija reģistrēti Grieķijā, Spānijā un Vācijā.
- 107 Visbeidzot, apstrīdētā lēmuma 61. apsvērumā Komisija ir atspēkojusi iebildumus, kurus administratīvajā procedūrā bija izvirzījuši saņēmēji, tostarp *AAL*, un Francijas Republika.
- 108 Ņemot vērā šādi izdarītos konstatējumus, Komisija apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā ir uzskatījusi, ka šajā gadījumā var tikt pieņemts, ka strīdīgais atbalsts ietekmē starpvalstu tirdzniecību un izkropļo vai draud izkropļot konkurenci.
- 109 Ņemot vērā judikatūru, kas atgādināta iepriekš 99. un 100. punktā un tālāk 112.–115. punktā, Komisija pietiekami ir pamatojusi apstrīdēto lēmumu, ciktāl runa ir par nosacījumu attiecībā uz ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošanu izpildi, īsumā, bet skaidri norādot iemeslus, kāpēc, ņemot vērā tirdzniecības starp dalībvalstīm un pāri palikušā alumīnija (*AM* un *AC*) Eiropas mēroga tirgu pastāvēšanu, kā arī faktu, ka strīdīgais atbalsts bija atbalsts darbībai, varēja tikt pieņemts, ka šis atbalsts var ietekmēt šo tirdzniecību un izkropļot konkurenci šajos tirgos, pastiprinot Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā reģistrēto alumīnija ražotāju konkurētspēju salīdzinājumā ar citiem Eiropas alumīnija ražotājiem, kas reģistrēti Grieķijā, Spānijā un Vācijā.
- 110 Tāpēc iebildums, kas ir balstīts uz EKL 253. pantā izklāstītā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpumu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 111 Runājot, otrkārt, par iebildumu, kas ir balstīts uz EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu, *AAL* būtībā apgalvo, ka Komisija, kvalificējot valsts atbalstu EKL 87. panta izpratnē, ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, ciktāl tā uzskatīja, ka strīdīgais atbalsts tai esot piešķīris priekšrocību, ietekmējis tirdzniecību starp dalībvalstīm un izkropļojis vai draudējis izkropļot konkurenci.
- 112 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru Komisijai, vērtējot nosacījumus par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošanu, tiek prasīts nevis pierādīt faktisku atbalsta ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences faktisku izkropļošanu, bet tikai pārbaudīt, vai šis atbalsts var ietekmēt šo tirdzniecību un izkropļot konkurenci (skat. spriedumus, 2009. gada

9. septembris, *Holland Malt*/Komisija, T-369/06, Krājums, EU:T:2009:319, 37. punkts un tajā minētā judikatūra, un Itālija/Komisija, minēts 100. punktā, EU:T:2009:304, 152. punkts un tajā minētā judikatūra). No minētā izriet, ka Komisijai nav pienākuma veikt attiecīgo tirgu faktiskās situācijas, uzņēmumu – atbalsta saņēmēju – tirgus daļu, konkurējošo uzņēmumu pozīcijas un tirdzniecības plūsmas starp dalībvalstīm ekonomisko analīzi (skat. spriedumu *Mediaset*/Komisija, minēts 100. punktā, EU:T:2010:233, 145. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 113 Vēl no judikatūras izriet, ka nosacījumi par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm un konkurences izkropļošanu parasti ir neatdalāmi saistīti (spriedumi, 2001. gada 4. aprīlis, *Regione Autonoma Friuli-Venezia Giulia*/Komisija, T-288/97, Krājums, EU:T:2001:115, 41. punkts, un 2000. gada 15. jūnijs, *Alzetta u.c.*/Komisija, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, no T-600/97 līdz T-607/97, T-1/98, no T-3/98 līdz T-6/98 un T-23/98, Krājums, EU:T:2000:151, 81. punkts). It īpaši no judikatūras izriet, ka ikviens atbalsts, kas ir piešķirts uzņēmumam, kurš veic darbības kopējā tirgū, var izraisīt konkurences izkropļojumus un ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm (skat. spriedumus, 2009. gada 11. jūnijs, *ASM Brescia*/Komisija, T-189/03, Krājums, EU:T:2009:193, 68. punkts un tajā minētā judikatūra, un Itālija/Komisija, T-222/04, Krājums, EU:T:2009:194, 43. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 114 Turklāt, runājot par nosacījumu attiecībā uz konkurences izkropļošanu, judikatūrā ir paredzēta prezumpcija, saskaņā ar kuru atbalsti uzņēmuma darbībai, proti, atbalsti, kuru mērķis ir atbrīvot pēdējo minēto no izmaksām, kādas tam normālā situācijā būtu jāsedz ikdienas pārvaldē vai ikdienas darbībās, nodrošina tam mākslīgu finansiālu atbalstu, kas principā izkropļo konkurences nosacījumus sektoros, kuros tie tiek piešķirti (spriedumi, 1995. gada 8. jūnijs, *Siemens*/Komisija, T-459/93, Krājums, EU:T:1995:100, 48. un 77. punkts, un 2000. gada 29. septembris, *CETM*/Komisija, T-55/99, Krājums, EU:T:2000:223, 83. punkts; šajā ziņā skat. arī spriedumus, 2000. gada 19. septembris, Vācija/Komisija, C-156/98, Krājums, EU:C:2000:467, 30. punkts, un 2000. gada 5. oktobris, Vācija/Komisija, C-288/96, Krājums, EU:C:2000:537, 77. un 78. punkts). No minētā izriet, ka gadījumā, kad Komisija konstatē atbalsta darbībai esamību, tai nav pienākuma izklāstīt iemeslus, kāpēc šis atbalsts izkropļo vai draud izkropļot konkurenci (šajā ziņā skat. arī spriedumu Vācija/Komisija, minēts iepriekš, EU:C:2000:537, 86. punkts).
- 115 Visbeidzot, attiecībā uz nosacījumu par tirdzniecības starp dalībvalstīm ietekmēšanu no judikatūras izriet, ka, ja kādas dalībvalsts piešķirtais atbalsts nostiprina kāda uzņēmuma stāvokli attiecībā pret citiem konkurējošiem uzņēmumiem tirdzniecībā starp dalībvalstīm, ir jāuzskata, ka atbalsts ir ietekmējis minēto tirdzniecību (skat. spriedumus, 1994. gada 14. septembris, Spānija/Komisija, no C-278/92 līdz C-280/92, Krājums, EU:C:1994:325, 40. punkts un tajā minētā judikatūra, un Itālija/Komisija, minēts 100. punktā, EU:T:2009:304, 153. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt nepastāv sliekšnis vai procentuālā robeža, kuru nesasniedzot, var uzskatīt, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm netiek ietekmēta (skat. spriedumus *ASM Brescia*/Komisija, minēts 113. punktā, EU:T:2009:193, 69. punkts un tajā minētā judikatūra, un Itālija/Komisija, minēts 113. punktā, EU:T:2009:194, 69. punkts un tajā minētā judikatūra). It īpaši jānorāda, ka nosacījums, saskaņā ar kuru atbalstam ir jāspēj ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, nav atkarīgs no attiecīgās darbības jomas nozīmīguma (spriedums, 2003. gada 24. jūlijs, *Altmark Trans* un *Regierungspräsidium Magdeburg*, C-280/00, Krājums, EU:C:2003:415, 82. punkts).
- 116 Ciktāl runa ir, vispirms, par iebildumu, ar kuru AAL būtībā apstrīd, ka nosacījums par priekšrocības piešķiršanu atbalsta saņēmējam ir ticis izpildīts, ir jāatgādina, ka EKL 87. panta mērķis ir novērst, ka tirdzniecību starp dalībvalstīm ietekmē valsts iestāžu piešķirtās priekšrocības, kas, esot dažāda veida, izkropļo vai draud izkropļot konkurenci, piešķirot priekšrocības noteiktiem uzņēmumiem vai noteiktām precēm (skat. spriedumu, 1994. gada 15. marts, *Banco Exterior de España*, C-387/92, Krājums, EU:C:1994:100, 12. punkts un tajā minētā judikatūra)

- 117 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru atbalsta jēdziens ietver ne tikai pozitīvu palīdzību, piemēram, subsīdijas, bet arī plašākā nozīmē pasākumus, kas dažādi atvieglo no uzņēmuma budžeta parasti sedzamās izmaksas un kas, lai arī tie nav uzskatāmi par subsīdijām šā vārda šaurā izpratnē, tām līdzinās rakstura un iedarbības ziņā (spriedums, 2000. gada 13. jūnijs, *EPAC/Komisija*, T-204/97 un T-270/97, Krājums, EU:T:2000:148, 65. punkts un tajā minētā judikatūra). No tā izriet, ka pasākums, ar kuru valsts iestādes atsevišķiem uzņēmumiem piešķir nodokļu atbrīvojumu, kas, kaut arī nav valsts līdzekļu piešķiršana, rada saņēmējiem finansiāli izdevīgāku stāvokli nekā pārējiem nodokļu maksātājiem, ir uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē (spriedums *Banco Exterior de España*, minēts 116. punktā, EU:C:1994:100, 14. punkts).
- 118 Šajā gadījumā no apstrīdētā lēmuma 60. apsvēruma izriet, ka priekšrocība, ko AAL piešķir strīdīgais atbrīvojums, izriet, kā apgalvo Komisija, no tā, ka “atbrīvojumi no akcīzes nodokļa samazina viena svarīga ieguldījuma izmaksas”, ko izmanto šo atbrīvojumu saņēmēji, “kas līdz ar to nonāk labvēlīgākā finansiālā situācijā nekā citu ražošanas nozaru vai reģionu uzņēmumi, kuri arī izmanto minerāleļļas”.
- 119 Ņemot vērā iepriekš 117. punktā minēto judikatūru, Komisija līdz ar to pamatoti varēja secināt, ka atbrīvojumi no akcīzes nodokļa novērsa izmaksas, proti, akcīzes nodokli minerāleļļām, kas parasti būtu jāiekļauj budžetā uzņēmumiem, kuri, tāpat kā AAL, izmanto minētās minerāleļļas kā kurināmo alumīnija ražošanai Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā, un tāpēc piešķir šiem uzņēmumiem priekšrocību salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas arī izmanto minerāleļļas ražošanas procesā citās nozarēs un reģionos.
- 120 Šis konstatējums nav apšaubāms ar AAL argumentu, kas būtībā ir balstīts uz strīdīgā atbrīvojuma kompensējošo funkciju, ņemot vērā objektīvi nelabvēlīgāko konkurences situāciju, kādā AAL bija ražošanas izmaksu ziņā salīdzinājumā ar citiem Eiropas alumīnija ražotājiem, tostarp Vācijā reģistrētajiem. Šajā ziņā pietiek atgādināt, ka saskaņā ar iedibināto judikatūru tā apstākļa rezultātā, ka dalībvalsts, veicot vienpusējus pasākumus, konkrētā ekonomikas nozarē pastāvošus konkurences nosacījumus cenšas tuvināt tiem, kas dominē citās dalībvalstīs, šie pasākumi nezaudē savu atbalstam piemītošo raksturu (skat. spriedumu, 2004. gada 29. aprīlis, *Itālija/Komisija*, C-372/97, Krājums, EU:C:2004:234, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 121 Tāpēc iebildums, kas ir balstīts uz nosacījuma par atbalsta saņēmējam piešķirto priekšrocību neievērošanu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 122 Turpinājumā, attiecībā uz iebildumu, ar kuru AAL būtībā apstrīd nosacījuma par konkurences izkropļošanu izpildi, ir jāatgādina, ka saskaņā ar iepriekš 113. un 114. punktā minēto judikatūru, pirmkārt, ikviens atbalsts, kas piešķirts uzņēmumam, kurš veic saimniecisko darbību kopējā tirgū, var izraisīt konkurences izkropļojumus un, otrkārt, atbalsti uzņēmuma darbībai, proti, atbalsti, kuru mērķis ir atbrīvot pēdējo minēto no izmaksām, kādas tam normālā situācijā būtu jāsedz ikdienas pārvaldē vai parastajās ikdienas darbībās, tiek uzskatīti par tādiem, kas izkropļo konkurenci nozarēs, kurās tie tiek piešķirti.
- 123 Šajā gadījumā no apstrīdētā lēmuma 60. apsvēruma izriet, ka saskaņā ar Komisijas apgalvoto “atbrīvojumi no akcīzes nodokļa samazina viena svarīga ieguldījuma izmaksas”, ko izmanto alumīnija ražotāji, kas ir reģistrēti Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā. Šis vērtējums ir pamatots, ciktāl uzņēmumi, kas, tāpat kā AAL, izmanto minerāleļļas kā kurināmo alumīnija ražošanai minētajos reģionos, parastos apstākļos maksātu akcīzes nodokli par minerāleļļām un tādējādi to budžetā saistībā ar šo nodokli rastos izmaksas. Tāpat pamatoti ir tas, ka Komisija, kā jau tika norādīts iepriekš 106. punktā, netieši, bet pavisam noteikti apstrīdētā lēmuma 60. apsvērumā uzskatīja, ka atbrīvojumi no akcīzes nodokļa atbilst atbalstiem darbībai judikatūras, kas minēta iepriekš 114. punktā, izpratnē, piešķirot priekšrocību alumīnija ražotājiem, kas reģistrēti Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā. Visbeidzot, kā jau tas tika norādīts iepriekš 105. punktā, Komisija apstrīdētā lēmuma 61. un 62. apsvērumā uzskatīja, ka vispār pastāv tirdzniecība starp dalībvalstīm un pāri palikušā alumīnija (AM un AC) Eiropas mēroga tirgi. Šie konstatējumi ir

balstīti cita starpā uz ekonomisko analīzi, kādu Komisija bija veikusi lēmumā *Alcoa/Reynolds* (skat. iepriekš 105. punktu). Tomēr šīs prasības ietvaros AAL nav iesniegusi nevienu ekonomisku analīzi, balstītu uz pierādījumiem, kas ļautu apšaubīt pamatotību vispārējai ekonomiskajai analīzei, kas ietverta lēmumā *Alcoa/Reynolds*, uz kuru ir norāde apstrīdētajā lēmumā. Tāpēc šajā gadījumā nevar tikt apšaubīta šīs pēdējās minētās analīzes pamatotība. Ņemot vērā visus šādi izdarītos Komisijas konstatējumus apstrīdētā lēmuma 60.–62. apsvērumā, Komisija saskaņā ar judikatūru, kas minēta iepriekš 113. un 114. punktā, pamatoti varēja pieņemt, ka strīdīgais atbalsts pāri palikušā alumīnija (AM un AC) Eiropas mēroga tirgos izkropļo vai draud izkropļot konkurenci starp alumīnija ražotājiem, kas reģistrēti Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā, no vienas puses, un Eiropas alumīnija ražotājiem, kas reģistrēti Grieķijā, Spānijā un Vācijā, no otras puses.

- 124 Runājot par AAL argumentu, kas būtībā ir balstīts uz to, ka Komisija esot nepareizi sapratusi konkrētus konkurences nosacījumus, kādi dominē alumīnija (AM un AC) tirgos, tas nav tāds, lai varētu tikt apšaubīta apstrīdētā lēmuma pamatotība, ciktāl runa ir par nosacījuma par konkurences izkropļošanu ievērošanu. Patiesībā ir jāatgādina, ka Komisijai saskaņā ar iepriekš 111. punktā citēto judikatūru nebija pienākuma veikt attiecīgo tirgu precīzu ekonomisko analīzi un ka šajā konkrētajā gadījumā, kur strīdīgais atbrīvojums bija atbalsts darbībai, Komisija turklāt varēja pamatoti pieņemt, ka šis atbrīvojums izkropļo konkurenci, vismaz ciktāl runa ir par alumīniju (AM un AC), kas ir tirdzniecības starp dalībvalstīm priekšmets un kuriem ir Eiropas mēroga tirgi (skat. iepriekš 123. punktu). Ciktāl AAL pārmet Komisijai, ka tā nav ņēmusi vērā, ka nozīmīgai daļai kopienas produkcijas bija garantēts noiets, tās iebildumam nav faktiskā pamatojuma, ciktāl apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā Komisija būtībā ir norādījusi, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm attiecas vienīgi uz pāri palikušo alumīniju (AM un AC).
- 125 Turklāt, ciktāl AAL būtībā apgalvo, ka tā konkurēja nevis ar citiem Eiropas alumīnija ražotājiem, bet tikai ar alumīnija ražotājiem ārpus Eiropas, tās arguments nav tāds, lai varētu tikt apšaubīta apstrīdētā lēmuma pamatotība, ciktāl runa ir par nosacījuma par konkurences izkropļošanu izpildi. Šajā ziņā ir pietiekami konstatēt, ka AAL apgalvojumi nav pamatoti un turklāt ir pretrunā tās pašas apgalvojumiem, saskaņā ar kuriem strīdīgajiem atbrīvojumiem bija jāļauj kompensēt neizdevīgāko situāciju izmaksu ziņā tiem alumīnija ražotājiem, kuri, tāpat kā AAL, bija reģistrēti Īrijā, salīdzinājumā ar tiem alumīnija ražotājiem, kas ir reģistrēti citās dalībvalstīs, tādās kā Vācija. Tādējādi no pašas AAL apgalvojumiem izriet, ka tā konkurēja ar citiem Eiropas alumīnija ražotājiem.
- 126 Tāpēc iebildums, kas ir balstīts uz nosacījuma par konkurences izkropļošanu neievērošanu, ir jānoraida kā nepamatots.
- 127 Visbeidzot, ciktāl runa ir par iebildumu, ar kuru AAL būtībā apstrīd, ka nosacījums par ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm bija izpildīts, ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru, kas minēta iepriekš 113. un 115. punktā, pirmkārt, ikviens atbalsts, kas ir piešķirts uzņēmumam, kurš veic darbības Eiropas tirgū, var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un, otrkārt, gadījumā, kad dalībvalsts piešķirts atbalsts nostiprina uzņēmuma pozīciju salīdzinājumā ar citiem uzņēmumiem, kas ir konkurenti starpvalstu tirdzniecībā, ir jāuzskata, ka atbalsts ietekmē šo tirdzniecību.
- 128 Šajā gadījumā, kā tas jau tika norādīts iepriekš 123. punktā, Komisija varēja pamatoti uzskatīt, ka vispār pastāvēja tirdzniecība starp dalībvalstīm un alumīnija (AM un AC) Eiropas mēroga tirgi. Turklāt, ciktāl atbrīvojumus no akcīzes nodokļa saņēma tikai tie alumīnija ražotāji, kuri, tāpat kā AAL, bija reģistrēti Īrijā – Šenonas reģionā, Francijā – Gardannas reģionā un Itālijā – Sardīnijā, nevis Eiropas alumīnija ražotāji, kas reģistrēti Grieķijā, Spānijā un Vācijā, ar kuriem AAL konkurēja (skat. iepriekš 124. punktu), Komisija varēja pamatoti secināt, ka strīdīgais atbalsts var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- 129 Attiecībā uz AAL argumentu, kurš būtībā ir balstīts uz to, ka Komisija nav ievērojusi faktu, ka būtiskai daļai Kopienas alumīnija produkcijas bija garantēts noiets un ka ar alumīniju (AM un AC) tirgošanās notika nevis starp dalībvalstīm, bet starp dalībvalstīm un trešajām valstīm, Kopienai esot šo produktu neto importētājai, – ar to nevar tikt apšaubīta apstrīdētā lēmuma pamatotība, ciktāl runa ir par nosacījuma par ietekmes uz starpvalstu tirdzniecību ievērošanu. Pirmkārt, iebildumam nav faktiska pamatojuma, ciktāl tas attiecas uz alumīniju ar garantētu noieta. Kā tas jau tika norādīts iepriekš 124. punktā, apstrīdētā lēmuma 62. apsvērumā Komisija būtībā ir norādījusi, ka tirdzniecība starp dalībvalstīm attiecās tikai uz pāri palikušo alumīniju (AM un AC). Otrkārt, ciktāl runa ir par alumīnija (AM un AC) tirdzniecību starp dalībvalstīm, iebildums nav pamatots un pat ir pretrunā pašas AAL apgalvojumiem procesuālajos rakstos, saskaņā ar kuriem “mazu daļu [tās produkcijas], kas tiek pārdota kā alumīnija trihidrāts [..], ķīmiskā alumīnija ražotājs [..], kas ir reģistrēts Vācijā, to izmantoja kā izejvielu” un “viss alumīnijs, ko tā saražoja [..], tika eksportēts caur tās jūras terminālu uz tirgiem, kas atrodas ārpus Īrijas, galvenokārt uz Apvienoto Karalisti, Skandināviju un citām vietām Eiropā”. Tādējādi no pašas AAL apgalvojumiem izriet, ka tā piedalījās starpvalstu tirdzniecībā ar pāri palikušo alumīniju (AM un AC).
- 130 Tāpēc iebildums par nosacījuma attiecībā uz ietekmi uz tirdzniecību starp dalībvalstīm neievērošanu ir jānoraida kā nepamatots.
- 131 Tā kā visi iebildumi, kas izvirzīti sestajā pamatā, kas [savukārt] ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, tika noraidīti, tad ir jānoraida arī pats šis pamats pilnībā kā nepamatots.

Par pirmajiem pamatiem, kas ir izvirzīti, lai pamatotu šīs prasības, kas ir balstīti uz kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot strīdīgo atbalstu saskaņā ar EKL 88. pantu

- 132 Pirmajos pamatos, kas ir izvirzīti, lai pamatotu šīs prasības, prasītājas pārmet Komisijai, ka tā apstrīdētajā lēmumā ir pieļāvusi kļūdu tiesību piemērošanā, ciktāl Komisija ir kvalificējusi strīdīgo atbalstu par jaunu atbalstu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, nevis drīzāk par pastāvošu atbalstu saskaņā ar EKL 88. panta 1. punktu un ciktāl tā nav piemērojusi minētajam atbalstam procedūru attiecībā uz pastāvošo atbalstu shēmām.
- 133 Pirmais pamats, kas ir izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-50/06 RENV II, ir sadalīts trīs alternatīvās daļās. Pirmā daļa būtībā ir balstīta uz EKL 88. panta pārkāpumu un normas, kas ir kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā, pārkāpumu, kā arī būtībā uz procesuālo normu attiecībā uz pastāvošu atbalstu shēmām, kādas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, pārkāpumu. Otrā daļa ir balstīta uz EKL 88. panta, Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta un 15. panta 3. punkta apvienoto noteikumu pārkāpumu, kā arī būtībā uz procesuālo normu attiecībā uz pastāvošu atbalstu shēmām, kādas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, pārkāpumu. Trešā daļa ir balstīta būtībā uz EKL 88. panta un normas, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktā, pārkāpumu.
- 134 Pirmais pamats, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, arī ir sadalīts trīs alternatīvās daļās. Pirmā daļa ir balstīta būtībā uz EKL 88. panta un normas, kas ir kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktā, pārkāpumu. Otrā daļa ir balstīta uz EKL 88. panta un normas, kas ir kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā, pārkāpumu. Trešā daļa ir balstīta būtībā uz EKL 88. panta un Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta un 15. panta 3. punkta apvienoto noteikumu pārkāpumu.

Par pirmo daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-50/06 RENV II, un par otro daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-69/06 RENV II; [šīs daļas] ir balstītas uz EKL 88. panta un normas, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā, pārkāpumu, kā arī lietā T-50/06 RENV II – uz procesuālo normu attiecībā uz pastāvošo atbalstu shēmām, kas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, pārkāpumu

135 Prasītājas būtībā apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir pārkāpusi EKL 88. pantu un normu, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā, ciktāl tā, lai kvalificētu strīdīgo atbalstu par jaunu atbalstu, nav ņēmusi vērā saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, ka šis atbalsts ir jāuzskata par atļautu, jo Komisija nebija pieņēmusi lēmumu par strīdīgo atbrīvojumu saprātīgā termiņā no tā paziņošanas brīža. Lietā T-50/06 RENV II Īrija atsaucas arī uz procesuālo normu attiecībā uz pastāvošu atbalstu shēmām, kas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, pārkāpumu.

136 Šajā ziņā, pirmkārt, Īrija atsaucas uz 1983. gada 6. maija vēstuli, no kuras izriet, ka tā bija akceptējusi Komisijas piedāvājumu 1983. gada 22. marta vēstulē izvērtēt tās 1983. gada 28. janvāra vēstuli, kas ietvēra paziņojumu Komisijai par plānoto strīdīgo atbrīvojumu saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu. Otrkārt, Īrija atkal atsaucas uz 1983. gada 6. maija vēstuli, kas bija iepriekšējs paziņojums Komisijai par strīdīgā atbrīvojuma izpildi saskaņā ar normu, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 4. panta 6. punktā. Treškārt, Īrija norāda uz to, ka Komisija nepieņēma lēmumu divu mēnešu laikā pēc strīdīgā atbrīvojuma paziņošanas saskaņā ar termiņu, kāds ir paredzēts Regulas Nr. 659/1999 4. panta 5. punktā, vai saprātīgā termiņā pēc iepriekšējā paziņojuma par īstenošanu, kā arī uz Komisijas bezdarbību un klusēšanu līdz 1992. gadam, proti, deviņus gadus pēc šiem paziņojumiem. Ceturtkārt, Īrija uzstāj uz to, ka nav nozīmes faktam, ka tā īstenoja strīdīgo atbrīvojumu, nesagaidot, kad Komisija būs pieņēmusi formālu nostāju attiecībā uz normām valsts atbalsta jomā, jo šī nostāja netika pieņemta saprātīgā termiņā un strīdīgais atbrīvojums tika īstenots vairāk nekā divus mēnešus pēc tā paziņošanas Komisijai 1983. gada 28. janvārī. Turklāt Īrija norāda uz faktu, ka Komisija uzvedās tā, it kā uzskatītu, ka strīdīgais atbalsts ir pastāvošs atbalsts. Šajā ziņā, pirmkārt, Īrija atsaucas uz skaidru un precīzu formulējumu Lēmuma 92/510 ceturtajam apsvērumam, saskaņā ar kuru “Komisija un visas dalībvalstis atzīst, ka visi atbrīvojumi ir pamatoti ar iemesliem, saistītiem ar konkrētām politikām, ka tie nerada konkurences izkropļojumus un ka tie netraucē[...] kopējā tirgus pienācīgai darbībai”, kas var tikt uzskatīts par pozitīvu lēmumu attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu, kas tika paziņots 1983. gada 28. janvārī, vai vismaz par principiālu paziņojumu, kas norādīja, ka Komisija vairs nešaubās par strīdīgā atbalsta saderību ar kopējo tirgu. Otrkārt, Īrija pamatojas uz terminoloģiju, kas tikusi izmantota Lēmuma 97/425 piektajā apsvērumā un Lēmuma 1999/880 ceturtajā apsvērumā un kas ir līdzīga Komisijas terminoloģijai, kādu tā izmantoja, kad tā izvērtēja pastāvošo atbalstu shēmas saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 17. pantu. Treškārt, Īrija atsaucas uz Padomes 1999. gada novembra un 2000. gada priekšlikumiem lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, kā arī uz Lēmuma 2001/224 piekto apsvērumu, kur nebija ietverta nekāda norāde par strīdīgā atbalsta nelikumību. Ceturtkārt, Īrija atsaucas uz faktu, ka Komisija katrā ziņā pati bija piedāvājusi Padomei atļaut piemērot strīdīgo atbrīvojumu pēc 1983. gada. Turklāt Īrija būtībā pārmet Komisijai, ka tā esot pārkāpusi procedūru attiecībā uz pastāvošo atbalstu shēmām, kāda ir paredzēta Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, ciktāl Komisija izdeva rīkojumu atgūt strīdīgo atbalstu ar atpakālejošu spēku, neņemot vērā faktu, ka pastāvošo atbalstu shēmu pastāvīgās pārbaudes ietvaros tā bija tiesīga vienīgi noteikt izbeigt vai grozīt šādu atbalstu pašas noteiktā termiņā.

137 Pirmkārt, AAL atsaucas uz 1983. gada 6. maija vēstuli, no kuras izriet, ka Īrija pieņēma piedāvājumu, kādu Komisija bija izteikusi 1983. gada 22. marta vēstulē, proti, izskatīt 1983. gada 28. janvāra vēstuli, ar kuru Komisija tika informēta par plānoto strīdīgo atbrīvojumu saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu. Otrkārt, AAL norāda uz strīdīgā atbrīvojuma īstenošanu apmēram trīs mēnešus pēc 1983. gada 28. janvāra vēstules nosūtīšanas Komisijai. Treškārt, tā atsaucas uz 1983. gada 6. maija vēstuli, kas bija kā Īrijas iepriekšējs paziņojums Komisijai par strīdīgā atbrīvojuma īstenošanu saskaņā ar normu, kas ietverta Regulas Nr. 659/1999 4. panta 6. punktā. Ceturtkārt, Īrija uzskata, ka nevar atsaukties uz Komisijas argumentu, saskaņā ar kuru Īrija un pati Komisija neesot īstenojušas strīdīgo atbrīvojumu, stingri ievērojot no judikatūras izrietošos nosacījumus (spriedums, 1973. gada 11. decembris, *Lorenz*,

120/73, Krājums, EU:C:1973:152), kas vēlāk tika kodificēti Regulā Nr. 659/1999, jo Komisija pati esot atkāpusies no šī tiesiskā regulējuma, piedāvājot Īrijai uzskatīt tās 1983. gada 28. janvāra vēstuli par paziņojumu, tādējādi liedzot iespēju pieņemt lēmumu saprātīgā divu mēnešu termiņā. Pakārtoti Īrija uzskata, ka nevar atsaukties uz Komisijas argumentu, kas ir balstīts uz paziņojuma it kā nepilnīgo raksturu, jo pēc tam, kad Īrija bija informējusi Komisiju par atbalsta īstenošanas nenovēršamību, Komisija atteicās prasīt 1983. gada 22. marta vēstulē papildu paziņošanu. Piektkārt, Īrija norāda uz Komisijas bezdarbību un klusēšanu līdz 2000. gada jūlijam, proti, 17 gadus pēc strīdīgā atbrīvojuma paziņošanas un Komisijas informēšanas par to, ka tā īstenošana ir nenovēršama. Sestkārt, Īrija norāda, ka Komisija, kad tā 2000. gada 17. jūlijā prasīja paziņot par atbrīvojumu, neminēja 1983. gada 28. janvāra paziņojumu un 2001. gada 30. oktobrī uzsāka formālās izmeklēšanas procedūru, kas esot bijis pamats kļūdai atbalsta kvalificēšanā. Septītkārt, Īrija atsaucas uz Lēmuma 92/510 ceturto apsvērumu, kurā Komisija ir atzinusi, ka strīdīgais atbrīvojums ir pastāvošs atbalsts. Astotkārt, Īrija atsaucas uz situāciju, kādu Komisija izraisīja un akceptēja ilgu laika periodu un kas objektīvi prasa kvalificēt strīdīgo atbalstu par pastāvošu atbalstu.

138 Komisija prasa noraidīt šīs pirmo pamatu daļas kā nepamatotas.

139 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka EK līgumā ir paredzētas dažādas procedūras atkarībā no tā, vai atbalsts ir pastāvošs vai jauns. Lai gan jauns atbalsts saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu ir iepriekš jāpaziņo Komisijai un tas nevar tikt īstenots, pirms procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu, pastāvošs atbalsts saskaņā ar EKL 88. panta 1. punktu var tikt likumīgi īstenots, ja Komisija nav konstatējusi tā nesaderību (skat. spriedumu, 2011. gada 24. marts, *Freistaat Sachsen un Land Sachsen-Anhalt*/Komisija, T-443/08 un T-455/08, Krājums, EU:T:2011:117, 187. punkts un tajā minētā judikatūra). Līdz ar to attiecībā uz pastāvošu atbalstu vajadzības gadījumā var tikt pieņemts vienīgi lēmums par nesaderību, kas rada sekas nākotnē (skat. spriedumu *Freistaat Sachsen un Land Sachsen-Anhalt*/Komisija, minēts iepriekš, EU:T:2011:117, 187. punkts un tajā minētā judikatūra).

140 Turklāt, ciktāl prasītājas formāli atsaucas uz Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunkta pārkāpumu, ir jānorāda, ka brīdī, kad Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, šajā pēdējā minētajā normā izklāstītā materiālā norma 1999. gada 16. aprīlī jau bija stājusies spēkā. Kaut arī saskaņā ar judikatūru (spriedumi, 1975. gada 14. maijs, *CNTA*/Komisija, 74/74, Krājums, EU:C:1975:59, 33.–43. punkts; 1990. gada 26. jūnijs, *Sofrimport*/Komisija, C-152/88, Krājums, EU:C:1990:259, 16. un 17. punkts, un 1993. gada 5. oktobris, *Driessen u.c.*, no C-13/92 līdz C-16/92, Krājums, EU:C:1993:828, 30.–35. punkts) tiesiskās noteiktības un tiesiskās palāvības principu ievērošana nosaka noteiktas materiālo normu tūlītējas piemērošanas robežas, šīs robežas nevar tikt piemērotas nelikumīga vai nepaziņota atbalsta gadījumā, pirms to nav atļāvusi Komisija. Saskaņā ar valsts atbalsta kontroles sistēmu un loģiku ar atbalsta paziņošanu vai piešķiršanu situācija netiek uzreiz un galīgi definēta, bet turpinās, kamēr Savienības iestādes nav pieņēmušas lēmumu. Šajā kontekstā Komisijai ir jāpiemēro spēkā esošās materiālās normas brīdī, kad tā lemja par atbalstu vai par attiecīgā atbalsta shēmu, kā arī par šī atbalsta vai atbalsta shēmas saderību ar kopējo tirgu, kas ir vienīgās normas, pamatojoties uz kurām ir jānovērtē lēmuma, kuru tā šajā ziņā pieņem, tiesiskums (šajā ziņā un pēc analogijas skat. spriedumu, 2008. gada 11. decembris, *Komisija/Freistaat Sachsen*, C-334/07 P, Krājums, EU:C:2008:709, 53. punkts). Tādējādi brīdī, kad Komisija pieņēma apstrīdēto lēmumu, Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunkts bija spēkā, kas nozīmē, ka šajā gadījumā tas ir piemērojams.

141 Turpretim procesuālās normas, kas ir izklāstītas Regulas Nr. 659/1999 4. panta 6. punktā, uz kuru ir atsauce šīs pašas regulas 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā, nevar regulēt procesuālos aktus, kas pieņemti pirms šo normu stāšanās spēkā 1999. gada 16. aprīlī. Saskaņā ar judikatūru procesuālās normas parasti tiek uzskatītas par tādām, kas ir piemērojamas procedūrām, kas notiek brīdī, kad šīs normas stājas spēkā (šajā ziņā skat. spriedumus, 1981. gada 12. novembris, *Meridionale Industria Salumi u.c.*, no 212/80 līdz 217/80, Krājums, EU:C:1981:270, 9. punkts, un 2006. gada 23. februāris, *Molenbergnatie*, C-201/04, Krājums, EU:C:2006:126, 31. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr brīdī, kad notika strīdīgā atbrīvojuma sākotnējā izmeklēšanas procedūra, kuras laikā tika uzskatīts, ka

Komisija strīdīgo atbalstu ir atļāvusi, proti, 1983. gada laikā, šīs normas vēl nebija stājušās spēkā. Tomēr ir jāņem vērā, kā to I lēmuma par alumīnija oksīdu 67. apsvērumā pamatoti atzinusi Komisija, ka Regulas Nr. 659/1999 4. panta 6. punkta mērķis cita starpā bija kodificēt noteiktas procesuālās normas, kuras saskaņā ar Tiesas judikatūru, kāda izriet no sprieduma *Lorenz*, minēts 137. punktā (EU:C:1973:152, 6. punkts) (turpmāk tekstā – “*Lorenz* judikatūra”), bija piemērojamas brīdī, kad tika pieņemti šie procesuālie akti. Saskaņā ar šo judikatūru, ko AAL minējusi lietā T-69/06 RENV II, EK līguma 93. panta 3. punkts (tagad – EKL 88. panta 3. punkts) nozīmēja, ka, ja Komisija pēc tam, kad dalībvalsts to ir informējusi par plānu piešķirt vai grozīt atbalstu, nav uzsākusi EKL 93. panta 2. punktā (tagad – EKL 88. panta 2. punkts) (vai formālās izmeklēšanas procedūra) paredzēto sacīkstes procedūru, informējot attiecīgo dalībvalsti par iespēju iesniegt apsvērumus, tad šī dalībvalsts pēc tam, kad ir pagājis pietiekams termiņš, lai uzsāktu savu pirmo pārbaudi, var īstenot plānoto atbalstu ar nosacījumu, ka tā par to iepriekš ir paziņojusi Komisijai, un tad uz šo atbalstu attiektos pastāvošu atbalstu shēma (spriedums, 1994. gada 9. augusts *Namur-Les assurances du crédit*, C-44/93, Krājums, EU:C:1994:311, 12. punkts). Attiecībā uz pietiekamu vai saprātīgu termiņu, lai Komisija varētu īstenot pirmo pārbaudi (vai uzsākt sākotnējo izmeklēšanas procedūru), Tiesa norādīja, ka ir jāievēro divu mēnešu termiņš, kāds ir paredzēts EKL 173. un 175. pantā (tagad – EKL 230. un 232. pants), lai celtu prasību atcelt tiesību aktu vai prasību par bezdarbību (spriedums *Lorenz*, minēts 137. punktā, EU:C:1973:152, 6. punkts).

- 142 Tāpēc iebildumi, kas ir balstīti uz Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunkta pārkāpumu, ir jāsaprot kā iebildumi, ar kuriem būtībā tiek apgalvots *Lorenz* judikatūras pārkāpums.
- 143 Šajā gadījumā prasītājas būtībā apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā, kvalificējot strīdīgo atbalstu par jaunu atbalstu un izdodot rīkojumu to atgūt ar atpakaļejošu spēku, kaut arī runa bija par pastāvošu atbalstu *Lorenz* sprieduma izpratnē, jo Komisija nebija pieņēmusi lēmumu par strīdīgo atbrīvojumu saprātīgā termiņā pēc tā paziņošanas, ir pieļāvusi kļūdu.
- 144 Pirmkārt, vispirms ir jāpārbauda, vai 1983. gada 28. janvāra vēstule nevar tikt formāli uzskatīta par paziņojumu par strīdīgo atbalstu EKL 88. panta 3. punkta izpratnē un, pakārtoti, vai šis paziņojums bija nepilnīgs, jo Īrija 1983. gada 6. maija vēstulē nebija atbildējusi uz jautājumu, ko Komisija tai bija uzdevusi 1983. gada 22. marta vēstulē par to, uz cik ilgu laiku AAL tiek piešķirts atbalsts.
- 145 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka tiesiskuma kontroles ietvaros Vispārējā tiesa katrā ziņā nevar ar savu pamatojumu aizstāt apstrīdētā akta autora pamatojumu (pēc analogijas skat. spriedumu, 2013. gada 24. janvāris, *Frucona Košice*/Komisija, C-73/11 P, Krājums, EU:C:2013:32, 89. punkts un tajā minētā judikatūra). No minētā izriet, ka Vispārējā tiesa, nepārsniedzot tās pārbaudes robežas, lai noraidītu tai iesniegtu atcelšanas pamatu, nevar atsaukties uz pamatiem, kas nav bijuši ietverti strīdīgajā lēmumā (šajā ziņā un pēc analogijas skat. spriedumu *Frucona Košice*/Komisija, minēts iepriekš, EU:C:2013:32, 88. punkts).
- 146 I lēmuma par alumīnija oksīdu 67. apsvērumā Komisija ir norādījusi, ka:

“[...] palīdzību nevar uzskatīt par atļautu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 4. panta 6. punktu. Francija un Itālija par pasākumiem vispār nav paziņojušas. Ar 1983. gada 6. maija vēstuli Īrija ir apstiprinājusi, ka palīdzības pasākuma īstenošana ir tikko sākta un ka tās vēstuli Komisijai var uzskatīt par paziņošanu saskaņā ar [EK] līguma 93. panta 3. punktu. Tomēr Īrija nav Komisijai nosūtījusi oficiālu iepriekšēju paziņojumu par nodomu piešķirt palīdzību, kā to prasa Regulas Nr. 659/1999 4. panta 6. punkts. Gluži pretēji, pasākums ir stājies spēkā tikai nedēļu pēc 1983. gada 6. maija vēstules, kurā Komisija bija aicināta uzskatīt palīdzību par paziņotu. Tādēļ, pēc Komisijas domām, palīdzība jāuzskata par nelikumīgu palīdzību Regulas (EK) Nr. 659/1999 1. panta f) punkta nozīmē. Arī Francijas un Itālijas palīdzības pasākumi ir stājušies spēkā, negaidot Komisijas piekrišanu un pārkāpjot Līguma 88. panta 3. punktu. Saistībā ar šādu palīdzību dalībvalstis nevar atsaukties uz noteikumiem, ko paredz Regulas (EK) Nr. 659/1999 4. panta 6. punkts. Lai gan Regula ir stājusies spēkā tikai 1999. gadā, līdzīgi noteikumi ir piemēroti jau iepriekš saskaņā ar Tiesas tiesu praksi”.

- 147 Turklāt I lēmuma par alumīnija oksīdu 5. panta 5. punktā Komisija cita starpā ir uzdevusi Īrijai atgūt strīdīgo atbalstu, kas ticis piešķirts laikposmā no 2002. gada 3. februāra līdz 2003. gada 31. decembrim, no tā saņēmējas AAL.
- 148 No I lēmuma par alumīnija oksīdu 67. apsvēruma izriet, ka, kaut arī šajā lēmumā Komisija ir iebildusi, ka Francijas Republika un Itālijas Republika nebija tai paziņojušas par atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa, kurus tās piemēroja, tomēr Komisija vispār nav pārmetusi Īrijai, ka tā nebija paziņojusi par strīdīgo atbrīvojumu, bet pārmetusi vien to, ka Īrija tai nebija iepriekš paziņojusi, kā tas ir prasīts *Lorenz* judikatūrā, par tās nolūku īstenot minēto atbrīvojumu, ko Īrija izdarīja tikai nedēļu pēc 1983. gada 6. maija vēstules nosūtīšanas, ar kuru tā lūdza Komisijai uzskatīt 1983. gada 28. janvāra vēstuli par paziņojumu. Tas ir saderīgs ar faktu, ka 1983. gada 6. maija vēstulē Īrija vienīgi piekrita Komisijas 1983. gada 22. marta vēstulē izteiktajam priekšlikumam uzskatīt 1983. gada 28. janvāra vēstuli, ar kuru tā bija informējusi Komisiju par savu plānu īstenot strīdīgo atbrīvojumu, par paziņojumu saskaņā ar EKL 93. panta 3. punktu.
- 149 Ciktāl pamats par to, ka Īrija nebija paziņojusi vai bija nepilnīgi paziņojusi Komisijai par strīdīgo atbrīvojumu, nav daļa no apstrīdētā lēmuma, Vispārējā tiesa, nepārsniedzot pārbaudes robežas prasības atcelt tiesību aktu ietvaros, nevar balstīties uz šādu pamatu, lai noraidītu pirmo daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai.
- 150 Tāpēc ir jānoraida argumenti, ko Komisija izvirzījusi attiecībā uz pirmo daļu pirmajam pamatam, kas [savukārt] ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un kuri ir balstīti galvenokārt uz strīdīgā atbrīvojuma nepaziņošanu EKL 88. panta 3. punkta izpratnē un, pakārtoti, uz apgalvotā paziņojuma nepilnīgo raksturu.
- 151 Otrkārt, ir jāizvērtē aizstāvības pamats, ko Komisija izvirzījusi attiecībā pret otro daļu pirmajam pamatam, kas [savukārt] ticis izvirzīts prasības lietā T-69/09 RENV II pamatošanai, un kurš būtībā ir balstīts uz to, ka vienīgi 1983. gada 6. maija vēstule ļāva Komisijai 1983. gada 28. janvāra vēstuli uzskatīt par paziņojumu par strīdīgo atbrīvojumu EKL 88. panta 3. punkta izpratnē, kas nozīmē, ka termiņam ir jāsākas no 1983. gada 6. maija vēstules saņemšanas brīža.
- 152 Šajā ziņā ir jānorāda, ka tikai ar 1983. gada 6. maija vēstuli Īrija prasīja Komisijai uzskatīt tās 1983. gada 28. janvāra vēstuli par paziņojumu saskaņā ar EK līguma 93. panta 3. punktu, kā to bija piedāvājusi Komisija 1983. gada 22. marta vēstulē. Komisija tāpēc pamatoti apgalvo, ka līdz 1983. gada 6. maija vēstules saņemšanai nevarēja tikt uzskatīts, ka ir notikusi formāla paziņošana par strīdīgo atbalstu, kas nozīmē, ka pietiekams vai saprātīgs termiņš, kas Komisijai ļauj veikt pirmo šī atbalsta pārbaudi, varēja sākties tikai ar šīs pēdējās vēstules saņemšanu.
- 153 Treškārt, ir jālemj par aizstāvības pamatu, ko Komisija izvirzījusi attiecībā uz pirmo daļu pirmajam pamatam, kas [savukārt] ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un attiecībā uz otro daļu pirmajam pamatam, kas ticis izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, un kurš ir balstīts uz to, ka 1983. gada 6. maija vēstule, kā to apgalvo prasītājas, nevar tikt uzskatīta par iepriekšēju paziņojumu par plānotā atbalsta īstenošanu, kā tas ir prasīts judikatūrā.
- 154 Šajā ziņā gan no EK līguma 93. panta (tagad – EKL 88. pants) normu satura, gan mērķiem izriet, ka par pastāvošiem pabalstiem šī panta 1. punkta izpratnē ir jāuzskata cita starpā pabalsti, kas var tikt likumīgi īstenoti saskaņā ar EK līguma 93. panta 3. punktā paredzētajiem nosacījumiem, tostarp tiem, kas izriet no šī panta interpretācijas, kādu ir sniegusi Tiesa spriedumā *Lorenz*, minēts 137. punktā (EU:C:1973:152, 4.–6. punkts) (spriedumi, *Namur-Les assurances du crédit*, minēts 141. punktā, EU:C:1994:311, 13. punkts, un 1999. gada 17. jūnijs, *Piaggio*, C-295/97, Krājums, EU:C:1999:313, 48. punkts). Ņemot vērā procesuālos noteikumus, kādi izriet no *Lorenz* judikatūras, paziņotā atbalsta pārveidošana par pastāvošu atbalstu ir pakļauta diviem nosacījumiem, kuri ir nepieciešami un pietiekami; pirmais no tiem prasa dalībvalstij iepriekš paziņot Komisijai par plānotā atbalsta

- īstenošanu, un otrais nozīmē, ka Komisija nedrīkst uzsākt sacīkstes procesu saskaņā ar EK līguma 93. panta 2. punktu divu mēnešu laikposmā pēc atbalsta pilnīgas paziņošanas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2001. gada 15. februāris, Austrija/Komisija, C-99/98, Krājums, EU:C:2001:94, 84. punkts).
- 155 Šajā gadījumā ir jālemj vienīgi par nosacījuma par iepriekšēju paziņošanu par plānotā atbalsta īstenošanu Komisijai neizpildi no dalībvalsts puses, kas ir vienīgais nosacījums, ko Komisija izvērtējusi apstrīdētā lēmuma 67. apsvērumā (skat. iepriekš 146. punktu).
- 156 Pat pieņemot, ka Īrija pilnībā paziņoja Komisijai par strīdīgo atbrīvojumu datumā, kad Īrija ar 1983. gada 6. maija vēstuli prasīja Komisijai uzskatīt tās 1983. gada 28. janvāra vēstuli par paziņojumu saskaņā ar EK līguma 93. panta 3. punktu, kā to bija piedāvājusi Komisija 1983. gada 22. marta vēstulē, Komisijai, ņemot vērā no *Lorenz* judikatūras izrietošās procesuālās normas, bija divi mēneši, lai uzsāktu formālās izmeklēšanas procedūru. No šim pēdējam minētajām normām izriet, ka tikai šī termiņa beigās, proti, 1983. gada 7. jūlijā, Īrija varēja īstenot strīdīgo atbrīvojumu (šajā ziņā skat. spriedumu Austrija/Komisija, minēts 154. punktā, EU:C:2001:94, 77. punkts) – ar nosacījumu, ka Īrija par to iepriekš ir paziņojusi Komisijai; un līdz ar to uz atbalstu, kas tika piešķirts uz šī atbrīvojuma pamata, attiektos normas par pastāvošu atbalstu (spriedums *Namur-Les assurances du crédit*, minēts 141. punktā, EU:C:1994:311, 12. punkts).
- 157 Tomēr, pirmkārt, ir jākonstatē, ka 1983. gada 6. maija vēstule, ar kuru tika apstiprināts paziņojums Komisijai par strīdīgo atbrīvojumu, nevar tikt uzskatīta arī par iepriekšēju paziņošanu par minētā atbrīvojuma īstenošanu. Pat atzīstot, ka iepriekšējā paziņošana varēja notikt, pirms bija pagājuši formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanai paredzētie divi mēneši, proti, laikposms, kurā Īrijai katrā ziņā nebija atļauts īstenot strīdīgo atbrīvojumu, ir jākonstatē, ka minētajā vēstulē Īrija nekādi neinformēja Komisiju par to, ka, ja Komisija klusēs, tad tā īstenos strīdīgo atbrīvojumu, bet tikai, atzīstot, ka strīdīgais atbrīvojums bija jāpaziņo, apstiprināja, ka tā paziņo par šo pašu atbrīvojumu Komisijai, un iesniedza Komisijai papildu informāciju par minēto atbrīvojumu. Otrkārt, ir jākonstatē, ka lietas materiāli neļauj secināt, ka pēc 1983. gada 6. maija vēstules nosūtīšanas un pirms strīdīgā atbrīvojuma īstenošanas 1983. gada 12. maijā Īrija būtu nosūtījusi Komisijai dokumentu, kas varētu tikt uzskatīts par iepriekšēju paziņojumu par minētā atbrīvojuma īstenošanu.
- 158 Tāpēc Komisija pamatoti apgalvo, ka neviens no nosacījumiem, kādi ir prasīti judikatūrā attiecībā uz paziņota atbalsta pārveidošanu par pastāvošu atbalstu, šajā gadījumā nebija izpildīts.
- 159 Ceturtkārt, vēl ir jāizvērtē prasītāju argumenti, kuri izriet no tā, ka Komisija pati esot rīkojusies tā, it kā strīdīgais atbrīvojums būtu pastāvošs atbalsts, un kuri praksē ir balstīti uz saturu Padomes lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, kas ir pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma, kā arī uz ilgo laikposmu, kādā Komisija atturējās uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru.
- 160 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka jautājums par to, vai atbalsts ir jauns vai pastāvošs – saskaņā ar judikatūru, kas minēta iepriekš 154. punktā, un par to, vai tā īstenošana tāpēc prasa veikt sākotnējo formālās izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta EK līguma 93. panta 3. punktā, nevar būt atkarīgs no Komisijas subjektīva vērtējuma (šajā ziņā skat. spriedumu *Piaggio*, minēts 154. punktā, EU:C:1999:313, 47. un 48. punkts). Turklāt tas vien, ka Komisija relatīvi ilgi neuzsāka izmeklēšanu attiecībā uz valsts pasākumu, pats par sevi nevar piešķirt šim pasākumam objektīvu pastāvoša atbalsta raksturu, ja runa ir par atbalstu (spriedums, 2002. gada 30. aprīlis, *Government of Gibraltar*/Komisija, T-195/01 un T-207/01, Krājums, EU:T:2002:111, 129. punkts).
- 161 No iepriekš 160. punktā minētās judikatūras izriet, ka prasītāju argumenti, kuri ir balstīti būtībā uz to, ka Komisijas rīcība atspoguļoja tās pārliecību par to, ka strīdīgais atbalsts ir pastāvošs atbalsts, nav pamatoti un ir jānoraida.

- 162 Attiecībā uz visiem iepriekš minētajiem iemesliem ir jākonstatē, ka Komisija nav pieļāvusi kļūdu, atsaoties uzskatīt, ka strīdīgais atbrīvojums pēc paziņošanas ticis pārveidots par pastāvošu atbalstu. Tādējādi tā, 2002. gada 3. februārī izdodot rīkojumu atgūt šo atbalstu ar atpakaļejošu spēku, nav pārkāpusi arī procedūru attiecībā uz pastāvošiem atbalstiem, kāda ir paredzēta Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, jo šī procedūra nebija piemērojama attiecībā uz minēto atbalstu.
- 163 Līdz ar to kā nepamatota ir jānoraida pirmā daļa pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un otrā daļa pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai.

Par otro daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un par trešo daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai; abas daļas ir balstītas uz EKL 88. panta, kā arī Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta un 15. panta 3. punkta pārkāpumu

- 164 Prasītājas apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi EKL 88. panta, kā arī Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta un 15. panta 3. punkta kopīgos noteikumus I lēmuma par alumīnija oksīdu preambulas 68. apsvērumā, ciktāl tā, lai kvalificētu strīdīgo atbalstu par jaunu atbalstu EKL 88. panta 3. punkta izpratnē, no 1990. gada 17. jūlija nav ņēmusi vērā, ka *AAL* saņēma šo atbalstu kopš 1983. gada septembra un ka desmit gadu noilguma termiņš Komisijas pilnvarām atgūt atbalstu, kāds ir paredzēts Regulas Nr. 659/1999 15. panta 3. punktā, līdz ar to bija beidzies brīdī, kad Komisija 2000. gada 17. jūlijā sāka rīkoties, un ka kopš šī datuma strīdīgais atbalsts bija jāuzskata par pastāvošu atbalstu.
- 165 Turklāt lietā T-50/06 RENV II Īrija būtībā pārmet Komisijai, ka tā ir pārkāpusi procesuālās normas attiecībā uz pastāvošu atbalstu shēmām, kādas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, ciktāl tā apstrīdētajā lēmumā ir izdevusi rīkojumu atgūt strīdīgo atbalstu ar atpakaļejošu spēku, neņemot vērā faktu, ka pastāvošu atbalstu shēmu pastāvīgas pārbaudes ietvaros Komisijai ir tiesības tikai noteikt izbeigt vai grozīt šo atbalstu pašas noteiktajā termiņā.
- 166 Šajā ziņā Īrija, pirmkārt, atsaucas uz faktu, ka noilgums, kā tas esot apstiprināts doktrīnā, iestājas noilguma termiņa beigās, kad, kā tas ir šajā gadījumā, atbalsta raksturojums šajā termiņā nav mainījies. Otrkārt, tā norāda uz pienākumu kvalificēt ikvienu valsts atbalstu vai nu kā “pastāvošu”, vai kā “jaunu” atbalstu Regulas Nr. 659/1999 15. panta izpratnē, jo “daļēji pastāvoša un daļēji jauna” atbalsta jēdziens Regulā Nr. 659/1999 nav paredzēts. Treškārt, Īrija atsaucas uz judikatūru, no kuras izriet, ka noilguma termiņa mērķis būtībā ir aizsargāt noteiktu ieinteresēto lietas dalībnieku, tostarp attiecīgās dalībvalsts un atbalsta saņēmēja, tiesības vai intereses. Ceturtkārt, Īrija atsaucas uz to, ka 2000. gada 17. jūlija vēstule, kas tika uzrakstīta pēc Regulas Nr. 659/1999 15. panta 3. punktā paredzētā noilguma termiņa beigām, neapturēja noilguma termiņu. Piektkārt, Īrija atsaucas uz jēdzienu “pastāvošs atbalsts”, kas ir ietverts Regulā Nr. 659/1999 un attiecas ne tikai uz konkrētajā datumā faktiski saņemtiem finansiālām priekšrocībām, bet ietver arī atbalsta shēmas. Turklāt Īrija būtībā pārmet Komisijai, ka tā ir pārkāpusi procesuālās normas attiecībā uz pastāvošiem valsts atbalstiem, kas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, ciktāl Komisija apstrīdētajā lēmumā esot uzdevusi atgūt strīdīgo atbalstu ar atpakaļejošu spēku, neņemot vērā faktu, ka pastāvošo atbalsta shēmu pastāvīgās kontroles ietvaros Komisija ir tiesīga vienīgi noteikt izbeigt vai grozīt šo atbalstu pašas noteiktajā termiņā.
- 167 Pirmkārt, *AAL* norāda, ka ar Regulas Nr. 659/1999 15. panta interpretāciju, kādu Komisija sniegusi apstrīdētajā lēmumā un saskaņā ar kuru vienīgi tā atbalsta, kas piešķirts uz strīdīgā atbrīvojuma pamata, daļa, attiecībā uz kuru ir beidzies noilguma termiņš, tiek uzskatīta par pastāvošu, ir pārkāpts tiesiskās noteiktības princips. Otrkārt, *AAL* apgalvo, ka Komisija neesot bijusi tiesīga pirmo reizi iebildumu rakstā apgalvot, ka strīdīgais atbrīvojums drīzāk ir atbalsta shēma, nevis individuāls atbalsts, kas tai ticis piešķirts katru reizi, kad tā saskaņā ar strīdīgo atbrīvojumu tika atbrīvota no akcīzes nodokļa muitas darbības ietvaros. Treškārt, tā pamatojas uz jēdzienu “uzskatāms” Regulas

Nr. 659/1999 15. panta 3. punktā, no kā šajā gadījumā var secināt, ka individuāls atbalsts tiek uzskatīts par pastāvošu atbalstu no brīža, kad ir beidzies desmit gadu noilguma termiņš, sākot no pirmā atbalsta piešķiršanas 1983. gadā.

168 Komisija prasa noraidīt šīs pirmo pamatu daļas kā nepamatotas.

169 Ciktāl prasītājas atsauca uz Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta pārkāpumu, ir jānorāda, ka saskaņā ar iepriekš 140. punktā minēto judikatūru brīdī, kad Komisija lēma par strīdīgo atbalstu, šī norma bija spēkā, kas nozīmē, ka šajā gadījumā tā ir piemērojama.

170 Atbilstoši šai pēdējai normai par “pastāvošo atbalstu” ir jā kvalificē “atbalsts, ko uzskata par pastāvošu atbalstu saskaņā ar 15. pantu”.

171 Regulas Nr. 659/1999 15. pantā ir noteikts:

“1. Uz Komisijas tiesībām atgūt atbalstu attiecas desmit gadu noilguma periods.

2. Noilguma periods sākas dienā, kad nelikumīgais atbalsts piešķirts saņēmējam vai nu kā individuāls atbalsts, vai arī kā atbalsts saskaņā ar atbalsta shēmu. Visas darbības attiecībā uz nelikumīgu atbalstu, kuras veic Komisija vai dalībvalsts pēc Komisijas lūguma, pārtrauc noilguma termiņu. Pēc katra pārtraukuma noilgums sākas no jauna. Noilguma periodu pārtrauc uz laiku, kamēr Komisijas lēmumu izskata Eiropas Kopienų Tiesas procesā.

3. Jebkāds atbalsts, attiecībā uz kuru ir beidzies noilguma periods, ir uzskatāms par pastāvošu atbalstu.”

172 Kā tas izriet no Regulas Nr. 659/1999 preambulas 14. apsvēruma, šīs pašas regulas 15. pantā ietvertā noilguma termiņa mērķis cita starpā ir aizsargāt noteiktus ieinteresētos lietas dalībniekus, tostarp attiecīgo dalībvalsti un atbalsta saņēmēju (spriedums, 2005. gada 6. oktobris, *Scott/Komisija*, C-276/03 P, Krājums, EU:C:2005:590, 30. punkts).

173 Vispirms ir jānorāda, ka Regulas Nr. 659/1999 15. pants ir procesuāla norma, kura saskaņā ar iepriekš 141. punktā minēto judikatūru ir paredzēta piemērošanai tās spēkā stāšanās brīdī, proti, šajā gadījumā – 1999. gada 16. aprīlī. Tomēr, ciktāl, atšķirībā no Regulas Nr. 659/1999 11. panta 2. punkta pēdējās daļas, šīs pašas regulas 15. pantā nav ietverta nekāda pārejas norma attiecībā uz tās piemērošanu laikā, ir jāatzīst, ka tā ir piemērojama attiecībā uz visām formālās izmeklēšanas procedūrām, kas notiek kopš 1999. gada 16. aprīļa un kas šajā datumā tikušas uzsāktas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2008. gada 28. novembris, *Hotel Cipriani u.c./Komisija*, T-254/00, T-270/00 un T-277/00, Krājums, EU:T:2008:537, 357. punkts). No minētā izriet, ka, pat ja atbalsts ir piešķirts pirms Regulas Nr. 659/1999 15. panta spēkā stāšanās, ar to tomēr situācijā, kad lēmums atgūt šo atbalstu ticis pieņemts, kā tas ir šajā gadījumā, pēc minētā panta stāšanās spēkā, ir sācies šajā pantā paredzētais desmit gadu noilguma termiņš.

174 Šajā gadījumā prasītājas būtībā apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi kļūdu, uzskatot, ka strīdīgais atbalsts ir jauns atbalsts, kaut arī I lēmuma par alumīnija oksīdu 68. apsvērumā Komisija ir secinājusi, ka atbalsts, kas piešķirts, piemērojot strīdīgo atbrīvojumu, ir jāuzskata par pastāvošu atbalstu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 15. pantu šīs pašas regulas 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta izpratnē attiecībā uz laikposmu pirms 1990. gada 17. jūlija, neraugoties uz to, ka strīdīgajam atbalstam ir jāpiemēro arī Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētais noilgums.

175 I lēmuma par alumīnija oksīdu 68. apsvērumā Komisija ir norādījusi šādi:

“[...] palīdzību tikai daļēji var uzskatīt par pastāvošu palīdzību saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 659/1999 15. pantu. Saskaņā ar šo pantu uz Komisijas tiesībām piedzīt palīdzību attiecas desmit gadu noilguma periods, kas sākas dienā, kad nelikumīgā palīdzība ir piešķirta. [...] Īrijas gadījumā šis periods ir pārtraukts ar Komisijas 2000. gada 17. jūlija vēstuli. Tas nozīmē, ka tikai Īrijas atbrīvojumu, ciktāl tas attiecas uz laikposmu pirms 1990. gada 17. jūlija, var uzskatīt par pastāvošu palīdzību.”

176 No I lēmuma par alumīnija oksīdu iepriekš minētā apsvēruma izriet, ka tajā Komisija uzskatīja, ka attiecībā uz laikposmu līdz 1990. gada 17. jūlijam strīdīgais atbrīvojums ir jāuzskata par pastāvošu atbalstu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 15. pantu šīs pašas regulas 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta izpratnē.

177 Procesuālajos rakstos Komisija apgalvo, ka šādu risinājumu pamato fakts, ka strīdīgais atbrīvojums ir “atbalsta shēma” Regulas Nr. 659/1999 1. panta d) punkta izpratnē un ka saskaņā ar šīs pašas regulas 15. pantu noilguma termiņš ir sācies tikai dienā, kad prettiesiskais atbalsts ticis faktiski piešķirts AAL šī režīma ietvaros.

178 Regulas Nr. 659/1999 1. panta d) punktā ir noteikts, ka “atbalsta shēma [...] ir visi dokumenti, pamatojoties uz kuriem bez turpmākiem izpildes pasākumiem var piešķirt individuālu atbalstu uzņēmumiem, kuri vispārīgi un teorētiski definēti attiecīgajos dokumentos, un visi dokumenti, pamatojoties uz kuriem vienam vai vairākiem uzņēmumiem uz nenoteiktu laika periodu un/vai nenoteiktā apmērā var piešķirt atbalstu, kas nav saistīts ar kādu konkrētu projektu”. Šī norma, to precizējot, kodificē agrāko judikatūru (šajā ziņā skat. spriedumu, 1996. gada 5. jūnijs, *Kahn Scheepvaart* /Komisija, T-398/94, Krājums, EU:T:1996:73, 41. un 49. punkts).

179 Šajā gadījumā ir skaidrs, ka strīdīgais atbrīvojums Īrijas tiesībās tika ieviests ar 1983. gada rīkojumu, kurš stājās spēkā 1983. gada 13. maijā. Ar šo rīkojumu tika piešķirta atlaide attiecībā uz akcīzes nodokli minerāleļļām, kas tiek izmantotas kā kurināmais alumīnija ražošanā, un šīs atlaides summa ir vienāda ar akcīzes nodokļa summu, kas praksē ir atbrīvojums no šī nodokļa. Pat ņemot vērā precīzus ģeogrāfiska un temporāla rakstura nosacījumus attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu, kas ir noteikti Padomes lēmumos par atļaujas piešķiršanu (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā, EU:C:2013:812, 50. punkts), šis pasākums atbilst “atbalsta shēmai” Regulas Nr. 659/1999 1. panta d) punkta izpratnē, pretēji tam, ko apgalvo AAL, ciktāl atbalsta saņēmēji vispārēji un abstrakti būtībā ir definēti kā alumīnija ražotāji un ciktāl tiem piešķirtā atbalsta summa paliek nenoteikta.

180 Ciktāl AAL iebilst Komisijai, ka tā pirmo reizi iebildumu rakstā ir uzskatījusi, ka strīdīgais atbrīvojums drīzāk ir atbalstu shēma, nevis individuāls atbalsts, pietiek konstatēt, ka minētais iebildums ir balstīts uz pieņēmumu, ka apstrīdētais lēmums izslēdz, ka strīdīgais atbrīvojums varētu tikt kvalificēts kā “atbalstu shēma” Regulas Nr. 659/1999 1. panta d) punkta izpratnē. Tomēr AAL nav izvirzījusi nevienu elementu šāda pieņēmuma pamatošanai. Tādēļ šis iebildums ir jānoraida.

181 Kā to pamatoti norāda Komisija, no Regulas Nr. 659/1999 15. panta 2. punkta izriet, ka atbalstu shēmas ietvaros noilguma termiņš sākas dienā, kad prettiesiskais atbalsts ir faktiski piešķirts saņēmējam, kas šajā gadījumā atbilst katram minerāleļļai, kas paredzētas izmantošanai par kurināmo alumīnija oksīda ražošanai AAL rūpnīcā Šenonas reģionā, AAL importam vai piegādei AAL no pārstrādes fabrikas vai uzglabāšanas noliktavas. Visu šo darbību laikā AAL faktiski saņēma strīdīgo atbrīvojumu, un tai tika individuāli piešķirts atbalsts, piemērojot šo atbrīvojumu (skat. spriedumu *Hotel Cipriani* u.c./Komisija, minēts 173. punktā, EU:T:2008:537, 364. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi, pretēji prasītāju apgalvojotajam, Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētais noilguma termiņš attiecībā uz katru atbalstu, kas šādi tika piešķirts atbalstu shēmas, kas atbilst strīdīgajam atbrīvojumam, ietvaros, esot sācies no minētā atbalsta piešķiršanas dienas (šajā ziņā skat. spriedumu, 2011. gada 8. decembris, *France Télécom*/Komisija, C-81/10 P, Krājums, EU:C:2011:811, 84. punkts).

- 182 Šāda Regulas Nr. 659/1999 15. panta interpretācija attiecībā uz noilguma termiņa sākumpunktu (*dies a quo*) saistībā ar atbalstu, kas piešķirts atbalstu shēmas ietvaros, nav apšaubīta ar spriedumu *Scott* /Komisija, minēts 172. punktā (EU:C:2005:590), uz ko norādījusi Īrija lietā T-50/06 RENV II un kurš, runājot par individuālu atbalstu, attiecās vienīgi uz jautājumu par to, vai šajā pašā pantā paredzētā noilguma termiņa pārtraukšana ir pakļauta nosacījumam par darbības, kas pārtrauc noilgumu, paziņošanu atbalsta saņēmējam.
- 183 Turklāt Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētais noilguma termiņš attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu tika pārtraukts ar Komisijas 2000. gada 17. jūlija vēstuli.
- 184 Tāpēc Komisija I lēmuma par alumīnija oksīdu 68. apsvērumā šajā kontekstā pamatoti ir norādījusi, ka Regulas Nr. 659/1999 15. pantā paredzētais noilguma termiņš ir beidzies vienīgi attiecībā uz to strīdīgo atbrīvojumu, kas tika piešķirts līdz 1990. gada 17. jūlijam, un ka tāpēc strīdīgais atbalsts, kas ticis piešķirts pēc šī datuma, nevar tikt uzskatīts par pastāvošu atbalstu Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta, lasot to kopā ar šīs pašas regulas 15. panta 3. punktu, izpratnē. Tāpēc Komisija, izdodot rīkojumu atgūt šo atbalstu ar atpakaļejošu spēku – sākot no 2002. gada 3. februāra, nav pārkāpusi procedūru attiecībā uz pastāvošu atbalstu shēmām, kāda ir kodificēta Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, jo šī procedūra attiecībā uz minēto atbalstu nebija piemērojama.
- 185 Līdz ar to otrā daļa pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un trešā daļa pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ir jānoraida kā nepamatotas.
- Par trešo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un pirmo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai; abas šīs daļas būtībā ir balstītas uz EKL 88. panta un normas, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktā, pārkāpumu
- 186 Prasītājas būtībā apgalvo, ka Komisija apstrīdētajā lēmumā ir pārkāpusi EKL 88. pantu un normu, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktā, ciktāl tā, lai kvalificētu strīdīgo atbalstu par jaunu atbalstu EKL 88. panta 3. punkta izpratnē, nav ņēmusi vērā faktu, ka pirms pievienošanās Eiropas Ekonomikas Kopienai (EEK) 1973. gada 1. janvārī, Īrija bija uzņēmusies juridiskas saistības attiecībā pret *Alcan* saistībā ar strīdīgā atbrīvojuma piemērošanu alumīnija ražošanas rūpnīcas, ko tā bija ierīkojusi Šenonas reģionā un kas vēlāk tika nodota *AAL*, izmantošanas ietvaros, kas nozīmē, ka strīdīgais atbalsts tika piešķirts, pirms Īrijas teritorijā bija stājies spēkā EEK līgums.
- 187 Šajā ziņā, pirmkārt, Īrija balstās uz saistībām, kas ir formalizētas vēstuļu apmaiņā ar *Alcan* kopš 1970. gada, saskaņā ar kurām nekāds nodoklis nav jāmaksā par izejmateriāliem, kas tiek izmantoti alumīnija ražošanai rūpnīcā, ko *Alcan* plānoja uzbūvēt Šenonas reģionā. Otrkārt, tā atsaucas uz šo saistību juridiski saistošo raksturu Īrijas tiesībās, kā to ir apstiprinājuši Īrijas valdības juridiskie padomnieki, kā arī ģenerālvokāts 1981. gadā. Treškārt, tā atsaucas uz to, ka Komisija nav veikusi padziļinātu izmeklēšanu attiecībā uz šo saistību raksturu Īrijas tiesībās. Ceturtkārt, Īrija atsaucas uz 1983. gada 6. maija vēstules saturu, kurā tā vispār nav atzinusi, ka strīdīgais atbalsts ir pastāvošs atbalsts, bet tikai atbildējusi uz Komisijas piedāvājumu uzskatīt 1983. gada janvāra vēstuli par paziņojumu par strīdīgā atbrīvojuma īstenošanu. Piektkārt, tā norāda, ka nav nozīmes tam, ka 1983. gada rīkojums tika pieņemts pēc tam, kad Īrijas teritorijā stājās spēkā EEK līgums, jo šis rīkojums bija vien juridisko saistību, kādas Īrija bija uzņēmusies attiecībā uz *Alcan* pirms minētās stāšanās spēkā, formāla īstenošana un ka šo saistību uzņemšanās brīdī likums, kas ļauj ministram pieņemt minēto rīkojumu, jau bija spēkā.

- 188 Pirmkārt, AAL atsaucas uz juridiskajām saistībām, kādas Īrija bija uzņēmusies attiecībā pret *Alcan* 1970. gada aprīlī un saskaņā ar kurām nekāds nodoklis nav jāmaksā par izejmateriāliem, kas tiek izmantoti alumīnija ražošanai rūpnīcā, kuras ierīkošana bija plānota Šenonas reģionā, proti, juridiskajām saistībām, kuru pastāvēšana *Alcan* tika apstiprināta ar Īrijas 1983. gada 28. janvāra vēstuli Komisijai. Otrkārt, AAL atsaucas uz pastāvīgi apstiprināto Īrijas nostāju, tostarp 1983. gada 6. maija vēstuli, saskaņā ar kuru strīdīgais atbrīvojums bija atbalsts, par kuru nav jāpaziņo, jo tas jau pastāvēja brīdī, kad Īrija pievienojās EEK; Komisijai 1983. gadā tika paziņots vienīgi par šī atbrīvojuma izpildi. Treškārt, AAL norāda, ka nav nozīmes konkrēti piemērojamam nodokļu režīmam, jo atbalsts ietvēra vispārēju atbrīvojumu no iekšējā nodokļa izejmateriāliem, kas ir paredzēti tālākai pārveidei. Ceturtkārt, AAL norāda uz Īrijas likumdošanas procedūras raksturu, saskaņā ar kuru ministrs lemj likumdošanas ceļā un pēc tam Parlaments likumdošanas ceļā apstiprina tiesību instrumentu.
- 189 Komisija trešo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, prasa noraidīt kā nepieņemamu, piemērojot normu *nemo potest venire contra factum proprium*, ciktāl Īrijai esot bijusi pretēja nostāja administratīvajā procesā. Katrā ziņā trešā daļa pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, nav pamatota. Turklāt Komisija pirmo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, prasa noraidīt kā nepamatotu.
- 190 Vispirms un ciktāl prasītājas formāli atsaucas uz Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunkta pārkāpumu, ir jānorāda, ka saskaņā ar judikatūru, kas minēta iepriekš 140. punktā, brīdī, kad Komisija lēma par strīdīgo atbalstu, Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunkts bija spēkā, kas nozīmē, ka tas šajā gadījumā ir piemērojams.
- 191 Atbilstoši šai pēdējai minētajai normai par “pastāvošu atbalstu” var tikt kvalificēts “[..] jebkāds atbalsts, kas pastāvēja pirms Līguma stāšanās spēkā attiecīgajās dalībvalstīs, t.i., atbalsta shēmas un individuāls atbalsts, kurš ieviests pirms un joprojām ir piemērojams pēc Līguma stāšanās spēkā”.
- 192 Pirmkārt, attiecībā uz iebildi par nepieņemamību, ko ir izvirzījusi Komisija attiecībā pret trešo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ir jāatgādina, ka saskaņā ar normu *nemo potest venire contra factum proprium* nekas, kas ir iepriekš ticis atzīts, nevar tikt apstrīdēts (šajā ziņā un pēc analogijas skat. rīkojumu, 2014. gada 13. februāris, *Marszałkowski/ITSB*, C-177/13 P, EU:C:2014:183, 73. un 74. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 193 Šajā gadījumā un pieņemot, ka Komisija varēja pamatoti atsaukties uz normu *nemo potest venire contra factum proprium* attiecībā uz sākotnējiem apgalvojumiem, kas tikuši izvirzīti administratīvajā procedūrā, ir jāpārbauda, vai Īrija minētajā procedūrā ir atzinusi, ka tā strīdīgo atbalstu nav piešķirusi pirms tās pievienošanās EEK 1973. gada 1. janvārī.
- 194 1983. gada 6. maija vēstulē Īrija atzina, ka, pamatojoties uz argumentiem, kas norādīti Komisijas 1983. gada 22. marta vēstulē attiecībā uz saistībām, kādas tā bija uzņēmusies attiecībā pret *Alcan*, tā varēja atzīt, ka par minēto saistību īstenošanu bija jāpaziņo saskaņā ar EK līguma 93. panta 3. punktu, un tāpēc prasija uzskatīt tās 1983. gada 28. janvāra vēstuli par paziņojumu. I lēmuma par alumīnija oksīdu 65. apsvēruma pēdējā teikumā Komisija tādējādi ir norādījusi, ka tās 1983. gada 6. maija vēstulē Īrija atzina tās argumentus, saskaņā ar kuriem par strīdīgo atbalstu bija jāpaziņo, kas lika domāt, ka runa bija nevis par pastāvošu atbalstu, bet par jaunu atbalstu Regulas Nr. 659/1999 1. panta c) punkta izpratnē, jo tikai par jauniem atbalstiem ir jāpaziņo saskaņā ar EK līguma 93. panta 3. punktu (spriedums *Piaggio*, minēts 154. punktā, EU:C:1999:313, 48. punkts).
- 195 Tomēr, kā tas izriet no apstrīdētā lēmuma 53. apsvēruma, formālās izmeklēšanas procedūras ietvaros Īrija atgādināja strīdīgā atbrīvojuma vēsturi un apgalvoja, ka tas ir jākvalificē par pastāvošu atbalstu.

- 196 Protams, AAL 2002. gada 1. marta vēstulē Komisijai vienīgais strīds bija par to, vai strīdīgais atbrīvojums, kas bija jaunā atbalsta pamatā, pēc paziņošanas Komisijai nav ticis pārveidots par pastāvošu atbalstu saskaņā ar *Lorenz* judikatūru, kas vēlāk tikusi kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā (skat. iepriekš 135. un 136. punktu). Šajā vēstulē AAL norādīja, ka “par atbrīvojumu kā par valsts atbalstu Īrijas iestādes paziņoja 1983. gada maijā un tas kļuva par pastāvošu atbalstu normu valsts atbalsta jomā izpratnē”.
- 197 Tomēr 2002. gada 8. janvāra vēstules, kas ir minēta apstrīdētā lēmuma 13. apsvērumā un kuras kopija ir iesniegta kā atbilde uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumiem, 3.1. punktā Īrija apgalvoja, ka tā uzskatot “attiecīgo atbalstu par tādu, kuru ir apstiprinājušas iestādes 1970. gadā pirms Īrijas pievienošanās EEK, un par tādu, kas ticis ieviests 1982. gadā”. Turklāt 2002. gada 26. aprīļa vēstules, kas minēta apstrīdētā lēmuma 13. apsvērumā un kuras kopija tika iesniegta kā atbilde uz Vispārējās tiesas rakstveida jautājumiem, pielikumā Īrija pēc Komisijas priekšlikuma ir iesniegusi visus dokumentus, kuri pierāda, ka strīdīgo atbalstu Īrija bija piešķirusi pirms tās pievienošanās EEK.
- 198 Tādējādi no lietas materiālu izvērtēšanas izriet, ka pēc atbrīvojuma paziņošanas Komisijai Īrija administratīvās procedūras laikā turpināja apgalvot, ka tā strīdīgo atbalstu ir piešķirusi pirms pievienošanās EEK, kas lika Komisijai izvērtēt šo jautājumu.
- 199 Šādā kontekstā, lai arī Īrija apstiprinoši atbildēja uz Komisijas piedāvājumu uzskatīt 1983. gada janvāra vēstuli par paziņojumu par strīdīgā atbrīvojuma īstenošanu, nevar tikt konstatēts, ka pirmā pamata, kas ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, trešajā daļā Īrija apstrīdētu faktiskos un tiesību elementus, kurus tā iepriekš bija atzinusi administratīvajā procedūrā.
- 200 Līdz ar to ir jāuzskata, ka Komisijas apgalvojumam, saskaņā ar kuru Īrija administratīvajā procedūrā esot atzinusi, ka tā nav piešķirusi strīdīgo atbalstu pirms tās pievienošanās EEK 1973. gada 1. janvārī, nav faktiska pamatojuma, un tāpēc ir jānoraida Komisijas iebilde par nepieņemamību, kas tikusi izvirzīta, pamatojoties uz normu *nemo potest venire contra factum proprium*.
- 201 Otrkārt, attiecībā uz pirmā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, trešo daļu un pirmā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, pirmo daļu ir jāatgādina, ka, lai varētu notikt kvalificēšana par “pastāvošu atbalstu” Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunkta izpratnē, atbalstu shēmai pirms attiecīgās dalībvalsts pievienošanās EEK ir jābūt ne vien piešķirtai tādā izpratnē, ka kompetentā valsts iestāde ar juridiski saistošu aktu ir uzņēmusies piešķirt atbalstus, piemērojot minēto shēmu (šajā ziņā skat. spriedumu, 2004. gada 14. janvāris, *Fleuren Compost*/Komisija, T-109/01, Krājums, EU:T:2004:4, 73. un 74. punkts), bet arī īstenotai tādā ziņā, ka ir jābūt notikušam noteiktu minētās shēmas ietvaros piešķirto atbalstu faktiskai izmaksai.
- 202 Šajā gadījumā starp lietas dalībniekiem nav strīda par to, ka strīdīgais atbrīvojums, kas, kā apgalvo prasītājas, izrietēja no saistībām, kādas bija uzņēmusies Īrija attiecībā uz *Alcan* pirms Īrijas pievienošanās EEK 1973. gada 1. janvārī, katrā ziņā tika īstenots tikai pēc 1983. gada, proti, stipri vēlāk pēc minētās pievienošanās. Iztaujātas par šo jautājumu tiesas sēdē, prasītājas nevarēja pierādīt, ka nosacījums par attiecīgo atbalstu shēmas īstenošanu pirms attiecīgās dalībvalsts pievienošanās EEK, kāds tiek prasīts, lai minētā shēma varētu tikt kvalificēta par “pastāvošu atbalstu” Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunkta izpratnē, šajā gadījumā būtu bijis izpildīts.
- 203 Tādējādi, pat neesot nepieciešamībai pārbaudīt, vai, kā apgalvo prasītājas, pirms pievienošanās EEK Īrija bija uzņēmusies juridiskas saistības attiecībā pret *Alcan* saistībā ar strīdīgā atbrīvojuma piemērošanu alumīnija ražošanas rūpnīcas, kādu *Alcan* bija uzcēlusi Šenonas reģionā un kas pēc tam tika pārdota AAL, izmantošanas ietvaros, var tikt konstatēts, ka viens no nosacījumiem, kāds tiek prasīts, lai strīdīgais atbrīvojums varētu tikt kvalificēts par “pastāvošu atbalstu” Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunkta izpratnē, šajā gadījumā nebija izpildīts. Tāpēc pirmā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, trešā daļa un pirmā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, pirmā daļa ir jānoraida.

204 Tā kā visas daļas, kas tikušas izvirzītas pirmo pamatu, kas izvirzīti šo prasību pamatošanai, ietvaros, tika noraidītas, ir jānoraida minētie pamati pilnībā.

Par trešo pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās palāvības ievērošanas principa pārkāpumu un kas ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatojumam, un par ceturto pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās palāvības aizsardzības un tiesiskās noteiktības principu pārkāpumu un kas ticis izvirzīts prasības T-69/06 RENV II pamatojumam

205 Trešā pamata, kas ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatojumam, ietvaros Īrija apgalvo, ka Komisija, apstrīdētajā lēmumā nolēmjot, ka AAL tiesiskā palāvība attiecībā uz atbalsta, kas esot ticis piešķirts, likumību beidzās 2002. gada 2. februārī, proti, lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu publicēšanas dienā, ir pārkāpusi tiesiskās palāvības ievērošanas principu. Šajā ziņā vispirms tā atsaucas uz to, ka AAL varēja būt tiesiskā palāvība par to, ka strīdīgais atbalsts tiks klasificēts par pastāvošu atbalstu. Pirmkārt, tā balstās uz I lēmuma par alumīnija oksīdu pretrunīgo raksturu, kura 68. un 104. apsvērumā ir secināts, ka strīdīgais atbalsts ir daļēji pastāvošs atbalsts, runājot par atbalstu, kas piešķirts pirms 1990. gada 17. jūlija, vienlaikus norādot, ka šis ir jauns atbalsts, kas lielā mērā nav saderīgs ar kopējo tirgu EKL 87. panta 3. punkta izpratnē. Otrkārt, Īrija norāda uz Komisijas kļūdu, kas ietver, pirmām kārtām, to, ka tā nav kvalificējusi strīdīgo atbalstu par pastāvošu atbalstu, otrām kārtām, to, ka tā šajā gadījumā nav piemērojusi procedūru saistībā ar pastāvošu atbalstu shēmām, kāda ir kodificēta Regulā Nr. 659/1999, un, trešām kārtām, to, ka tā ir novēloti pieņēmusi lēmumu par to, ka strīdīgais atbalsts nav saderīgs ar kopējo tirgu EKL 87. panta 3. punkta izpratnē, jo apstrīdētais lēmums tika pieņemts vairāk nekā 43 mēnešus pēc tam, kad Komisija 2002. gada aprīlī bija saņēmusi tās atbildi uz pēdējo Komisijas lūgumu sniegt papildu informāciju. Turpinājumā Īrija apgalvo, ka Komisija nevarēja piesavināties tiesības vai pilnvaras nolemt apstrīdētajā lēmumā laiku, kad esot radusies un pēc tam zudusi AAL tiesiskā palāvība par apgalvotā piešķirtā atbalsta likumību. Visbeidzot, Īrija uzskata, ka tai un AAL bija tiesības pamatoties uz Lēmumu 2001/224, kurā tai esot bijis atļauts turpināt piemērot strīdīgo atbrīvojumu līdz 2006. gada 31. decembrim.

206 Replikā Īrija apgalvo, ka, ņemot vērā Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punktu, kurā ir noteikts, ka Komisijai ir jācenšas pieņemt lēmumu 18 mēnešu laikā, taisnīguma principu un faktu, ka Komisija atcēla sev pilnvaras pašai izlemt par tiesiskās palāvības ievērošanas principa piemērošanu AAL, atbalsta atgūšana esot jāierobežo līdz 18 mēnešiem pēc I lēmuma par alumīnija oksīdu pieņemšanas. Turklāt esot jāņem vērā, ka Komisija deva pretrunīgus signālus AAL un ka AAL nevarēja ierobežot zaudējumus atbalsta, kas esot ticis piešķirts, atgūšanas sākot no 2002. gada 3. februāra gadījumā. Visbeidzot, esot jāņem vērā, ka Komisija nepieņēma rīkojumu par strīdīgā atbalsta apturēšanu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punktu un tāpēc necentās mazināt šī atbalsta ietekmi uz kopējo tirgu.

207 Ceturtā pamata, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ietvaros AAL apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir pārkāpusi tiesiskās palāvības aizsardzības un tiesiskās noteiktības principus. Šis pamats ir sadalīts divās daļās, no kurām otrā ir vienīgi pirmās daļas turpinājums ar papildu argumentiem.

208 Ceturtā pamata pirmajā daļā AAL apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā Komisija ir pārkāpusi tiesiskās palāvības ievērošanas un tiesiskās noteiktības principus, it īpaši, kad tā izdeva rīkojumu atgūt strīdīgo atbalstu, pamatojoties uz I lēmuma par alumīnija oksīdu 98. un 99. apsvērumā izklāstītajiem iemesliem, ka lēmuma uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru publicēšana izbeidza tās tiesisko palāvību attiecībā uz strīdīgā atbalsta likumību, no vienas puses, un ka tiesiskās noteiktības princips vairs nebija piemērojams brīdī, kad tā noskaidroja situāciju, kas iepriekš bija šaubīga, no otras puses. Tā uzskata, ka šajā gadījumā pastāv ārkārtas apstākļi, kas saskaņā ar judikatūru atļauj atsaukties uz tiesisko palāvību, ka strīdīgais atbalsts ticis likumīgi piešķirts, piemērojot Lēmumu 2001/224, un netiks atgūts un ka strīdīgais atbrīvojums varēja tikt likumīgi piemērots līdz 2006. gada 31. decembrim saskaņā ar šo pēdējo lēmumu un pat pēc lēmuma uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru publicēšanas. Minētā publikācija neesot izbeigusi divdomīgo situāciju attiecībā uz strīdīgā atbrīvojuma likumību. Šajā ziņā,

pirmkārt, AAL norāda uz paziņošanu par strīdīgo atbalstu Komisijai 1983. gadā un uz Komisijas bezdarbību un klusēšanu 17 gadu garumā. Otrkārt, tā atsaucas uz Padomes lēmumiem par atļaujas piešķiršanu, kuri tika pieņemti vienbalsīgi pēc Komisijas priekšlikuma, kas lika domāt, ka strīdīgais atbalsts ir likumīgs, ciktāl tās konstatēja vai balstījās uz pieņēmumu, ka strīdīgais atbrīvojums nerada konkurences izkropļojumus, un atļāva Īrijai piemērot strīdīgo atbrīvojumu vēlākais līdz 2006. gadam. Treškārt, tās balstās uz Padomes 1999. gada novembra priekšlikumu lēmumam par atļaujas piešķiršanu, no kura izrietēja Komisijas nolūks izbeigt atļauju piemērot strīdīgo atbrīvojumu, bet nevis atgūt atbalstu, kas ticis piešķirts, izmantojot minēto atbrīvojumu, visa tā perioda laikā, kamēr to atļāva Padome. Ceturtkārt, tā atsaucas uz tiesisko palāvību attiecībā uz faktu, ka Īrija bija izpildījusi pienākumus saskaņā ar normām valsts atbalsta jomā. Piektkārt, tā norāda uz lēmuma uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru publicēšanu, kas tikai kļiedēja Komisijas šaubas attiecībā uz strīdīgā atbalsta saderību ar kopējo tirgu un ar kuru, ņemot vērā Lēmumu 2001/224, nevarēja tikt apšaubīta tiesiskā palāvība attiecībā uz faktu, ka atbalsts, kas ticis piešķirts līdz 2006. gadam, katrā ziņā netiks atgūts. Sestkārt, tā atsaucas uz tiesisko palāvību attiecībā uz faktu, ka formālās izmeklēšanas procedūra nebeigsies ar negatīvu lēmumu valsts atbalstu jomā. Septītkārt, tā atsaucas uz Komisijas kavēšanos pieņemt I lēmumu par alumīnija oksīdu, kurš, pretēji labas pārvaldības un tiesiskās noteiktības principiem, tika pieņemts vairāk nekā 43 mēnešus pēc tam, kad Komisija 2002. gada aprīlī bija saņēmusi Īrijas atbildi uz Komisijas pēdējo lūgumu sniegt papildu informāciju, kas pastiprināja tiesisko palāvību attiecībā uz to, ka strīdīgais atbalsts netiks atgūts. Astotkārt, tā atsaucas uz Komisijas rīcību brīdī, kad Padome pieņēma Direktīvu 2003/96 un, it īpaši, tās 2003. gada 27. oktobra paziņojumu presei, apsveicot šādu pieņemšanu, kas pastiprināja tiesisko palāvību attiecībā uz strīdīgā atbalsta likumību, ņemot vērā normas valsts atbalsta jomā. Devītkārt, tā norāda uz to, ka Komisija neizdeva rīkojumu Īrijai apturēt it kā nelikumīgi piešķirtā atbalsta izmaksu, līdz Komisija būs lēmusi par tā saderību ar kopējo tirgu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punktu. Desmitkārt, tā norāda uz ilgtermiņa ieguldījumiem, kādus tā veica labā ticībā 2003. gada rudenī un kuri atbilst, pirmkārt, apvienotas siltuma un enerģijas spēkstacijas izbūvei par aptuveni 100 miljoniem eiro un, otrkārt, 70 miljonu eiro ieguldījumiem, lai palielinātu ražošanas kapacitāti, pamatojoties uz tiesisko palāvību, ka strīdīgais atbrīvojums tiks piemērots līdz 2006. gada 31. decembrim vai vismaz ka līdz šim datumam piešķirtais atbalsts netiks atgūts.

- 209 Komisija lūdz noraidīt šos pamatus kā acīmredzami nepamatotus.
- 210 Vispirms ir jānorāda, ka, ciktāl pirmā pamata, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, pirmajā daļā AAL izvirza iebildumu, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa pārkāpumu, minētā daļa nav atdalāma no iebilduma, kurš arī ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa pārkāpumu un kurš ir izvirzīts otrajā pamatā, kurš [savukārt] ir izvirzīts šīs pašas prasības pamatošanai.
- 211 Iepriekš 59. un 61.–74. punktā izklāstīto iemeslu dēļ minētais iebildums ir jānoraida kā nepamatots.
- 212 Runājot par pārējo, trešais pamats, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un ceturtais pamats, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, būtībā liek uzdot jautājumu par to, vai, apstrīdētajā lēmumā prasot atgūt strīdīgo atbalstu, Komisija nav rīkojusies pretrunā tiesiskās palāvības aizsardzības principa ievērošanai.
- 213 Šajā ziņā vispirms ir jāatgādina, ka tiesiskās palāvības aizsardzības princips, kas ir Savienības tiesību pamatprincips (spriedums, 1999. gada 14. oktobris, *Atlanta*/Eiropas Kopiena, C-104/97 P, Krājums, EU:C:1999:498, 52. punkts), ļauj ikvienam saimnieciskās darbības subjektam, kuram iestāde ir devusi pamatotas cerības, uz tām atsaukties (spriedumi, 1987. gada 11. marts, *Van den Bergh en Jurgens* un *Van Dijk Food Products (Lopik)*/EEK, 265/85, Krājums, EU:C:1987:121, 44. punkts; 2011. gada 24. marts, *ISD Polska* u.c./Komisija, C-369/09 P, Krājums, EU:C:2011:175, 123. punkts, un 2012. gada 27. septembris, *Producteurs de légumes de France*/Komisija, T-328/09, EU:T:2012:498, 18. punkts). Tomēr, ja uzmanīgs un apdomīgs saimnieciskās darbības subjekts var paredzēt, ka iestādes pieņems tiesību aktu, kas varētu ietekmēt tā intereses, tas nevar uz šo principu atsaukties pēc šā pasākuma pieņemšanas (spriedumi, 1978. gada 1. februāris, *Lühns*, 78/77, Krājums, EU:C:1978:20, 6. punkts, un

2009. gada 25. marts, *Alcoa Trasformazioni/Komisija*, T-332/06, EU:T:2009:79, 102. punkts). Tiesības atsaukties uz tiesisko palāvību rodas, ja ir izpildīti trīs kumulatīvi nosacījumi. Pirmkārt, attiecīgajai iestādei ieinteresētajai personai ir jābūt sniegušai precīzas, beznosacījumu un saskaņotas garantijas no kompetentiem un uzticamiem avotiem. Otrkārt, šīm garantijām ir jāvar radīt pamatotas cerības personai, kurai tās ir adresētas. Treškārt, sniegtajām garantijām ir jāatbilst piemērojamajām normām (skat. spriedumu *Producteurs de légumes de France/Komisija*, minēts iepriekš, EU:T:2012:498, 19. punkts un tajā minētā judikatūra).

214 Turklāt attiecībā, konkrētāk, uz tiesiskās palāvības principa piemērojamību valsts atbalsta jomā ir jāatgādina, ka dalībvalsts, kuras iestādes ir piešķirušas atbalstu, pārkāpdamas EKL 88. pantā paredzētās procesuālo tiesību normas, var atsaukties uz uzņēmuma – atbalsta saņēmēja – tiesisko palāvību, lai Savienības tiesā apstrīdētu Komisijas lēmumu, ar ko tai noteikts atgūt atbalstu, spēkā esamību, nevis lai izvairītos no pienākuma veikt vajadzīgos pasākumus, lai šo lēmumu izpildītu (skat. spriedumu, 1997. gada 14. janvāris, *Spānija/Komisija*, C-169/95, Krājums, EU:C:1997:10, 48. un 49. punkts un tajos minētā judikatūra). Turklāt no judikatūras izriet, ka, ņemot vērā paziņošanas pienākuma pamatlomu, lai ļautu Komisijai efektīvi veikt valsts atbalsta kontroli, kurai ir obligāts raksturs, atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem principā tiesiskā palāvība par atbalsta likumību var būt tikai tad, ja tas ir piešķirts, ievērojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru, un rūpīgam uzņēmējam parasti ir jāspēj pārliecināties, ka šī procedūra ir ievērota. Īpaši gadījumā, ja atbalsts ir piešķirts, nepaziņojot Komisijai, vai, kā tas ir šajā gadījumā, nepaziņojot par īstenošanu, kā tas ir prasīts *Lorenz* judikatūrā (skat. iepriekš 154. un 156.–158. punktu), kas nozīmē, ka atbalsts ir nelikumīgs saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, atbalsta saņēmējam tajā laikā nevar būt tiesiskā palāvība, ka tas ir piešķirts likumīgi (šajā ziņā skat. spriedumu *Producteurs de légumes de France/Komisija*, minēts 213. punktā, EU:T:2012:498, 20. un 21. punkts un tajos minētā judikatūra), ja vien nepastāv ārkārtas apstākļi (spriedums, 1990. gada 20. septembris, *Komisija/Vācija*, C-5/89, Krājums, EU:C:1990:320, 16. punkts; skat. arī spriedumus, 2004. gada 29. aprīlis, *Itālija/Komisija*, C-298/00 P, Krājums, EU:C:2004:240, 86. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2009. gada 30. novembris, *Francija/Komisija*, T-427/04 un T-17/05, Krājums, EU:T:2009:474, 263. punkts un tajā minētā judikatūra).

215 Vēl ir jāatgādina, ka saprātīga termiņa ievērošana administratīvajā procesā ir Savienības tiesību vispārējs princips (spriedums, 2003. gada 27. novembris, *Regione Siciliana/Komisija*, T-190/00, Krājums, EU:T:2003:316, 136. punkts). Turklāt pamatprasība par tiesisko noteiktību, kas neļauj Komisijai neierobežoti ilgi izmantot savas pilnvaras, pieprasa, lai Tiesa izvērtētu, vai administratīvā procesa norises rezultātā nav konstatējama pārmērīgi novēlota šās iestādes rīcība (spriedumi, 2002. gada 24. septembris, *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija*, C-74/00 P un C-75/00 P, Krājums, EU:C:2002:524, 140. un 141. punkts, un *Fleuren Compost/Komisija*, minēts 201. punktā, EU:T:2004:4, 145.–147. punkts).

216 Komisijas kavēšanās, lemjot par to, ka atbalsts nav likumīgs un ka dalībvalstij tas ir jāatceļ un jāatgūst, noteiktos apstākļos minētā atbalsta saņēmējiem var radīt tiesisko palāvību, kas Komisijai var traucēt uzdot dalībvalstij pieprasīt šo atbalstu atmaksu (spriedums, 1987. gada 24. novembris, *RSV/Komisija*, 223/85, Krājums, EU:C:1987:502, 17. punkts).

217 Tas vien, ka Regulā Nr. 659/1999 papildus desmit gadu noilguma termiņam (sākot no atbalsta piešķiršanas), kuram beidzoties vairs nevar tikt noteikts pienākums atgūt atbalstu, atbilstoši minētās regulas 13. panta 2. punktam, kurā ir noteikts, ka Komisijai nav saistošs šīs pašas regulas 7. panta 6. punktā noteiktais termiņš, nav paredzēts nekāds termiņš, pat ne indikatīvs, attiecībā uz Komisijas veiktu nelikumīga atbalsta izmeklēšanu, nerada šķērslī Savienības tiesai pārbaudīt, vai šī iestāde ir ievērojusi saprātīgu termiņu vai arī ir rīkojusies pārmērīgi novēloti (šajā ziņā pēc analogijas attiecībā uz indikatīvu termiņu skat. spriedumus, 2005. gada 15. jūnijs, *Regione autonoma della Sardegna/Komisija*, T-171/02, Krājums, EU:T:2005:219, 57. punkts, un 2009. gada 9. septembris, *Diputación Foral de Álava u.c.*, no T-230/01 līdz T-232/01 un no T-267/01 līdz T-269/01, EU:T:2009:316, 338. un 339. punkts, un *Diputación Foral de Álava u.c./Komisija*, no T-30/01 līdz T-32/01 un no T-86/02 līdz T-88/02, Krājums, EU:T:2009:314, 259. un 260. punkts).

- 218 Visbeidzot ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru tiesiskās noteiktības princips paredz, ka, ja Komisija, pārkāpjot rūpības pienākumu, ir radījusi neskaidru situāciju piemērojamajā tiesiskajā regulējumā ieviesto neskaidro elementu un nenoteiktības dēļ, ko papildina tās paildzināta bezdarbība, neraugoties uz tās zināšanām par attiecīgo atbalstu, tai ir pienākums šajā situācijā ieviest skaidrību, pirms tā var uzsākt jebkādas darbības, lai noteiktu pienākumu atgūt jau izmaksāto atbalstu (šajā ziņā skat. spriedumu, 1970. gada 9. jūlijs, Komisija/Itālija 26/69, Krājums, EU:C:1970:67, 28.–32. punkts).
- 219 Lietas dalībnieku argumenti ir jāizvērtē iepriekš 210.–218. punktā minēto noteikumu gaismā.
- 220 Šajā gadījumā vispirms ir jāuzsver, ka, pat atzīstot, ka par strīdīgo atbrīvojumu Komisijai tika paziņots ar 1983. gada 28. janvāra un 6. maija vēstulēm, šis atbrīvojums tika īstenots nelikumīgi, ciktāl viena no *Lorenz* judikatūras izrietošajām procesuālajām normām, proti, norma, kas uzliek pienākumu dalībvalstij paziņot Komisijai par plānotā atbalsta īstenošanu, netika izpildīta (skat. iepriekš 154. un 156.–158. punktu). Tāpēc strīdīgais atbalsts tika īstenots prettiesiski, pārkāpjot EKL 88. panta 3. punktu.
- 221 Turklāt, pretēji tam, ko apgalvo prasītājas, lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu publicēšana *Oficiālajā Vēstnesī* varēja izbeigt AAL tiesisko palāvību attiecībā uz strīdīgā atbrīvojuma likumību, ņemot vērā neskaidro situāciju, kas iepriekš bija radīta ar Padomes lēmumu par atbrīvojuma atļaušanu, kuri bija pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma, tostarp Lēmuma 2001/224, kas bija spēkā laikposmā, uz kuru attiecas apstrīdētais lēmums, formulējumu.
- 222 Sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 52. un 53. punktā, kas saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas statūtu 61. panta otro daļu ir saistoši Vispārējai tiesai, Tiesa nosprieda, ka tas, ka Padomes lēmumi par atbrīvojuma atļaušanu ir pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma un ka tā vispār nav izmantojusi pilnvaras, kas tai piešķirtas saskaņā ar Direktīvas 92/81 8. panta 5. punktu vai EKL 230. un 241. pantu, lai panāktu šo lēmumu atcelšanu vai grozīšanu, bija jāņem vērā saistībā ar pienākumu atgūt nesaderīgu atbalstu, ievērojot tiesiskās palāvības aizsardzības un tiesiskās noteiktības principus, kā Komisija jau bija rīkojusies I lēmumā par alumīnija oksīdu, atsakoties noteikt tā atbalsta atgūšanu, kas bija piešķirts līdz 2002. gada 2. februārim, dienai, kurā *Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēti lēmumi par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu. Šim iemeslam bija izšķiroša nozīme, lai Tiesa iepriekš sprieduma Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), 54. punktā konstatētu, ka ar tā paša sprieduma 39.–44. punktā izklāstītajiem iemesliem nevar tikt juridiski pamatots Vispārējās tiesas secinājums, saskaņā ar kuru I lēmumā par alumīnija oksīdu ir apšaubīta Padomes lēmuma par atbrīvojuma atļaušanu spēkā esamība un tādējādi ar to ir pārkāpti tiesiskās noteiktības un tiesiskās palāvības attiecībā uz iestāžu aktiem principi, kā arī secinājums, kas ir balstīts uz šiem pašiem iemesliem un saskaņā ar kuru lietā T-62/06 RENV Komisija ir pārkāpusi labas pārvaldības principu.
- 223 Ņemot vērā no tiesiskās palāvības un tiesiskās noteiktības aizsardzības principiem izrietošās prasības, neskaidrā situācija, kas tika radīta ar Padomes lēmumu par atbrīvojuma atļaušanu, kuri tika pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma, formulējumu, nebija saderīga tikai ar tā atbalsta atgūšanu, kas strīdīgā atbrīvojuma veidā tika piešķirts līdz lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu publicēšanai *Oficiālajā Vēstnesī*. Turpretī pēc minētās publicēšanas AAL bija jāzina, ka, ja strīdīgais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, Komisijai tas ir jāapstiprina saskaņā ar EKL 88. pantu.
- 224 No tā izriet, ka lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu publicēšana izbeidza tiesisko palāvību, kas AAL iepriekš varēja būt attiecībā uz strīdīgā atbrīvojuma likumību, ņemot vērā Padomes lēmumus par atbrīvojuma atļaušanu, kas iepriekš bija pieņemti pēc Komisijas priekšlikuma.
- 225 Tātad Komisija I lēmuma par alumīnija oksīdu 98. apsvērumā pamatoti ir ņēmusi vērā, ka šajā gadījumā pastāvēja ārkārtas apstākļi, jo tā, iesniedzot priekšlikumus Padomei, ir radījusi un uzturējusi zināmu pārprotamību, un tiktāl, ciktāl tā nevarēja noskaidrot, vai un, attiecīgā gadījumā, kad dalībvalstis individuālos saņēmējus ir faktiski informējušas par Komisijas lēmumu sākt formālo izmeklēšanas procedūru, nevarēja tikt izslēgts, ka atbalsta saņēmēji būtu varējuši atsaukties uz tiesiskās

paļāvības principu līdz 2002. gada 2. februārim, kad Komisijas lēmumi par procedūras sākšanu attiecībā uz atbrīvojumiem tika publicēti *Oficiālajā Vēstnesī*, jo – maksimāli – ar šo publikāciju, ievērojot faktu, ka attiecīgie pasākumi, ja tie ir uzskatāmi par valsts atbalstu, atbilstīgi EKL 88. pantam bija jāapstiprina Komisijai, tika likvidēta jebkura nenoteiktība saistībā ar Padomes lēmumu par atbrīvojuma atļaušanu formulējumā.

226 Šāda risinājuma pamatotība nav apšaubīta citos lietas dalībnieku argumentos.

227 Runājot par Īrijas argumentu, kas ir balstīts uz I lēmuma par alumīnija oksīdu it kā pretrunīgo raksturu, ciktāl tā 68. un 104. apsvērumā ir secināts, ka strīdīgais atbalsts ir daļēji pastāvošs atbalsts un daļēji jauns atbalsts, iepriekš 174.–184. punktā izklāstīto iemeslu dēļ ir jānorāda, ka šajos apsvērumos Komisija pareizi, nevis pretrunīgi ir piemērojusi normu, kas ietverta Regulas Nr. 659/1999 15. pantā, ņemot vērā strīdīgā atbrīvojuma “atbalsta shēmas” raksturu šīs pašas regulas 1. panta d) punkta izpratnē. Attiecīgi šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.

228 Runājot par Īrijas argumentu, kas ir balstīts uz kļūdu, ko esot pieļāvusi Komisija, nekvalificējot strīdīgo atbalstu par pastāvošu atbalstu un nepiemērojot strīdīgajam atbrīvojumam procedūru, kas piemērojama pastāvošu atbalstu shēmām, iepriekš 139.–143, 155.–162, 190. un 201.–203. punktā izklāstīto iemeslu dēļ ir jākonstatē, ka šajos apsvērumos Komisija nav pieļāvusi kļūdu, strīdīgajam atbalstam, kas piešķirts, piemērojot strīdīgo atbrīvojumu, piemērodama Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktu, skatot to kopā ar *Lorenz* judikatūru, kā arī šīs pašas regulas 1. panta b) punkta i) apakšpunktu. Attiecīgi šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.

229 Runājot par *AAL* argumentu, kas ir balstīts uz Komisijas acīmredzamu bezdarbību 17 gadus pēc paziņošanas par strīdīgo atbrīvojumu 1983. gadā, ir jānorāda, ka, ciktāl, kā tas ir atgādināts Lēmuma 2001/224 5. apsvērumā, Padomes lēmumi par atļaujas piešķiršanu neatbrīvoja Īriju no prasības paziņot par iespējamajiem valsts atbalstiem (šajā ziņā skat. spriedumu Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā, EU:C:2013:812, 51. punkts) un ciktāl pēc paziņošanas Īrija īstenoja strīdīgo atbrīvojumu, neievērojot *Lorenz* judikatūrā prasīto pienākumu par iepriekšēju paziņošanu (skat. iepriekš 220. punktu), Komisijai nevar tikt pārņemts, ka tā saprātīgā termiņā, sākot no viena vai otra no šiem notikumiem, nav pieņēmusi lēmumu par strīdīgā atbrīvojuma saderību ar kopējo tirgu, ievērojot normas valsts atbalsta jomā. Tāpēc šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.

230 Runājot par *AAL* argumentu, kas ir balstīts uz tiesisko paļāvību, kāda tai esot bijusi attiecībā uz faktu, ka Īrija ir izpildījusi pienākumus valsts atbalsta jomā, ir jāatgādina, ka, lai varētu likumīgi īstenot strīdīgo atbrīvojumu, Īrijai bija jāievēro tās pienākums paziņot Komisijai ne tikai par minēto atbrīvojumu saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu, bet arī paziņot par tā īstenošanu, kas ir prasīts *Lorenz* judikatūrā. Turklāt saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, ņemot vērā imperatīvo raksturu valsts atbalsta kontrolei, ko veic Komisija saskaņā ar EKL 88. pantu, atbalsta saņēmējiem uzņēmumiem tiesiskā paļāvība attiecībā uz atbalsta likumību principā var būt tikai tad, ja šis atbalsts ticis piešķirts, ievērojot minētajā pantā paredzēto procedūru. Rūpīgam saimnieciskās darbības veicējam parasti ir jāspēj pārliecināties, ka šī procedūra ir tikusi ievērota (spriedumi, Komisija/Vācija, minēts 214. punktā, EU:C:1990:320, 14. punkts, un Spānija/Komisija, minēts 214. punktā, EU:C:1997:10, 51. punkts). Šajā gadījumā līdz ar to *AAL* vajadzības gadījumā ir jāpārliecinās Komisijā, ka Īrija ir ievērojusi visus savus pienākumus, tostarp pienākumu paziņot Komisijai par strīdīgā atbrīvojuma īstenošanu. Līdz ar to šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.

231 Attiecībā uz prasītāju argumentiem, kas izriet no Komisijas kavēšanās I lēmuma par alumīnija oksīdu pieņemšanā, ir jānorāda, ka tas nav ārkārtas apstāklis, kas *AAL* būtu varējis radīt tiesisko paļāvību par strīdīgā atbrīvojuma likumību, un tas tā ir visu tālāk 232.–255. punktā izklāstīto iemeslu dēļ.

232 Pirmām kārtām, ir jāizvērtē, vai šajā gadījumā formālās izmeklēšanas ilgums pārsniedza saprātīgas robežas.

- 233 Šajā ziņā ir jānorāda, ka spriedumā *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), Tiesa ir atzinusi, ka 26 mēneši, kas Komisijai bija vajadzīgi, lai pieņemtu lēmumu, pārsniedza saprātīgas robežas.
- 234 Turklāt ir jāatgādina, ka, piemērojot Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punktu, atskaites termiņš, kādā būtu jābeidz formālā izmeklēšanas procedūra paziņota atbalsta gadījumā, ir 18 mēneši. Šis termiņš, lai arī tas saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 13. panta 2. punktu (skat. iepriekš 217. punktu) nav piemērojams nelikumīgam atbalstam, ir lietderīgs atskaites punkts, lai izvērtētu formālās izmeklēšanas procedūras, kas – kā šajās lietās – attiecas uz pasākuma prettiesisku īstenošanu, ilguma saprātīgo raksturu (skat. iepriekš 220. punktu).
- 235 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka 2000. gada 17. jūlijā Komisija pieprasīja Francijas Republikai, Īrijai un Itālijas Republikai saskaņā ar tiesību normām valsts atbalsta jomā paziņot par atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa. Atbildes, kas nevarot tikt uzskatītas par paziņošanu, Komisija esot saņēmusi 2000. gada septembrī, oktobrī un decembrī. Pēc tam tā ar 2001. gada 30. oktobra lēmumu uzsāka formālo izmeklēšanas procedūru, tas dalībvalstīm tika paziņots 2001. gada 5. novembrī un publicēts *Oficiālajā Vēstnesī* 2002. gada 2. februārī. Tad tā esot saņēmusi apsvērumus no *AAL* (2002. gada 26. februāra un 1. marta vēstules), *Eurallumina* (2002. gada 28. februāra vēstules), *Alcan Inc.* (2002. gada 1. marta vēstule) un Eiropas Alumīnija oksīda apvienības (2002. gada 26. februāra vēstule). Šie apsvērumi Īrijai, Itālijas Republikai un Francijas Republikai tika nosūtīti 2002. gada 26. martā. Īrija savus komentārus par lēmumu sākt formālo izmeklēšanas procedūru iesniedza 2002. gada 8. janvārī. Komisija 2002. gada 18. februārī pieprasīja Īrijai papildinformāciju, kura pēc lūguma pagarināt atbildei noteikto termiņu atbildēja 2002. gada 26. aprīlī. Pēc tam, kad arī Francijas Republika 2001. gada 21. novembrī bija lūgusi pagarināt atbildes termiņu, tā 2002. gada 12. februārī iesniedza savus komentārus par lēmumu sākt minēto procedūru. Itālijas Republika savus komentārus iesniedza 2002. gada 6. februārī.
- 236 I lēmums par alumīnija oksīdu tika pieņemts 2005. gada 7. decembrī.
- 237 Līdz ar to no lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras sākšanu pieņemšanas līdz I lēmuma par alumīnija oksīdu pieņemšanai pagāja nedaudz vairāk kā 49 mēneši.
- 238 Šāds termiņš, kas gandrīz divreiz pārsniedz spriedumā *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), vērā ņemto termiņu un nedaudz vairāk kā divreiz to, kas paredzēts Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punktā formālās procedūras pabeigšanai paziņota atbalsta gadījumā, *a priori* nešķiet samērīgs. Saskaņā ar judikatūru tomēr ir jāpārbauda, vai šāds termiņš nevar būt pamatots, ņemot vērā šīs lietas apstākļus.
- 239 Šajā ziņā ar Komisijas izvirzītajiem apstākļiem tomēr nevar tikt pamatota 49 mēnešu ilga izmeklēšana.
- 240 Ir skaidrs, ka šajā termiņā, pirmkārt, ir jāņem vērā dalībvalstīm un atbalsta saņēmējiem noteiktais termiņš apsvērumu iesniegšanai un, otrkārt, apstāklis, ka Francijas, Īrijas un Itālijas valdības lūdza Komisijai atlikt termiņu apsvērumu un atbilžu iesniegšanai formālajā procedūrā. Ņemot vērā šajā lietā pastāvošo ciešo saikni starp atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa, runājot par līdzīgiem pasākumiem, kas ar šo pašu Padomes lēmumu tika atļauti atbilstoši paralēli notiekošām procedūrām, ir jāņem vērā visi attiecīgo lietu procesuālie akti un, it īpaši, tas, ka Īrija 2002. gada 26. aprīlī atbildēja uz pēdējo Komisijas pieprasījumu iesniegt papildinformāciju.
- 241 Tomēr pēc šī pēdējā datuma pagāja nedaudz vairāk kā 43 mēneši, līdz Komisija pieņēma I lēmumu par alumīnija oksīdu. Šāds attiecīgās lietas izvērtēšanas termiņš, ņemot vērā visus skarto valstu un ieinteresēto personu apsvērumus, šīs lietas apstākļos nav pamatots.
- 242 Pirmkārt, runājot par apgalvoto lietas materiālu sarežģītību, tā nav pierādīta un, pat ja tas tā būtu, tā nevarētu pamatot tik ilgu izvērtēšanas laiku kā šajā lietā. Lietas materiālos nav nevienas norādes par to, ka Komisija būtu saskārusies ar īpaši būtiskām juridiskām problēmām, jo I lēmums par alumīnija

- oksīdu turklāt nav pārmērīgi garš (112. apsvērumi) un no tā argumentācijas neizriet nekādas acīmredzamas grūtības. Turklāt Komisija par atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa zināja jau labu laiku pirms formālās izmeklēšanas procedūras sākšanas, jo pirmie lūgumi piešķirt atbrīvojumu Īrijas gadījumā tika iesniegti 1992. gadā, Itālijas Republikas gadījumā – 1993. gadā un Francijas Republikas gadījumā – 1997. gadā. Turklāt tā bija Komisija, kas pēc tam, kad tā no Francijas Republikas, Īrijas un Itālijas Republikas bija saņēmusi lūgumus šajā ziņā, iesniedza secīgus priekšlikumus Padomes lēmumiem par atbrīvojumu no akcīzes nodokļa atļaušanu. Visbeidzot, Komisija savos ziņojumos attiecībā uz valsts atbalstu informēja PTO par Īrijā pastāvošo atbrīvojumu.
- 243 Turklāt Komisija norādīja, ka kopš 1999. gada tā uzskatīja, ka atbrīvojumi no akcīzes nodokļa ir pretrunā noteikumiem valsts atbalsta jomā. Līdz ar to kopš šīs dienas tā ir varējusi pilnveidot savu argumentāciju par minēto atbrīvojumu likumību, ņemot vērā noteikumus šajā jomā.
- 244 Turklāt tas, ka Komisija Francijas Republikai, Īrijai vai Itālijas Republikai 43 mēnešu laikā pirms I lēmuma par alumīnija oksīdu pieņemšanas nebija pieprasījusi nekādu papildinformāciju, liecina par to, ka tās rīcībā šajā laikā jau bija visa informācija, kas nepieciešama, lai pieņemtu lēmumu attiecībā uz atbrīvojumiem no akcīzes nodokļa.
- 245 Visbeidzot, runājot par apgalvotajām grūtībām, kas izriet no Kopienas režīma attiecībā uz minerāleļļu aplikšanu ar nodokļiem attīstības un, it īpaši, no Direktīvas 2003/96 pieņemšanas, Komisijai nebija pamata uz tām atsaukties. I lēmums par alumīnija oksīdu attiecas uz juridisko situāciju, kuru regulēja nevis jaunais minerāleļļu aplikšanas ar nodokļiem režīms, kas izriet no Direktīvas 2003/96, kura kļuva piemērojama tikai no 2004. gada 1. janvāra, bet gan iepriekš piemērojamais minerāleļļu aplikšanas ar nodokļiem režīms. Līdz ar to Komisijas izvirzītajai Kopienas tiesiskā regulējuma attīstībai šajā ziņā nav nozīmes. To apstiprina apstāklis, ka I lēmumā par alumīnija oksīdu Komisija sāka jaunu formālo izmeklēšanas procedūru attiecībā uz atbrīvojumiem no akcīzes nodokļiem minerāleļļām, ko Gardannā, Šenonas reģionā un Sardīnijā izmanto par kurināmo alumīnija oksīda ražošanā, sākot no 2004. gada 1. janvāra, dienas, no kuras kļuva piemērojams no Direktīvas 2003/96 izrietošais jaunais minerāleļļu aplikšanas ar nodokļiem režīms. Katrā ziņā ir jānorāda, ka I lēmums par alumīnija oksīdu tika pieņemts gandrīz divus gadus pēc Direktīvas 2003/96 pieņemšanas. Ar Komisijas apgalvoto vajadzību I lēmumā par alumīnija oksīdu ņemt vērā jauno no Direktīvas 2003/96 izrietošo minerāleļļu aplikšanas ar nodokļiem režīmu vien nepietiek, lai pamatotu tik ilgu izmeklēšanu kā šajā lietā.
- 246 Šādos apstākļos Komisijai bija labi zināms atbrīvojumu no akcīzes nodokļa juridiskais un faktiskais konteksts un tā nesaskārās ne ar kādām acīmredzamām grūtībām attiecībā uz to izvērtēšanu, ņemot vērā noteikumus valsts atbalsta jomā.
- 247 Otrkārt, attiecībā uz Komisijas apgalvotajām praktiskajām un ar valodu saistītajām grūtībām, pat ja tās būtu pierādītas, ar tām nevar tikt pamatots tik ilgs izmeklēšanas laiks kā šajā lietā. Katrā ziņā Komisijas rīcībā bija dienesti, kas tai būtu ļāvuši stāties pretī tās apgalvotajām ar valodu saistītajām grūtībām, kā arī paralēli veikt atbrīvojumu no akcīzes nodokļa pārbaudi daudz īsākā termiņā nekā šajā lietā, it īpaši pateicoties tās dienestu labajai koordinācijai.
- 248 Tādējādi strīdīgā atbalsta izmeklēšanas termiņš šajā lietā nav samērīgs.
- 249 Otrām kārtām, ir jāizvērtē, vai tas, ka Komisija kavējās apstrīdētā lēmuma pieņemšanā, varēja AAL pamatoti likt ticēt, ka Komisijai vairs nav šaubu un ka pret strīdīgo atbrīvojumu vairs nav iebildumu, un vai šāda kavēšanās varēja traucēt Komisijai pieprasīt atgūt atbalstu, kas no 2002. gada 3. februāra līdz 2003. gada 31. decembrim tika piešķirts, pamatojoties uz minēto atbrīvojumu, kā tas jau tika nospriests spriedumā RSV/Komisija, minēts 216. punktā, EU:C:1987:502, 16. punkts).
- 250 Pēdējā minētajā spriedumā Tiesa arī uzskatīja, ka 26 mēnešu termiņš, kurā Komisija pieņēma lēmumu, prasītājam – atbalsta saņēmējam – varēja radīt tiesisko palāvību, kas varēja liegt iestādei likt valsts iestādēm izdot rīkojumu atgūt šo atbalstu.

- 251 Tomēr, lai arī ir jārūpējas par tiesiskās noteiktības prasību ievērošanu, kas aizsargā privātās intereses, ir svarīgi arī tās līdzsvarot ar sabiedrības interešu aizsardzības prasībām, starp kurām valsts atbalsta jomā ir arī prasība novērst, ka tirgus darbībai traucē konkurencei nelabvēlīgs valsts atbalsts, kas saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nozīmē, ka nelikumīgs atbalsts ir jāatgūst, lai atjaunotu iepriekšējo situāciju (skat. spriedumu, 2003. gada 5. augusts, *P & O European Ferries (Vizcaya)* un *Diputación Foral de Vizcaya* /Komisija, T-116/01 un T-118/01, Krājums, EU:T:2003:217, 207. un 208. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 252 Līdz ar to judikatūrā spriedums *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), ir interpretēts tādējādi, ka lietas, kurā tika taisīts šis spriedums, konkrētajiem apstākļiem bija izšķiroša loma Tiesas argumentācijā (šajā ziņā skat. spriedumus, Itālija/Komisija, minēts 214. punktā, EU:C:2004:240, 90. punkts; Itālija/Komisija, minēts 120. punktā, EU:C:2004:234, 119. punkts; *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, minēts 217. punktā, EU:T:2009:314, 286. punkts, un *Diputación Foral de Álava* u.c., minēts 217.. punktā, EU:T:2009:316, 344. punkts). It īpaši tika ņemts vērā, ka atbalsts, par kādu runa bija spriedumā *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), tika piešķirts, pirms Komisija attiecībā uz to bija uzsākusi formālo izmeklēšanas procedūru. Turklāt attiecīgais atbalsts tika formāli paziņots Komisijai, kaut arī tas notika pēc tā izmaksāšanas saņēmējam. Turklāt tas attiecās uz papildu izmaksām, kas bija saistītas ar Komisijas atļauto atbalstu, un uz sektoru, kurā Komisija jau kopš 1977. gada bija atļāvusi piešķirt atbalstus. Visbeidzot, lai izvērtētu atbalsta saderību, nebija nepieciešams padziļināts pētījums.
- 253 Neviens no ārkārtas apstākļiem, kas bija lietā, kurā taisīts spriedums *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), pamatlietā nav sastopams. Ir skaidrs, ka, tāpat kā lietā, kurā tika taisīts spriedums *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), brīdī, kad Komisija šķietami nerīkojās, tā jau labi zināja par strīdīgo atbrīvojumu un tārad varēja paust viedokli par šī atbrīvojuma likumību, ņemot vērā noteikumus valsts atbalsta jomā, kas nozīmē, ka tai šajā ziņā vairs nebija jāveic padziļināta izpēte. Tomēr šajā lietā nav sastopami citi būtiski apstākļi, kas tika atklāti spriedumā *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502). It īpaši pamatlietā strīdīgais atbalsts tika piešķirts pēc tam, kad Komisija attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu bija sākusi formālo izmeklēšanas procedūru.
- 254 Tas rada būtisku atšķirību starp konkrētajiem apstākļiem lietā, kurā taisīts spriedums *RSV/Komisija*, minēts 216. punktā (EU:C:1987:502), un pamatlietas apstākļiem.
- 255 Turklāt ir jāņem vērā tas, ko Tiesa nosprieda 2004. gada 11. novembra sprieduma *Demesa un Territorio Histórico de Álava/Komisija* (C-183/02 P un C-187/02 P, Krājums, EU:C:2004:701) 52. punktā attiecībā uz ārkārtas apstākļiem, kas nelikumīga atbalsta saņēmējam varēja radīt pamatotu palāvību, ka šis atbalsts ir likumīgs, proti, ka jebkurai Komisijas bezdarbībai nav nozīmes, ja tai par atbalstu nav ticis paziņots. Šāds risinājums ir piemērojams arī tādā gadījumā kā pamatlietās, kad atbalstu shēmas ir tikušas īstenotas bez iepriekšējas paziņošanas, kas ir prasīta *Lorenz* judikatūrā (skat. iepriekš 220. punktu), un tāpēc arī pilnībā neievērojot EKL 88. pantā paredzēto procedūru (skat. iepriekš 214. pantā minēto judikatūru). Tādēļ šajā gadījumā Komisijas acimredzamajai bezdarbībai 43 mēnešus pēc Īrijas atbildes uz Komisijas pēdējo lūgumu sniegt papildu informāciju (skat. iepriekš 241. punktu), tai esot pretrunā principam par saprātīga termiņa ievērošanu, tomēr nav būtiskas nozīmes no normu valsts atbalsta jomā piemērošanas strīdīgajam atbalstam, kas ticis īstenots prettiesiski, viedokļa. Līdz ar to nepietiek konstatēt, ka pastāvēja ārkārtas apstākļi, kas *AAL* varēja no jauna radīt tiesisko palāvību, ka strīdīgais atbalsts ir likumīgs, ņemot vērā noteikumus valsts atbalsta jomā. No tā izriet, ka vienīgais pārkāpums šajā lietā, proti, saprātīga termiņa ievērošanas principa pārkāpums, pieņemot I lēmumu par alumīnija oksīdu, neradīja šķērsli tam, lai Komisija šajā lēmumā noteiktu pienākumu atgūt strīdīgo atbalstu.
- 256 Tādējādi argumenti attiecībā uz saprātīga termiņa neievērošanu ir jānoraida.

- 257 Attiecībā uz Īrijas argumentu, kas ir balstīts uz 18 mēnešu termiņa, kāds ir paredzēts Regulas Nr. 659/1999 7. panta 6. punktā, neievērošanu, ir jānorāda, ka šajā pēdējā normā ir paredzēts vienīgi tas, ka paziņotu atbalstu gadījumā “Komisija, cik iespējams, cenšas pieņemt lēmumu 18 mēnešos pēc [formālās izmeklēšanas] procedūras sākšanas”. No šī panta neizriet, ka tajā paredzēta termiņa vienkārša beigšanās ir šķērslis Komisijai atgūt atbalstus, neskarot Regulas Nr. 659/1999 15. panta 1. punktā paredzēto desmit gadu noilguma termiņu. Regulas Nr. 659/1999 7. panta 7. punktā ir paredzēts, ka “pēc 6. punktā minētā termiņa beigām, ja attiecīgā dalībvalsts to lūdz, Komisija divos mēnešos pieņem lēmumu, kas pamatojas uz tai pieejamo informāciju”. Attiecīgi šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.
- 258 AAL arguments, kas ir balstīts uz to, ka Komisija publiski apsveica to, ka Padome pieņēma Direktīvu 2003/96, ir nederīgs, jo tam, ka šīs direktīvas 18. panta 1. punktā, skatot to kopsakarā ar tās 28. panta 2. punktu, Īrijai bija atļauts turpināt piemērot strīdīgo atbrīvojumu, sākot no 2003. gada 1. janvāra, nav nozīmes, runājot par iespējamo tiesisko palāvību, kas AAL varēja rasties attiecībā uz strīdīgā atbrīvojuma likumību, ņemot vērā noteikumus valsts atbalsta jomā. Faktiski dienā, kad Direktīvas 2003/96 18. panta 1. punkts kļuva piemērojams, proti, 2003. gada 1. janvārī, AAL bija jābūt informētai par to, ka attiecībā uz strīdīgo atbrīvojumu ir uzsākta formālā izmeklēšanas procedūra, un par to, ka, ja strīdīgais atbrīvojums ir uzskatāms par valsts atbalstu, tas Komisijai ir jāapstiprina saskaņā ar EKL 88. pantu. Šo situāciju nevarēja mainīt Direktīvas 2003/96 pieņemšana un stāšanās spēkā attiecīgi 2003. gada 27. un 31. oktobrī, kuras preambulas 32. apsvērumā ir tieši norādīts, ka šī direktīva “netraucē pabeigt turpmākās valsts atbalsta procedūras, ko var veikt saskaņā ar [EKL] 87. un 88. pantu” (šajā ziņā pēc analogijas skat. spriedumu Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā, EU:C:2013:812, 51. punkts). Tādējādi Direktīvas 2003/96 18. panta 1. punkts pēc lēmuma par formālās procedūras sākšanu publicēšanas, ņemot vērā noteikumus valsts atbalsta jomā, nevarēja no jauna radīt AAL tiesisko palāvību attiecībā uz strīdīgā atbrīvojuma likumību.
- 259 Runājot par prasītāju argumentiem, kas ir balstīti uz to, ka Komisija šajā gadījumā nepieņēma rīkojumu par strīdīgā atbalsta apturēšanu saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 11. panta 1. punktu, pietiek atgādināt, kā tas jau tika norādīts iepriekš 79. punktā, ka šajā normā Komisijai, kad ir izpildīti noteikti nosacījumi, nav uzlikts pienākums pieņemt rīkojumu par apturēšanu, bet tikai paredzēts, ka tā var pieņemt šādu rīkojumu, ja tā uzskata to par nepieciešamu. No minētā izriet, ka AAL nevar šajā gadījumā izdarīt nekādu secinājumu no tā, ka Komisija neuzskatīja par pienākumu izdot rīkojumu par apturēšanu. Līdz ar to šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.
- 260 Runājot par AAL argumentu, kas ir balstīts uz ilgtermiņa ieguldījumiem, kurus tā ir veikusi savā alumīnija ražošanas rūpnīcā, kas ir ierīkota Šenonas reģionā, ir jānorāda, ka šajā gadījumā Komisija pamatoti nav ņēmusi vērā šo faktu. AAL nevar pamatoti apgalvot, ka tā šos ieguldījumus bija veikusi tādēļ, ka tai bija tiesiskā palāvība, ka minētie ieguldījumi varētu tikt amortizēti, it īpaši, pateicoties labumam, ko tā guva no strīdīgā atbrīvojuma līdz 2006. gada 31. decembrim. Šajā ziņā no pašas AAL paziņojumiem procesuālajos rakstos izriet, ka attiecīgie ieguldījumi tika “veikti 2003. gada augustā”, proti, pēc tam, kad Komisija 2002. gada 2. februārī bija publicējusi lēmumu par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu. Kā tas izriet no iepriekš 221.–225. punkta, AAL pēc minētās publicēšanas vairs nevarēja būt tiesiskā palāvība par to, ka strīdīgais atbrīvojums ir likumīgs, ņemot vērā normas valsts atbalsta jomā, un par to, ka, ja tas ir valsts atbalsts, Komisija nevarētu izdot rīkojumu par strīdīgā atbrīvojuma atgūšanu. Kā tas jau tika norādīts iepriekš 258. punktā, Direktīvas 2003/96 pieņemšana, kuras noteikumi regulē vien tiesību aktu attiecībā uz akcīzes nodokļiem saskaņošanu, nevarēja no jauna radīt AAL tiesisko palāvību pēc lēmuma par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, ka strīdīgais atbalsts ir likumīgs, ņemot vērā normas valsts atbalsta jomā, un ka tas netiks atgūts, piemērojot šīs pēdējās minētās normas. Katrā ziņā AAL nav iesniegusi nevienu pierādījumu tam, ka tā veica šos ieguldījumus ar tiesisko palāvību, kāda tai bija attiecībā uz faktu, ka minētie ieguldījumi varētu tikt amortizēti, it īpaši, pateicoties labumam, ko tā guva no strīdīgā atbrīvojuma līdz 2006. gada 31. decembrim. Turklāt viens no šiem ieguldījumiem tika veikts konkursa, proti, *Irish Capacity 2005 Competition*, ietvaros, kurā AAL uzvarēja 2003. gadā. Līdz ar to Komisija apstrīdētajā lēmumā pamatoti nav ņēmusi vērā šajā lietā izvirzīto tiesisko palāvību attiecībā uz to, ka ieguldījumi, ko tā bija

veikusi savā Šenonas reģionā ierīkotajā alumīnija ražošanas rūpnīcā, varētu tikt amortizēti, it īpaši pateicoties labumam, ko tā guva no strīdīgā atbrīvojuma līdz 2006. gada 31. decembrim. Tāpēc šis arguments ir jānoraida kā nepamatots.

261 Visbeidzot, runājot par Īrijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru pirms 2003. gada 31. decembra AAL nevarēja nosegt savus zaudējumus saistībā ar atbalsta, kas ticis piešķirts, piemērojot strīdīgo atbrīvojumu, atsaukšanu, tas nevar tikt atbalstīts, tam neesot attīstītam un pamatotam replikā lietā T-50/06 RENV II, kurā tas tika izteikts.

262 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka prasītājas šajā lietā nav pierādījušas, ka pastāvētu ārkārtas apstākļi, kas būtu varējuši AAL pamatoti likt ticēt, ka Komisijai vairs nav šaubu un ka pret strīdīgo atbrīvojumu vairs nav iebildumu, kas varētu būt šķērslis tam, lai Komisija I lēmumā par alumīnija oksīdu uzdotu strīdīgo atbalstu atgūt.

263 Līdz ar to trešais pamats, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un ceturtais pamats, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ir jānoraida kā nepamatoti.

Par iebildumu, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu pārkāpumu un kas ir izvirzīts ceturtajā pamatā, kas [savukārt] ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un par piekto pamatu, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu, kā arī tiesiskās noteiktības un labas pārvaldības principu pārkāpumu saistībā ar formālās izmeklēšanas procedūras pārmērīgu ilgumu un ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai

264 Ceturtajā pamatā, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, Īrija būtībā pārmet Komisijai, ka tā, novēloti pieņemot apstrīdēto lēmumu, ir pārkāpusi principu par saprātīga termiņa ievērošanu (skat. iepriekš 45. un 51. punktu).

265 Piektajā pamatā, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, AAL apgalvo, ka Komisija, novēloti pieņemot I lēmumu par alumīnija oksīdu, kas notika tikai vairāk nekā 43 mēnešus pēc tam, kad Komisija 2002. gada aprīlī bija saņēmusi Īrijas atbildi uz Komisijas pēdējo lūgumu sniegt papildu informāciju, nav ievērojusi principu par saprātīga termiņa ievērošanu, kā arī tiesiskās noteiktības un labas pārvaldības principus.

266 Komisija prasa noraidīt šo iebildumu un šo pamatu kā nepamatotus.

267 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pamatprasība par tiesisko noteiktību nepieļauj, ka Komisija var uz nenoteiktu laiku novēlot tās pilnvaru izpildi (spriedumi, 1972. gada 14. jūlijs, *Geigy/Komisija*, 52/69, Krājums, EU:C:1972:73, 20. un 21. punkts, un *Falck un Acciaierie di Bolzano/Komisija*, minēts 215. punktā, EU:C:2002:524, 140. punkts).

268 Turklāt tas, ka Komisija, pieņemot lēmumus administratīvo procedūru konkurences politikas jomā beigās, ievēro saprātīgu termiņu, ir uzskatāms par labas pārvaldības principu (skat. spriedumu, 2011. gada 20. oktobris, *Eridania Sadam/Komisija*, T-579/08, EU:T:2011:608, 79. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi valsts atbalsta jomā, kad Komisija ir nolēmusi uzsākt formālās izmeklēšanas procedūru, tai ir saprātīgs termiņš, kādā veicama šī procedūra (rikojums, 1979. gada 11. jūlijs, *Fédération nationale des producteurs de vins de table et vins de pays/Komisija*, 59/79, Krājums, EU:C:1979:188, 2425. un 2428. lpp.).

269 Šajā gadījumā, kā tas ir norādīts iepriekš 248. punktā, termiņš, kādā tika izvērtēts strīdīgais atbalsts, protams, nebija samērīgs.

- 270 Tomēr saprātīga termiņa neievērošana šī termiņa beigās pieņemta lēmuma atcelšanu pamato tikai tad, ja nav ievērotas arī attiecīgo uzņēmumu tiesības uz aizstāvību. Ja nav konstatēts, ka pārmērīgais ilgums ir ietekmējis attiecīgo uzņēmumu spēju efektīvi aizstāvēties, tad saprātīga termiņa principa neievērošana neietekmē administratīvās procedūras spēkā esamību un līdz ar to nevar tikt uzskatīta par tādu, kas rada kaitējumu, uz kuru var atsaukties Savienības tiesā (skat. spriedumu *Eridania Sadam*, Komisija, minēts 268. punktā, EU:T:2011:608, 80. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 271 Katrā ziņā ir jāatgādina, ka izvērtēšanas stadijā, kas ir paredzēta EKL 88. panta 2. punktā, tādas ieinteresētās personas kā AAL, kuras ne tuvu nevar atsaukties uz tādām aizstāvības tiesībām, kādas ir atzītas personām, pret kurām ir uzsākta procedūra, ir vienīgi tiesības tikt saistītām ar administratīvu procedūru, adekvāti ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus (skat. spriedumu *Eridania Sadam*/Komisija, minēts 268. punktā, EU:T:2011:608, 81. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 272 Šajā gadījumā prasītājas neapgalvo, ka Komisija formālās izmeklēšanas procedūrā nebūtu ievērojusi AAL tiesības tikt uzklautai un adekvātā mērā būt saistītai ar procedūru, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus.
- 273 Tāpēc iebildums, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu pārkāpumu un kas ir izvirzīts ceturtā pamata, kurš [savukārt] ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, ietvaros, kā arī piektais pamats, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai, ir jānoraida kā nepamatoti.
- 274 Tā kā visi šo prasību pamatojumam izvirzītie pamati un iebildumi ir noraidīti, tad pilnībā ir jānoraida arī pašas prasības.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 275 Atbilstoši Vispārējās tiesas Reglamenta 219. pantam Vispārējā tiesa nolēmos, kas pasludināti pēc tās nolēmumu atcelšanas un lietas nodošanas atpakaļ, lemj par tiesāšanās izdevumiem attiecībā uz tiesvedību Vispārējā tiesā un apelācijas tiesvedību Tiesā. Tā kā Tiesa spriedumos Komisija/Īrija u.c., minēts 22. punktā (EU:C:2009:742), un Komisija/Īrija u.c., minēts 27. punktā (EU:C:2013:812), lēmuma par tiesāšanās izdevumiem pieņemšanu atlika, Vispārējai tiesai šajā lietā ir jālemj arī par tiesāšanās izdevumiem šajās apelācijas tiesvedībās.
- 276 Atbilstoši Reglamenta 134. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir labvēlīgs. Tomēr atbilstoši Reglamenta 135. panta 1. punktam izņēmuma kārtā, ja to prasa taisnīgums, Vispārējā tiesa var nolemt, ka lietas dalībnieks, kuram nolēmums ir nelabvēlīgs, sedz savus tiesāšanās izdevumus pats, bet tikai daļēji atlīdzina pretējās puses tiesāšanās izdevumus. Turklāt atbilstoši Reglamenta 135. panta 2. punktam Vispārējā tiesa lietas dalībniekam, pat ja nolēmums ir tam labvēlīgs, var piespriest pilnībā vai daļēji atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to pamato tā rīcība, tostarp pirms tiesvedības ierosināšanas. Vispārējā tiesa var piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus iestādei, kuras lēmums nav ticis atcelts tās trūkumu dēļ, kas varēja likt prasītājam celt prasību (pēc analogijas skat. spriedumu, 2010. gada 9. septembris, *Evropaiki Dynamiki*/Komisija, T-387/08, EU:T:2010:377, 177. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 277 Prasītājam nolēmums nav labvēlīgs. Tomēr, izvērtējot prasības šajās lietās, 248. punktā tika konstatēts, ka Komisija, pieņemot apstrīdēto lēmumu, nav ievērojusi saprātīga termiņa principu, kas varēja likt prasītājam celt šīs prasības, lai konstatētu minēto pārkāpumu. Šādos apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka ir taisnīgi un pamatoti lietās T-50/06, T-50/06 RENV I un T-50/06 RENV II piespriest Īrijai segt savus, kā arī atlīdzināt trīs ceturtdaļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem un Komisijai savukārt piespriest segt vienu ceturtdaļu no saviem tiesāšanās izdevumiem, [savukārt] lietās T-69/06, T-69/06 RENV I un T-69/06 RENV II piespriest AAL segt savus tiesāšanās izdevumus, kā arī trīs

ceturtdaļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem un Komisijai piespriest segt vienu ceturtdaļu no saviem tiesāšanās izdevumiem. Turpretim lietā T-69/06 R ir jāpiespriež *AAL* atlīdzināt visus tiesāšanās izdevumus. Lietās C-89/08 P un C-272/12 P, ciktāl katrā no tām pret Komisiju vērsās pieci lietas dalībnieki, piemērojot lietās T-50/06, T-50/06 RENV I un T-50/06 RENV II, kā arī lietās T-69/06, T-69/06 RENV I un T-69/06 RENV II ievēroto sadalījumu, ir jāpiespriež Īrijai un *AAL* segt katrai savus, kā arī atlīdzināt trīs divdesmitās daļas, proti, vienu piekto daļu no trīs ceturtdaļām Komisijas tiesāšanas izdevumu, un ir jāpiespriež Komisijai segt vienu piekto daļu no saviem tiesāšanās izdevumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta paplašinātā sastāvā)

nospriež:

- 1) **prasības noraidīt;**
- 2) **piespriest Īrijai segt savus, kā arī atlīdzināt trīs ceturtdaļas no Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumiem lietās T-50/06, T-50/06 RENV I un T-50/06 RENV II un trīs divdesmitās daļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem lietās C-89/08 P un C-272/12 P;**
- 3) **piespriest *Aughinish Alumina Ltd* segt savus un atlīdzināt trīs ceturtdaļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem lietās T-69/06, T-69/06 RENV I un T-69/06 RENV II un trīs divdesmitās daļas no Komisijas tiesāšanās izdevumiem lietās C-89/08 P un C-272/12 P, kā arī visus tiesāšanās izdevumus lietā T-69/06 R;**
- 4) **piespriest Komisijai segt ceturto daļu no saviem tiesāšanās izdevumiem apvienotajās lietās T-50/06 un T-69/06, apvienotajās lietās T-50/06 RENV I un T-69/06 RENV I un apvienotajās lietās T-50/06 RENV II un T-69/06 RENV II, kā arī vienu piekto daļu no saviem pašas tiesāšanās izdevumiem lietās C-89/08 P un C-272/12 P.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Gervasoni

Madise

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2016. gada 22. aprīlī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības priekšvēsture	1
Strīdīgais atbrīvojums	2
Administratīvais process	2
I lēmums par alumīnija oksīdu	3
Tiesvedība un lietas dalībnieču prasījumi	4
Juridiskais pamatojums	6
Par, pirmkārt, otro pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa, nepieļaujamības principa un Direktīvas 92/81 8. panta 5. punkta pārkāpumu, un ceturto pamatu, kas ir balstīts uz nepieļaujamības principa, kā arī pilnvaru nepareizas izmantošanas principa pārkāpumu, kuri tikuši izvirzīti, lai pamatotu prasību lietā T-50/06 RENV II, un, otrkārt, otro pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās noteiktības principa un iestāžu aktu lietderīgās iedarbības principa, kā arī pilnvaru pārsniegšanu un pilnvaru nepareizu izmantošanu un kas ticis izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-69/06 RENV II	7
Par prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam izvirzīto trešo pamatu, kas ir balstīts uz EKL 3. panta 1. punkta m) apakšpunktā un 157. pantā paredzēto prasību pārkāpumu	13
Par prasības lietā T-69/06 RENV II pamatojumam izvirzīto sesto pamatu, kas ir balstīts uz pienākuma norādīt pamatojumu neizpildi un EKL 87. panta 1. punkta pārkāpumu	15
Par pirmajiem pamatiem, kas ir izvirzīti, lai pamatotu šīs prasības, kas ir balstīti uz kļūdu tiesību piemērošanā, kvalificējot strīdīgo atbalstu saskaņā ar EKL 88. pantu	21
Par pirmo daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-50/06 RENV II, un par otro daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts, lai pamatotu prasību lietā T-69/06 RENV II; [šīs daļas] ir balstītas uz EKL 88. panta un normas, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iii) apakšpunktā, pārkāpumu, kā arī lietā T-50/06 RENV II – uz procesuālo normu attiecībā uz pastāvošo atbalstu shēmām, kas ir kodificētas Regulas Nr. 659/1999 17. un 18. pantā, pārkāpumu	22
Par otro daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un par trešo daļu pirmajam pamatam, kas ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai; abas daļas ir balstītas uz EKL 88. panta, kā arī Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta iv) apakšpunkta un 15. panta 3. punkta pārkāpumu	27
Par trešo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un pirmo daļu pirmajam pamatam, kas izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai; abas šīs daļas būtībā ir balstītas uz EKL 88. panta un normas, kas kodificēta Regulas Nr. 659/1999 1. panta b) punkta i) apakšpunktā, pārkāpumu	30
Par trešo pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās palāvības ievērošanas principa pārkāpumu un kas ticis izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatojumam, un par ceturto pamatu, kas ir balstīts uz tiesiskās palāvības aizsardzības un tiesiskās noteiktības principu pārkāpumu un kas ticis izvirzīts prasības T-69/06 RENV II pamatojumam	33

Par iebildumu, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu pārkāpumu un kas ir izvirzīts ceturtajā pamatā, kas [savukārt] ir izvirzīts prasības lietā T-50/06 RENV II pamatošanai, un par piekto pamatu, kas ir balstīts uz principa par saprātīga termiņa ievērošanu, kā arī tiesiskās noteiktības un labas pārvaldības principu pārkāpumu saistībā ar formālās izmeklēšanas procedūras pārmērīgu ilgumu un ir izvirzīts prasības lietā T-69/06 RENV II pamatošanai	42
Par tiesāšanās izdevumiem	43